

14488

СИНАН-ПАША.

САДРЖИНА.

1. О дипломи душановој и о чувању старина . . . . . 1.
душанова диплома . . . . . 7.
2. Синан-паша . . . . . 71.
3. Бјегство патријара Арсенија III. и Арсенија IV; ондашње стање ствари у Старој Србији и Кукли-бег. 86.
4. Поглед косовца на стање ствари у Старој Србији . . . . . 109.

БИОГРАД

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

1865.

P189

~~706~~

P189

P19 Cp 1 555.1

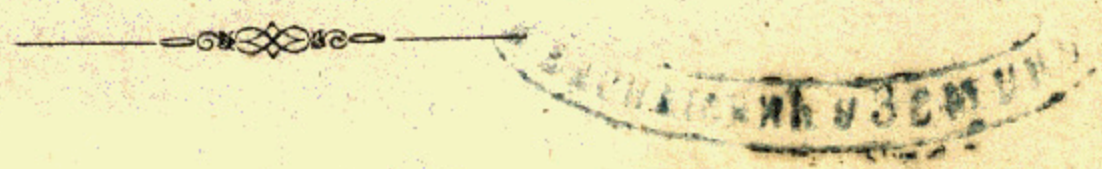
СИНАН-ПАША

НАПИСАО

П. СРЕЋКОВИЋ

Трошком г. Симе Андрејевића Игуменова.

БИОГРАД

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

1865.

AMMAN-HAHN

II. 18. 18. 18. 18. 18.

AMMAN-HAHN

18. 18. 18. 18. 18.

AMMAN-HAHN

AMMAN-HAHN

18. 18. 18. 18. 18.

САДРЖИНА.

	стр.	књ.
1. Міесто приступа		стр. књ.
2. О дипломи душановој и о чувању старина	7	
3. Диплома душанова	1	
У овој се дипломи говори од броја 1. до 12 (види и број 133, 134 и 135) о заміени једних міста за друга	7. 8. 9. 10.	
стр. дипл. 12 село Љубижња	11.	
" " 13 " Скоробиште	11.	
" " 15 " Кориша	12.	
" " 16 " Бусино	12.	
" " 17 " Љутоглави, Посугје и Србице	12.	
" " 18 " Пирани	13.	
" " 20 " Диничино	13.	
" " 21 " Ошвања	14.	
" " 24 " Сјењани	14.	
" " 25 " Крушевица	15.	
" " 29 " Студеничани	16.	
" " 30 " Храштани, Воинац и Пеђани	16.	
" " 31 " Рјечани	17.	
" " 33 " Вранићи	17.	
" " 34 " Мушутинште	18.	

		стр. књ.
стр. дипл.	35	„ Исаврово, Гиновци, Магјерци, Бјелоглавци, Флокковци и урњуба . . . . . 18.
„	36	„ Цапарци, Гиновци, Новаци и Нистра . . . . . 18.
„	37	„ Медвједац, Ограђеник, Наашац и Боршинци . . . . . 19.
„	39	„ Селчани, Новосељани, Врбичани и Јабланица . . . . . 19.
„	40	„ Рјечани, Сјеножеништани и Срједска . . . . . 20.
„	41	„ по имену Село . . . . . 20.
„	43	„ Љубиња, Небрегошта и
„	44	„ Рабча Оба Крстца (вид. међе 123) и Пакиша . . . . . 21.
„	45	„ Бучије . . . . . 21.
„	46	„ Радеша . . . . . 22.
„	44	„ Брод (и вид. број 145) . . . . . 22.
„	50	„ Љесковац . . . . . 23.
„	51	„ Плоскиштино и Тмава . . . . . 23.
„	56	„ Брјези . . . . . 25.
„	58	„ Пантино долње, Каљусвица и Бродац . . . . . 26.
„	60	„ Љубочево . . . . . 26.
„	63	„ Шикља . . . . . 27.
„	65	„ Круимада . . . . . 23.
„	66	„ Крсти . . . . . 28.
„	67	„ Сакато . . . . . 29.
„	69	„ Купјелник . . . . .

стр. књ.

стр. дипл. 81	„	Блатци, Тумичино и Гунцати	
„	„	86	„ Добрушинци . . . . . 35.
„	„	89	„ Јанчиште . . . . . 36.
„	„	90	„ Голубовци . . . . . 36.
„	„	95	„ Косрц . . . . . 38.
„	„	101	„ Синаинци . . . . . 40.
„	„	107	„ Пинушинци . . . . . 42.
„	„	110	„ Драгољевци . . . . . 43.
„	„	129	„ Јеленац . . . . . 49.
„	„	135	„ Селце . . . . . 51.
„	„	137	„ Цјелине . . . . . 52.
„	„	139	„ Баштино — Плочица . . . 53.
„	„	171	„ Жеравина . . . . . 63.

О ЗАКОНИМА И УРЕДБАМА

треба ваћи и прочитати садржину броејева:

број	14	11.
„	27 и 38 о сењанима	15 и 16.
бројеви:	16 и 62 о давању свијеће и воска . . .	27.
„	68 и 69 шта да дају шикљани и латински попови	29.
„	73 и 74 о давању масла, соли и т. д.	31.
„	126 о потри	48.
„	139, 140 и 141. шта да раде, а шта не; закон за србе, за арбанасе и за власе	53.
„	142, 143, 144 за властеле и за калуђере	53.

	стр. књ.
” 145 за латине	54.
” 145 и 146 о чувању оваца и кобила	55.
” 161 забрањује се калуђерима тр- говањо и куповање; да несмије живљети ван манастира	60.
” 162 закон за влахе и србе	60.
” 175, 166 шта ће јести калуђери	61.
” 167, 168, 169 и 179 о суђењу 62 и 66.	
” 170, 173 и 174 наредбе	63 и 64.
” 175 закон за влахе	65.
” 160 о ковачима циганима	60.
4 Од седамдесет и више села споме- нутих у душаповој дипломи и т. д.	60.
5 Синан-паша	71.
6 Бјегство патријара Арсенија III. и Арсенија IV; ондашње стање ствари у Старој Србији и Кукли-бег	86.
7 Поглед Косовца на стање ствари у Старој Србији	109.

Стране душанове дипломе треба читати у овоме реду, као што је ту диплому штампао г. Љ. Шафарик, јер на 6 страни има погрешака у бројевима и тако : 149. 150. 181. 182. 177. 178. 155. 156 . . . 179. 180 . . . . 147. 148 . . . . 151. 152. 153. 154 . . . . 163. 164 . . . . 157. 173. 174. па тек 1. 2. и т. д. до свршетка 144, а послје 165. 166. 161. 162. 145. 146. 167. 168. 169. 170. 159. 160. 175. 176. 171. и 172.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЈЕШКЕ.

стр.	број	врста	наштампано	требало би
60 . . .	162 . . .	1 . . .	рароте цабеве . . .	работе цареве
62 . . .	168 . . .	1 . . .	и нѣми	ниѣми . . . . .
85	последња . . .		пошује	поштује . . . . .
94	предпосл. . . .		Србију	Србију . . . . .
3	4		Ратуловна	Ротуловна . . . . .
73	12		Бојављење	Богојављење
78	8		данас у сваком . . .	данас сваком
86	1		Снова	Синанова
86	15		доварање	договарање
88	22		поврати	повратити
90	2		дошао	дошло
92	4		кад са ја	кад сам ја
101	21		Нослије	Послије

Има још гдјекоја, али ће се и сами читаоци сјетити.

Погрјешно је речено на страни првој, да је диплома душанова у музеју; она је у народној библиотеци.

На страни 111 речено је: „турчише се, а сад се узеше да шокче“ требало би овако: помаци се истурчили, а њеки ветрогоње узеше сада да се шокче.“

МЈЕСТО ПРИСТУПА.

Треба да знамо какн смо, па тек онда можемо знати шта нама треба и шта можемо.

У наше доба преобладања начела народности, постала је најважнита наука, — *народна историја*. Сувремено политичко, нравствено и икономичко значење и важност свакога народа: то је пошљедица проживљеног народом живота. Од познања народне прошлости — историје, — и одгледања на ту прошлост, зависи гледање на народну будућност. То је темељ од кога зависи будућност народње судбине. О њега се руши све што није народно или наступа горко, а може бити, доцне кајање, чине се узалудне жртве и упињања . . . Народ, који је свестан о својој прошлости, зна и све оно, што га је чинило историјским народом и шта му је причињавало добро, а шта-ли зло; шта му је унапређавало клицу народну, шта-ли сметало и утамањивало је. — Сувремено пак етнографско знање народа, у свима гранама људске радње, значи знање свега капитала, снаге, моћи и начнна користити се тим благом, да не пређе у туђе џепове, а у исто се доба рјешава најгла-

вније питање — о моралном и политичком значењу једног народа.

Наравствена снага рјешава судбину народа.

Ми често слушамо дивне узвике, од којих затрепти срце у грудима сваког Србина, али на жалост невидимо свести о ономе о чему се кличе. Често слушамо највећу — невину — мржњу и вику на оно, што је управо нама користо, а љубав и омиљавање онога, што је нама штодљиво . . .

Многи се стиде да се описују наше мане говорећи: „нек незнају туђинци.“ По моме схватању и разумјевању ствари, то је најцрње. Ко непризнаје своје погрешке, он се никад непоправља. У осталом, нетреба мане измишљавати, већ их онако описати, као што су.

То сам морао казати најпре, да се не би десило неспоразумљења између онога, што је написано у овој књизи и читалаца.

П. Срећковић.

P. S. Осим дипломе душанове, која је намењена Србима у Старој Србији све ми је остало набавио и казао г. Сима А. Игуманов, што он зна, или што је чуо од своје мајке и бабе, или што знају сви људи у Косову, или што се нашло записано у дневнику његовог брата игумана Аксентија.

I.

О ДИПЛОМИ ДУШАНОВОЈ И О ЧУВАЊУ
СТАРИНА.

„Диплома душанова, која је сада у биоградском музеју, била је у манастиру св. Марка. Овај је манастир св. Марка више села Корише, на великом кршу, покрај кога тече коришка ријека, и прије 120 година био је сасвијем пуст, затворен и кључеви чувани у Коришу. У припрати су манастирској пландовале козе, а све старе књиге, у том броју и душанова диплома и „законодавац—“ биле су унутра под кључем. Осим тога, у броју старина унутра у манастиру био је и печат цркве св. Аранђела од некаквог скупоціеног камена.

„Цркву је св. Марка отворио и учинио да проціева поп Партеније из Подгора из села Дворане. Од породице тог Партенија и сада има попова; код њих је сачувана диплома душанова и они су је сачували, те није пропала, као што су пропале многе друге драгоціености и староставне наше књиге . . . . .

„Міесто партенијево заступи поп Андрија коришки, из куће Киіачића; он се закалуђери и добије име Аксентије. Још за живота Киіачића рашко—призренски митрополит Јанићије (био је владика 40 година), србин из Рашке, закалуђери андријина сина Апостола, давши му име Аксентије и постави га за игумана, док је још био жив Киіачић.

„У то су доба још биле чигаве све старине бивше у цркви св. Марка. Около тога времена најприје нестане печата цркве св. Аранђела. То се десило овако: дође у цркву св. Марка некакав човіек из Далмације и буде лиіепо предусретнут и дочекан у манастиру, па постане као послушач игуманов. Печат је био у сандуку, а ту је било и новаца. Наједанпут нестане тога послушаче. Кад буду ствари прегледане нађу све на своме мјесту осим печата. Њега је и украо послушач и віеротно је за то и био дошао.

„Послије 4 године буде украдена и диплома душанова дата цркви светог Аранђела.

„Законодавац“ био је велика књига од 17 ока па је није могуће било тако лако украсти. Ту су књигу обично држали у калуђерским ћелијама . . .

„Аксентије закалуђери за живота попа Диму, давши му име Дионисије, а бивши

„іуродив (луд) Христа ради“ калуђер њеки Исаија, у то исто доба нађе у Подгору цркву св. Троице и измолио је од Махмуд-паше Ратуловића да му је поклони што и добије. Поживши у њој 4—5 година умре. У то пак доба буде протіеран Махмуд-паша; срби почну слободније днјати, а арнаути н'ису нападали на цркве. Те околности наведу на мисао Аксентија Андријевића игумана св. Марка, те остави пред трговцима калуђеру Дионисију 200 ₰ дуката, да за те новце поправи цркву св. Троице, како не би арнаути то мјесто преотели. „Кад буде црква сасвим поправљена „наша глупа браћа призренци почну викати: „зашто један игуман, да држи две цркве?“ па пођу на даву владици Игњатију. У том случају за оно, што се од те теранције догодило владика није био крив, већ они около њега и тужитељи. Ствар се сврши тиме, да Дионисије буде протіеран у цркву св. Троице, а црква св. Марка остане пуста. Тада они глупи призренци учине још већу будалаштину: нађу некаквог іабанца лолу, скитницу и пијаницу и поставе га за игумана. Због пијанства једном се стровало с крша и умро. На велику тугу, жалост и несрећу за вријеме те пијанице запале се ћелије, изгоре књига „законодавац“ и црква би изгорела, да нису притрчали албанци и пога-

сили пожар. У осталом и црква би се могла начинити, али „законодавца“ више нема.

„Ето како се краду и како пропадају по нашим манастирима наше свете и староставне књиге. А и како да непропадају, кад пуштају њабанце, који се скитају као дerviши од мјеста на мјесто, ништа непривређују, а само упропашћују! С тога се треба тврдо узети у памет и бити на опрезу, да не упропасте сву нашу светињу.

„Диплома пак душанова, хвала Богу, нађе се после 42 године и на доброме мјесту.“ Она је наштампана у „Гласнику Друштва Србске словесности“ (књига XV.), али је изпреметана и управо се неможе довести у ред друкчије, разма или да се нађе друга така права диплома или у препису, или би требало да се оде на мјесто, па с помоћу онамошњих људи, који знају добро и границе и мјеста и ријеке и села, па се тек на тај начин може у прави ред довести оно, што сасвим није изгубљено.

Треба јоште напоменути, да је рђаво речено у „Гласнику,“ да је Душан саградио цркву архангела Михаила и Гаврила „на Бистрици под Призреном,“ како се види и из наведеног летописа на истој страни 311 (XV Гласн.), као што је и доиста: оу бистрици *више* Призрена т. ј. код Бистрице *више* Призрена.

Обраћам пажњу читалаца исте дипломе још на једну особитост т. ј. како се поступало у вријеме Душана са давањем разних дација манастиру. Управо у каквом је селу што најбоље родило, оно су и давали, па и до дан-данашњи исто су она села, која се у дипломи спомињу оним богата, чиме су била богата за владе душанове.

После свега реченог зажелио сам да штампам ову диплому душанову ради вас браћо у Старој Србији, да се опоменете, како је некада било, кад је владао цар Душан, да видите, гдје се наша села још онда спомињу, да се ваша срца развеселе и да знате, да сте потомци великих предака, те да још више цијените ту свету земљу и домовину, над којом су владали свети Немањићи, који су такве дивне успомене оставили.

Ми овдје диплому душанову штапамо онако, како је она у староставној књизи од ријечи до ријечи означивши странице староставне књиге са 1. 2. и т. д. Ова диплома нема ни почетка, нити свршетка, а и у средини вали погдјекоји лист. Ако хоћете да знате, како је ту диплому довео у ред г. Шафарик, оно треба читати означене наше бројеве у овом реду: 149—150. 181—182. 177—178. 155—156. 179. 180. 177. 148. 151. 152. 153. 154. 163. 164. 157. 158. 173. 174. 1. 2. и т. д.

р. до 142, а посліє 163. 144. 165. 166. 161.
162. 145. 146. 167. 168. 169. 170. 159. 160. 175.
176. 171. 172. —

У ової староставної кьизи — „дипломи“
— има 91 лист, а то іє 182 странице, на
коіма има 2582 реда. Гдіє се о чему се
говори у ової дипломи означено іє у са-
држини.

1.

(почетка нема)

ни замѣнити ни разорити таковаго да разоритъ господь богъ и да ѿлоуѣтитъ славы своѣе. и ѿлоуѣтитъ его въ твоу кромѣшнюю. и сихъ унионауельныхъ вышнимъ силамъ миѡхана и гакрила, имати въ мѣсто помощи соупостата на страшномъ и праведномъ соудниши. И симъ образомъ замѣнихъ црковь спаса оу младенца владоевника и оу матери его, и оу всега родьства его рек'ше х'тито-

2.

рьства его. и за вса села с людьми и земломъ и съ виноградн и съ свѣми правинами иже се находѣше цркве те или оу градоу или оу жупѣ или иудѣ гдѣ любо. и ихъ воломъ и ихъ хотѣниемъ а не нѣкою ноуждею замѣнихъ и дахъ замѣноу оу Охридѣ Андриую црковь за црковь села за села, винограде за винограде, млине за млине и що иес имала црковь та зи ѿ прежде все моу да царство-

3.

ни, и записахъ младѣноу и еговѣ матери да си дръже въ мѣсто сѣгази оу бащиноу како иес дръжалъ спаса такози да си дръжи андриую. а мла-

ДѢНЬ НИ ІЕГОВЬ РОДИМЬ ДА ВЕКІЄ НЕПОИЩЕ ОМЕЗИ
БАЩИНЕ. НИ ЦРКВЕ СПАСОВЕ ИЖЕ ІЕС ОУ ПРИЗРЕНЬ. А
СЕ ИМЕНА ЛЮДЕМЬ СПАСОВЕ ЦРКВЕ КОН СОУ ОУ ГРА-
ДОУ И СЬ СТАСМИ. ДИВША. РАДЬ КОВАУЬ. ТЪШНЛО СИ-
НОВИ. ЛЪШЬ ГРЪНУАРЬ СИНОВИ. ЛЪШКО. ДОБРОСЛАВЬ
ЗЛАТАРЬ. ЗАВЕДНУЬ

4.

ЗЛАТАРЬ СИНОВИ. САРАКИНЬ. И БРАТ МОУ ГѦРГИ. ГѦНЬ
И СИНОМЬ МАЛЦЕМЬ. РАДЬ КРАСАВИЦЬ. И БРАТОУЧЕД МОУ
СОУРДОУЛЬ. ПОУЛША З ДѢЦАМИ. САМОВАРЬ З ДѢЦАМИ.
А СЕ МЛНИИ СПАСОВИ. МЛНИЬ ОУ КОУКЛЕШЕКЦИ. МЛНИ
НИ Ъ ПОУЛШЕ. МЛНИА ДВА ПРЪМА ЦАРЕВОУ ДВОРОУ
И ВРТЬ И ДВОРЬ НА ПЪСУНИЬ И ПЕКЬ И ІЕЩЕ ДВОРЬ
ВЫШЕ ЦАРЕВА ДВОРА КРИВ'УНУНИЬ. И ВИНОГРАДЬ ОУ
КЛЕПНИЬ ОУГЛЪ. ВИНОГРАДЬ ОУ ДРЪНОВЦИ. ЛЪХА ДА-
НИЛОКЬСКА

5.

ЗА ДВОРОВИ. КИНОГРАДЬ НА КОУРНАЪ. И НИВА СПА-
СОВА МЛНИЕ КРИВУНУНИА НА ВРЪБИНУКОМЬ ПОЛИ. КОМЬ
ХРАНЕ РОУБИНОВА И ДО СВИНОГЛАВА. И ТАКОЖДЕ ПРИ-
ЛОЖИ ЦАРСТВОИИ ЦРКВЬ СВЕТАГО НИКОЛОУ РАИКО-
ВОУ. С ЛЮДМИ, И СЬ ВИНОГРАДИ, И ЗЕМЛОМЬ, И СЬ
ѦКОЩИЕМЬ, И СЬ УРЪНИЦАМИ, И СЬ МЛНИИ, И СЬ
ВСЪМИ ПРАВНИАМИ.

А СЕ ЛЮДНІЄ КОН СОУ ОУ ГРАДОУ ЦРКВЕ НИКОЛИНЕ
И СЬ СТАСМИ. ГИНЬ РАКОѦУА. РАДЬ СЛЕПУЕКЬ. ЛЕНКО
СТОУПАРЕКНИКЬ.

6.

А СЕ ВИНОГРАДИ ЦРКВЕ ТЕ. ВИНОГРАДЬ НА КРОУ-
ШЕВЪ ПОЛИ А ЗАМЪНИСМО ГА ПЪЖИ. И ВИНОГРАДЬ

ОУ БАБИЦІИХЪ И ВИНОГРАДЪ ОУ ПОУСТИЦАХЪ, И ОБА
 ЗАМѢНИСМО ИЪЖИ НА КЪРНАѢ. ВИНОГРАДЪ ЗА ДВОРОВИ,
 И ЗАМѢНИСМО ГА ДАБИЖИВОУ КАМАТНИКОУ НА КОУРНА
 ЛѢ. ВИНОГРАДЪ ОУ ГАБРОВ'ЦИ, И ЗАМѢНИСМО ГА БОИКОУ
 НА КОУРНАЛѢ. И ДРОУГИ ВИНОГРАДЪ ОУ ГАБРОВЦИ, И
 ЗАМѢНИСМО ГА ШДЕЛАННОУ, НА КОУРНАЛОВѢ. И ОУ ПОУ-
 СТИЦАХЪ ДВА ВИНОГРАДА ИЗАМѢНИ

7.

СМО ИХЪ ИВАИКОУ ТКАУОУ НА КОУРНАЛОВѢ. ВИНОГРАДЪ
 ОУ ЛИПОВЦИ И ЗАМѢНИСМО ГА ДМИТРОУ НА КОУРНА-
 ЛОВѢ. ВИНОГРАДЪ НА ХИНАТОВЦИ, А ДРОУГІИ ОУ ДОУ-
 БРАВИЦАХЪ. ВИНОГРАДЪ ВЫШЕ ПОУЛШЕ. ВИНОГРАДЪ
 ОУ ДРЕМОВ'ЦИ, ВИНОГРАДЪ ОУ БАБИЦІИХЪ. ВИНОГРАДЪ
 ОУ ПОУСТИНИЦАХЪ. И НИВА РАНКОВА МЕГЮ ВОДОВА-
 ГИМИ, НИЖЕ ГЮРОВИЩЕ ДО ШРАХА. И ДРОУГЕ НИЖЕ
 НИЖЕ ВОДОВАГИЕ ДВѢ ЧЕСТИ ТОУИГИЕ. А МЕГА ВЫШЕ
 ГРАДОУ И СПАСОВѢ

8.

ЦРКВИ И СВЕТАГО НИКОЛИ. Ш РАНКОВЕ ЦРКВЕ ОУЗ
 ДѢЛЪ ОУ УРЪВЕИ ПИРГЪ ПРѢЗЪ ПРѢРОВЪ. И ОУЗ ВОДО-
 ВАГИЮ ДѢЛОМЪ ДО ЦВИЛИНА. И Ш ТОУД ПОУТЕМЪ НАД БОУ-
 ДИЛИЩА, ОУ ГОСПЖДИНОУ ЦРКВЬ. И Ш ЦРКВЕ ОУЗ ГО-
 РОУ НА КАМИ. И ШЕРЬХЪ ЦВИЛИНА. И Ш КАМЕНЕ ПО КРЬ-
 ХОУ ЦВИЛИНА, НАД ЗАХЛЪМЪ КАКО СХОДИ ДѢЛЪ КОИЪ
 ДМИТРОВА СТАЛПА ОУ ПОУТЬ. И ТЪМЗИ ПОУТЕМЪ НА
 БОРОВОУ КИКЪ ДО ХРІСОВОУЛА МИТРОПОЛИТОВА. И ВИ-
 НОУ ВЪЗЪМЪ Ш РАНКОВЕ ЦРКВЕ ПРѢЗЪ РѢКОУ НА ШЛИНЪ
 СПАСОВѢ.

9.

и ѿ млина оуспоуть на новоселане. како поуть
 греде на новоселане. . И еше приложи царствомі
 цркъвь светаго стефана. съ всьмь дворомь, и съ
 земломь, и съ винограды, и съ млины, и съ врьтї.
 и с пекномь. и съ ѿвоцнемь и съ урьницамн. нде-
 сеткъ нже іес приложило было царствомн болницѣ
 и съ дворомн. . А се имена людемь тьмь. данко
 боудиниць. радь банца з дѣцямї ранко боубищевь
 зеть. Божикь приубрадикь з братїомь. Дмї-

10.

трь моурникь. петрь глоуш'ць. и нива гюровища
 мегю поут'ма до водовьг'ю. како водовагя из
 бистрице греде на ѿграєникь. . И приложи царство
 ми властеличк'я царствами. новака пещню, съ
 дворьмн. и съ виноградн, и съ нивамн. и съ
 млины. . И приложи царствомн божикя кроупни-
 кя. з братомь богдешемь, и съ зетемь петрьцемь. .
 И іеше приложи царствомн що се ѿбрѣте мѣсто
 прибыслава кїетоутя. дворь на пѣсуннѣ по-

11.

дѣ поутемь. и дворь оу архаггга с урьницамн. и
 дворь оу подьградїн. и ливада оу стьвастока лоуга
 и с лоугомь. и нива нже лоуке а выше млау
 на конь стьпа богородица на самомь прѣходѣ
 оу крста. а мегя іен ѿ рѣке до дроугїе рѣке и до
 коупаєнице дмитрове. и нива на врьбнукомь полн
 ѿ гюрине нже робуєвникя до браннловникя. и два

манна на пѣсчинѣ богдана гоубавца. А се людіе
кои даю воскъкинуаници. коутловикн. Бѣль

12.

шоутъ. мнхо брадѣль. Гѡргни болиуєвъ зеть.
марко. Феѡоръ драгошь. И приложи царствомн.
драгоутина владнкн. и добрена, и залагаѣ. до-
брослава. и зета моу цоурака. оутолца. и на-
цоурника з братнѡмъ. И съ милосатню и хотѣ-
ннєм царствами приложи кесарь грѣгоуръ црквн
црствами архангглоу. дабнжива каматника. да даіе
за годище. нн. лиснѣ. И іеще приложи царствомн
село любнжню съ всѣмн заселкн. а мегн моу
ѡ града. ѡгле-

13.

дннца. и оу любовоу црквѣ. и ѡ цркве како по-
ходни ѡгледннца ннс поле и стаіе се с посоугомъ.
А що се обрѣта мегю любнжномъ, и мегю посоу-
гомъ, и ѡгледннцомъ. бащина дмитра оутолн-
ункн. тогази моу царствомн неоузе. да си дрѣжи
дмитрь и іегова дѣтца како всакоу бащиноу. И
заселкѣ любнжни скорбнща. такози ѡгледавше
оуунннсмо. поутъ кон гредѣ ѡлюбнжнѣ выше
скорбнщѣ. оупланноу

14.

до поути да теже скорбнщане. а выше поути
що се обрѣта до планине прѣма светомъ петроу,
и долѣ опеть до мегіе корншке и до светаго петра.
да си имаю любнжнѣане прогонѣ оу планиноу. и да
пасоу любнжнѣане съ коробнщн како соу и прѣгіе

ПАСЛИ. А НИКТО ВЫШЕ ПОУТИ ДА НЕПОФРЕ ПЛАННЕ,
НИ ЛЮБИЖИАНЕ НИ СКОРОБИЩАНЕ. КТОЛИ ПОФРЕ ДА ПЛА-
ТИ ЗЕМЬСКОМОУ ГОСПОДИНОУ, Р, ПЕРИЕР. А ѿ кори-
ше ЛЮБИ-

15.

ЖИИ МЕГЯ, ДРАГ'ШАНЬ ДОЛЬ НА ГОУМЬИЦЕ НА СОЛН-
ЦЕ, НА РЪЖАНОУ. ИСПАДАЮКІЕ НА БИЛО НА ОУШИ. НА
БОУЦЬ, А ѿ БОУЦА НИЗ ДЪЛЬ НИЗЪ ТОЦНАЪ.:

Село кориша и съ црквиомъ светымъ петромъ но-
вомъ цо ієс квинь григоріє сквинограды, и земломъ,
и с коуплиеницами, и съ вокниемъ, и съ урьница-
ми, и съ млинны, и съ заселкомъ пакостиніє, и боу-
сно, с поліємъ и шоумомъ и з горомъ и с плами-
номъ. А мегя моу ѿ светаго петра на

16.

РЪЖАНОИ ОУ ДОНИ КАМИ КОНЬ КРЬНЕ ІЕДЕ. И ѿ-
ТОУДОУ НА ИГРИЦИ ОУ КАМИ. И НИЖЕ ИГРИЦА ОУ ДРОУ-
ГЫ КАМИ КОНЬ ГВОЗДА. И ѿТОУДЕ ПРАВО ОУ ВОДИУКЫ
ПОТОКЪ. КАКО ПОТОКЪ СПАДА ОУ РЪКОУ. И ИЗ РЪКЕ
ОУ ВЕЛНЮ СТЪМОУ. И ѿ СТЪНЕ ОУ ДРЪВЪНОУ ЦРКВЬ.
И ѿ ЦРКВЕ ПРАВО ОУЗ ДЪЛЬ ОУ НАВЫШИ ВРЪХЪ КОНЬ
ПРЪСЕДИ. А БОУСИНОУ МЕГЯ ѿ светаго петра. прѣсло-
пъ стоуден'ць. доупна роудина и короваа поляна.

17.

Село лютоглави с мивниемъ и с поліємъ и с пашн-
щемъ. и съ всеми мегями старыми. Село посоугіє
с мегями и съ всеми правниами. А мегя моу ѿ ягла-
дннцє, како истѣує ягледннца. и низъ ягледннцѣ
како оупада до мегіє срьбнукє. Село срьбнцє с ме

гями и с правниами изъ гиевгилниами. а мегя моу
ѿ града како иде поуть прѣуни изъ изгледнице
оуноу.

18.

ть кон гредѣ изъ лоутовнице на левниши. и ѿ станка
поутнога дѣломъ выше обръши. а ѿ немышла
мегя дѣломъ оу лисичи доль прѣко поля оу бѣ-
лѣге коудѣ постависмо мраморни. на горни бродѣ
оу двѣ врьбѣ. Село пирамы и с мегями и с прави-
нами. а мегя моу ѿ стоуденнице поутемъ право по
дѣлоу. з дѣла оу палегринново селнице. и ѿтоуд прѣ-
ко дола на главоу на аль-

19.

тоуницоу. ѿ алтоунице право на стоуден'ць на
ограгени. ѿ стоуденца оуз дѣль выше винограда
на мерѣзъ. и ѿтоуд низ дѣль право оу крсть. И мегя
пирамъ с кроушннемъ. ниже калавице на сини камн
надъ поутемъ на долоу. и ѿ камена прѣз дришь
право оу мраморь конь кльна. и ѿ тога оу дроугы
мраморь. прѣко црѣковнице оу мраморь. ѿ мрамора
прѣко

20.

поля оу распоутниѣ оу мраморь до хрїсовоула
богородниина. и ѿтоудоу право оу петковъ крсть.
и тоу камн постависмо. Село диничино и з брѣсто-
вцемъ. а мегя моу с кроушннемъ и с цѣланиами. ка-
ко оупада рѣка блѣе цркве оу дришь. ѿ дриша оуз рѣ-
коу блѣоцрквѣскеу до прѣвратѣ оу бродѣ оу прѣ-
кии поуть. А брѣдо диничиноу и брѣстовцоу, с
оуе стра-

21.

не дрина дѣломъ до шкваньске мегіе. и тѣм гере
дѣломъ како оупада оу доубциноу оу рѣкоу. а
ѿ влѣуніега трѣна прѣс поле кудѣ бѣлѣге поста-
висмо оу прѣкїи поуть како гредѣ из диниуниа
оу бѣлоу црквѣ. оу мегію пандократоровоу оу ками
кон стон на поути. и нис поуть оу дрина до хрѣ-
совоула пандократорова. Село ѿшвана. а мегіа
моу с роговомъ, како оупада

22.

глубокии доль оу дрина. и ѿ потока оуз дѣльна ле-
вока селища. и ѿ селища на прибуевѣ крестъ. и ѿ
крста по дѣлоу оу роуіевоу поланноу. и ѿтоудоу
према липовцоу оу ками на поути кон гредѣ ѿ би-
сажине оу трѣнавоу по дѣлоу до пандократорова
хрѣсовоула. И оу ставици попь трошамъ и брат
моу толоіе и прибоіе своимъ ждрѣвнїемъ и мегіа
ми. И оу ставици стлѣнь

23.

земліе долци. и оу горьніен брѣнїашьун стлѣнь
за коуками. и два стлѣна прѣма коукахъ. и
стлѣнь подъ поутемъ. и тынзи вси стлѣни с мегіами
како соу испрѣва были цареви. Попъ храниславъ
епископовникъ оу потоухъ съ вѣсѣнь своимъ ждрѣ-
внїемъ и с коуплїенїцами. и съ вѣсѣми правнїами на
уем га іе застаа црквѣ.

24.

Село сѣнїани. а мегіа моу з доублїаны. ѿ пото-
ка оуз доль на дѣль коудѣ бѣлѣге постависмо.

а ѿ мегіе доубляньске поутемь подьлоу до бѣлѣга.
и выноу сѣнямь мегіа с потоуаны и с мауници.
ѿ мауниьске мегіе по дѣлоу до бѣлѣга оу потокь.
и прѣс потокь оу бѣлѣгь оу грогоуь. и по дѣлоу оу
граднщє. и на равноу

25.

главоу. с равне главе потокомь оу рибниукоу
рѣвоу. и ѿ рибниуке рѣке поутемь кон греде на
дѣль до бѣлѣга. и по дѣлоу правымь поутемь на
дмитровоу црквь и ѿ цркве по дѣлоу до бѣлѣга
право оу потокь. и на рибницѣ млишь. И приложни
царствоми забѣль кроушьуицоу. а мегіа моу ѿ
ораховца свръуькь. и ѿ свръука оу враню стѣноу.
ѿ враніє стѣ-

26.

не оу граднщє: ѿ граднща оу кобилю главоу.
ѿ кобилюе главе оу млишина селища. и ѿтоудоу
в царевь лазь како нестале лаза, надь януища оу
граднщє. надь острозоубь по дѣлоу оу мышню
поляноу. по дѣлоу оу петрань. и ѿ петрана оу
стоуден'ць оу пожриковиле. и ѿ пожриковиле на
окованоу. а ѿ оковане оу пучелиню стѣноу на-
граднщє. ѿ граднща на ра-

27.

вноу главоу и на погорь оу свръуькь оу прьвы
бѣлѣгь: И поведе царствоуми прьвы нгоум'нь ар-
хаггловь митрополить сѣрьскын іакѡвь. како
іес оууинилъ оу сѣрианехь виноградь великы а на-

МАЛЕХЪ ЛЮДЕХЪ. И ОУУНИИ ЦАРСТВОИ СЪИАНОМЪ ЗА-
 КОНЬ. ДА ОУЗИ ВИНОГРАД САМИ ГРАДЕ И ТЕЖЕ. А ДА
 ИМЪ НЕОУЗНАЮ, ЛЬНА, НИ ЯГНИЕТИНЬ, НИ КОУДРА-
 НИ ДА ИМЪ ІЕС ДАДНІЕГА ПОУТИ.

28.

ИПАКЫ ПОВЕДЪ ЦРСТВОУМИ КАКО ЗЕМЛИЦЕ МАЛО
 ИМАЮ. ДА ОНОУЗИ ЗЕМЛЮ КОІА ІЕС БЫЛА ЦРКВИ ОУ-
 ЗЕТА ОУ НИХЪ СЕЛЪ. ТОУЗИ ЗЕМЛЮ ДА СИ ПОДЪЛЕ И ДА
 СИ Ю ИМАЮ. А ДА ОРОУ ЦРКВИ НА БРЪНІАШУИ НА СТЬ-
 ПЕХЪ ЦРКОВНИХЪ ЦО ИМЪ ІЕС ЗАКОНЬ ТРИ Д'НІИ ІЕСЕ-
 НИ ЗАМАНИЦОМЪ И ТРІИ Д'НІИ ПРЪМА ЛЪТИНЕ, И БЪД-
 БОУ И ТРІИ ДНИ СЪНА ДА КОСЕ НА БРЪНІАШУИ ЗАМАНИ-
 ЦОМЪ. А ИМАЮ

29.

ДА ИХЪ НЕЖЕМОУ НА СЪНО НИ ИАОРАННІЕ. И ВСЕ ДА
 СВРЪСТОУЮ КАКО ИМЪ ВЕЛИ ИГЪМНЬ, А ИМЕ РАБОТЕ
 ДА ИМЪ ИЕСТЬ. СЕЛО СТОУДЕНУАНИ А МЕГІА МОУ ѿ ЛЪ-
 ШАНИ И ѿ ТРЪНІА. ПО ДЪЛОУ КАКО СЕ КАМИ КАЛИ
 ОУ ПОТОК ОСОУГІЕ ГЛАВНЦЕ ДО ХРІСОВОУДА СВЕТОГОРЬ-
 СКОГА. И МЕГІА ѿ СЛАМОДРАЖА ПРЪКО ПОЛІА ОУ РЪКОУ
 ОУ КЛЪНЬ. И ѿ КЛЪНА ОУЗ ДЪЛЪ ДО ПРЪКОГА ПОУТИ
 ДО МЕГІЕ ДОБРОДОЛ'СКЕ

30.

И ПОУТЕМЪ ОУ МЕДВЪДЬЦЪ ДО МЕГІЕ ХРАЩАНЬСКЕ.
 СЕЛО ХРАЩАНИ СЪ ВСЪМИ МЕГІАМИ СТАРНИИ. СЕЛО
 ВОИИЦЪ, А МЕГІА МОУ С ХРАЩАНИ ѿ РЪКЕ ПРЪЗЪ ПОЛІЕ
 ДО БЪЛЪГА. И ПО ДЪЛОУ ДО БЪЛЪГА. НИЗЪ БРЪДО НА РЪ-
 КОУ ДО ІЕЛЪХЕ НА ТОПЛОУСЪ. И ѿ ТОУДОУ НИЗЪ РЪКОУ

до прьвога бѣлѣга. Село пекьяни а мегя моу ѿ хра-
щани ѿ стоуденца воннѣга оуз дѣль. нз дѣла низъ
брѣдо

31.

на рѣкоу оу горниѣ уело крахюнища. и ѿ семе-
тища мегя на оутоловъ лазь, на Обрадовъ доль
мегю голоуша. и ѿтоудоу по дѣлоу. како се камн
вали до мегіе запльжаньске. Село рѣуани, а мегя
моу ѿ сопина урьиндоль. ѿ градища право на доубь
срѣдъ садова. ѿтоудоу прѣко поля на сирьдекы-
и стоуденьць. и ѿтоудоу посрѣдѣ बारे коудѣ ста-
римничи погоше

32.

И воннцоу селоу мегя ѿ сопина и ѿ лѣшани.
ѿ сирьдекіега стоуденца посрѣдѣ बारे оу гомилоу.
и ѿ гомиле потокомъ оу доубь. оу окроуглоу ба-
роу. ѿ окроугле बारे и ѿ вонкова лаза. прѣко шоуме
выноу оу бароу. ѿ बारे прѣко шоуме оу локвоу.
и ѿ локке прѣко доубраве до мегіе хращаньске.
А рѣуамъ мегя ѿ доухля. како нзлази поуть ѿ
запльжани, и

33.

пристаіе на вели поуть кон гредѣ ѿ рѣуани,
гдѣ постоя господьмъ царь с колн. и ѿ велиега
поути поутемъ прѣко мироуіева лаза право низъ
доль оу рѣкоу оу драгауаноу. и ѿ рѣке право оу
вели доль за милошеке коукіе. и ѿ велиега дола
по дѣлоу право оу добре воднице до мегіе вра-

нитъске. Село враники и съ заселькомъ боукошомъ. а мегя моу. ѿ перодимляе оу добре водице. и ѿ добрїихъ водиць оу боукокоу гла-

34.

воу, в стоуденоу. и ѿтоудоу грмоватицоу домшоутнукє мегіє. Село мьшоунца и съ црквами светомъ богородицомъ и светымъ симеономъ. съ земломъ, и съ кинограды и съ вокниємъ и урьницями, и съ млины. и съ урѣвоглаждемъ. и съ топануаны. и съ плинномъ. а мегя моу ѿ перодимляе и ѿ сирники, и ѿ селца. планина грмовата, и болованъ съ висетницями. оу острьвицоу, и ѿ острьвице оу лѣшевоу роу-

35.

диноу до мегіє боусиньске.: Село исавроко, а мегя моу ѿ сопина стѣнице. и ѿ стѣниць оу крсть на главоу. и ѿ главе прѣко на урьни доль оу градище. и пакъ ѿ стѣниць прѣко шоуме оу поуть кон греде изъ долине урѣвоглажде. оу сопино оу горниє подъ сребрьни стоуденьць. А се арьбанаши. Катоунъ гиновци. Катоунъ магьерци. Катоуръ белоглавци. Катоунъ флоковци. Катоунъ урьньца.

36.

Катоунъ царци. Катоунъ гоновци. Катоунъ шпиндинци. Катоунъ новаци. И си зи катоуни съ вьсьми мегями старими. Село нистра. а мегя моу ѿ селъь светаго симеона. низ дѣль нис то-раждоу прѣс поуть в лок'воу конъ трьна. а ѿ селъь

СВЕТГОРСКЫНХЪ ѿ ЛОВКЕ ПРѢС ПОЛІЄ ДО ПОУТИ КОУДѢ
БѢЛѢЗИ СТОІЄ. И НИС ПОУТЬ ДО СТАРЕ ТОПЛОУХЕ И
ДО КОУКАЛИНА СТОУДЕНЦА СХОДЕКІЄ НИЗЪ СТА-

37.

РОУ ТОПЛОУХОУ. И ѿ СТОУДЕНЦА ПРѢС ТОПЛОУХОУ
НА ИРАМОРЬ. СЕЛО МЕДВѢДЬЦЬ. А МЕГІА МОУ ѿ МО-
МОУШЕ. ѿ ТОПЛОУХЕ ОУ КАМЫ, ТЕРЕ ОУ БѢЛѢГЬ СВЕ-
ТОГОРЬСКЫН. ѿ КАМЕНА ОУ БРѢДО ПО СРЕДѢ ДМИ-
ТРОВА ДОЛА ДО РѢТИВКІЄ. И ПО ДѢЛѢ НИС ПОУТЬ НА ЗЛА-
ТАРЬСКА СЕЛИЩА ОУ КАМЫ: И НА ДѢЛѢ ПРѢС ПОУТЬ ОУ
КАМЫ. НА КРСТЬ ПОУТЕМЪ НА СТАРЕ ПИРАНЫ. СЕЛО
ѾГРАГІЕННИКЪ И СЪ ЗАСЕЛКОМЪ ПЛАШЦЕМЪ И БОР-
ШНИЦИ.

38.

А МЕГІА МОУ ѿ ГРАДА ОУ ПРѢУНИКЪ. И МЕГІА МОУ
ѿ ЛОУКЕ И ѿ МЛАУНА. ПРѢУНИКОМЪ ДО ДРѢНА. И ѿ
ДРѢНА ОУЗ ДѢЛѢ НА ЛОВКОУ ДО САГІЕНЕ ЛОЗЕ. И ѿ
ЛОВКЕ НИЗ ДѢЛѢ ОУ ЦРЬККЪ СВЕТАГО ПАВТЕЛЕА ГДѢ
СЕ СТАІЄ БЫСТРИЦА З ДРИМОМЪ. ОУЗ ДРИМЪ ДО ГРА-
ДИЩА КАКО ОУПАДА СОУШИЩА ОУ ДРИМЪ. А ѿ ТОУЩА
БОРШНИЦЕМЪ МЕГІА. ОУСЪ СОУШИЦОУ ДО ДОУБА, КАКО
ПОУТЬ СПАДА ѿ ПРИЗРѢНА Г ДОУБОУ. И ѿ ДОУБА КАКО ПРѢ-

39.

ТЬ ГРЕДЕ ДО ПРѢКОГА ПОУТИ. И ПРѢУНИКОМЪ ДО
ПРѢКЕ МЕГІЄ ДО СТОУБАЛ. СЕЛО СЕЛУАНИ, А МЕГІА
МОУ ѿ ГРАДА КАКО СЕ СТАІЄТА ДВА ПОУТИ НИЗЪ ПО-
ВОСЕЛАНІИ И НИЗЪ ВРѢБИУАНІИ. СЕЛО НОВОСЕЛАНИ
НАДЪ МАНАСТІРЕМЪ: СЕЛО ВРѢБИУАНИ ВЬМОУ НАДЪ
МАНАСТІРЕМЪ. СЕЛО МБЛАНИЦА. А МЕГІА МОУ КАКО

ПОТЪУЕ ПОТОКЪ СТРОУЖКЫН. ѿ ПОТОКА НА СРЪДНИ
ДЪЛЪ КАКО ПОЛЪЖЕ ДЪЛЪ НА ДОЛНИ ДОУБЪ И НА ГОР-
НИН. И ѿ ГОРНИСТА ДОУБА КАКО

40.

ПОЛЪЖИИ ДЪЛЪ ОУ КОБЕНЬ: СЕЛО РЪУАНИ. А МЕГІА
МОУ ѿ ЛОВНИЦЕ РЪКА ВЪШНИЦА. ИЗЪ РЪКЕ НА ГАРЬ-
УНЦОУ НА ДОЛНИИ КРАН ЛОКВЕ. НА ГРЕБЕНОУ НА БОГ-
ДАНОВОУ НИВОУ НА ДРЪВО. НА ГРЕБНИ КАМЫ. НА МЪЛЪ
НА РАКОВЬЦЪ. ИЗЪ РАКОВЦА ДЪЛОМЪ НА ДРЪВО. И
ПРЪКО ДОЛА НИЖЕ МЫШЕКА КРСТА НА ГРЪМЪ. ОУ ДРЪ-
ВНИИ ПОТОКЪ. СЕЛО СЪМОЖЕЩАНИ СЪ ВСЪМИ МЕГІАМИ.
СЕЛО СРЪДСКА. И СЪ ПЛАНИНОМЪ. А МЕГІА

41.

МОУ ѿ ПЛАНИАНИ ЦРЪКВА СВЕТА ПЕТКА. И ѿ ЦРЪ-
КВЕ ПРАВО ОУЗ ДОЛЪ. ОУ ПОТОКЪ МОСРЪДЪ БРЪДА. ОУ
ПУЕДНИЮ СТЪНОУ. ПО ѿШЛАКОУ ПО ВРЪХОУ ДО СЕЛЬ-
СКЕ МЕГІЕ. И ПAKЪ ѿ СВЕТЕ ПЕТКЕ ПОУТЕМЪ КЛКО
ПОУТЬ ГРЕДЕ ОУ ЖИВНИАНИ ДО МЕГІЕ РЪУАНИСКЕ. СЕЛО
НА СРЪДСКОИ ИМЕНЕМЪ СЕЛО. А МЕГІА МОУ ПО ДЪЛОУ
ОУ КРАИИЮ СТЪНОУ. ѿ СТЪНЕ ОУ ЛИСИИЕ, НА МЕУИ
ХЛЪБЪ. ПРАВО НА РАШНИСКИ ПОУТЬ КАКО ИСПАДА
ИЗЪ ГВОЗДА.

42.

ПО ДЪЛОУ МЕГІЮ РАШОМЪ. И МЕГІЮ ДОБРОМЪ РЪ-
КОМЪ КАКО ИСПАДА ДЪЛЪ НА ВРЪХЪ ШИРДЕВИХЪ КА-
ТОУНИЦЪ. ПО ДЪЛОУ ПОУТЕМЪ НА ПРЪВАЛЪЦЪ. ПРАВО
ОУ МОГНИЦОУ ПОУТЕМЪ НА ЖЕДЪНЪ. ѿ ЖЕДЪНА ВЫ-
ЛОУ ПОУТЕМЪ ОУ ТРЪСКАВЪЦЪ. НА ВРЪТЬПЬСКИИ ДЪЛЪ

на рачестьць на црѣнило. право оу мрътвьѹкы
потокъ. оу николинноу боуковоу. оу стоуденьць
оу масларѣнскы. нисъ потокъ оу сонотъ.:

43.

Село любиниа съ всеми мегями и съ планина-
ми и съ всеми правинами села тог. Село небрѣ-
гоща съ всеми мегями и съ планинами села тога.
Село рабѹа съ попомъ гавкатоу. и съ попомъ
ранкомъ. с нихъ родомъ и с нихъ бащинами. а мегя
моу на стльпинкѣ на сини вирѣ. на власово брѣдо
на роуднѣ. на урѣтежѣ на скирнаницоу. по дѣлоу
по ѿбодоу на крѣвавоу докву ка-

44.

ко поутѣ оупада оу уеснѣ на клѣти. и нис поутѣ
на два бора. на врѣхѣ роуищѣ. а с плавни како
соу дръжади ѿ прѣжде мегю собомъ такози да
си и дръже. Село ова крѣтѣца и съ заселки и съ
виноградн и съ планиномъ и съ всеми правинами.
а мегя моу до мегю рабѹке и до мегю пакн-
шке. Село пакнша и с кошарници. а мегя моу
изъ рѣке на братишевицоу на вратнию

45.

црѣквѣ. посреде кнеже нивѣ. и ѿтоудоу на црѣ-
тежѣ. на стипанѣ доль на врѣхѣ изъ запогани
и до хрѣсовоула богородичина. Село боууниѣ, а
мегя моу ѿ плавни посреде братослава хрида.
по дѣлоу право оу потокъ. нисъ потока на стоу-
деньць конѣ доууна до поутѣ. до митрополитова

хрїсевоула. и ѿ брѣзне боунию мегя. на роунища
низ брѣдо дѣломь до поути до хрїсевоула

46.

митрополитова. Село радеша и съ заселкомь ра-
дешницомь и съ планинамї и съвсѣми правинами. а
мегя моу ѿ лѣшанїи врьхь славковъць. по дѣлоу
низь остро каменнє оу денкова млаунища. право
оу потокь прѣко дола на брѣдо на гарь. и ѿтоудоу
право дѣломь како се камы вали на светаго ни-
колоу в долоу, из дола посрѣдѣ шедина на кю-
риловъць поутель на кракъ. по-

47.

срѣдѣ гаруиць на мость оу велилю рѣкоу. а ѿ
оноли радеши мегя до богородицима хрїсовѣла
оу бѣли грохоть. оу ограени камы. право низ
брѣдо на коупуища оу иллиноу црквькь како поуть
греде по роудниѣ оу доккицоу. и како поуть слази
оу велию рѣкоу. и низ рѣкоу на велии мость оу
прѣвы бѣльгь: Село бродь и дроути бродь. с по-
пови дикановики. и с нихь родомь и с нихь ба-
щинами. и съ

48.

заселкомь грѣшани а мегя моу ѿ планине ѿ
прѣвослава на слапъ на обло брѣдо. на соухы стоу-
дѣньць. на модрїи мѣль. низ рѣкоу на мнл'уека ко-
шарища. и низ рѣкоу кроушевьскоу до потока. како
оупада зли потокь оу рѣкоу. низ рѣке оуз дрѣль
на прѣображеннє, на крсть оу стоуденца. поу-

ТЕМЬ ВЕЛИМЬ НА ПОТОКЪ НА СТРАТОРНЮ ТЕРЕ ПОУ-
ТЕМЬ КАКО ЦѢСТА

49.

ГРЕДЕ ОУ РѢКОУ НА ВРАНИКІЕ. А УРЬНИ ГВОЗДЬ И
УНСТЕ ДА СѢКОУ ОУ ОПКИНОУ, ОРУЮША, И ГЛЪБО-
БОУИЦА И БРОДЬ. ИЗ РѢКЕ ОУ ІЕЛШИНІЕ. ОУС ПОТОКЪ
КРСТОУЬУКЫ' КАКО СЕ СТАЕ З ДОЛОМЬ ВЕЛИМЬ. И ОУЗ
ВЕЛИ ДОЛЪ КАКО ИЗЛАЗИ НА ДѢЛЪ НА ХОУСТЬ. И ОТОУ-
ДОУ ДѢЛОМЬ КАКО СЕ КАМЫ ВАЛИ СЪМО И ОПАМО НА
СЛАВКОВ'ЦЬ. И В СИХ'ЗИ СЕЛѢХЪ ОУ ЦРЬКОКНИХЪ ОУ
ГОРѢ. ШО СЕ НАХОДИ КОУПЛЕИИЦА И ПРИКИИ ЖОУП-
СКА ДА Ю ДРЪЖЕ А ШО СЕ ОБРѢТА ОУ ЖОУПѢ КОУ-

50.

ПЛЕИИЦА ИЛИ ПРИКИИ ЦРЬКОВ'НЫХЪ ЛЮДІИ, ДА СИ Ю
ТАКОЖДЕ ДРЪЖЕ. А МЕГІА ДА СТОИ КАКО ІЕ ОУПИСАНА
ОУ ХРІСОВОУЛѢ. СЕЛО ЛѢСКОВ'ЦЬ А МЕГІА МОУ О ЛЮ-
БОУЕВА И О ХОД'УЕ. КАКО ОУПАДА ПРѢВЫ ПОУТЬ ОУ
РѢКОУ. И ИЗ РѢКЕ ОУ СИМЕНЬ ДОЛЪ, ОУ МЕДВѢД'ЦЬ.
ИЗЪ МЕДВѢД'ЦА НА КЛЪУИЮ КЛѢТЬ. ОУЗ ДѢЛЪ НА ВРѢХЪ
ЦВІЛИНА ОУ ВЕЛИКО ДОУБИЕ. А МЕГІА О ГРАДА, О
РИВ'НИКА ОУС ПОТОКЪ ОУ С КОВАУЕВ'ЦЬ. И О БОУ-

51.

ДИЛИЦА ВЫНОУ ЗС ПОТОКЪ ОУСЪ КОВАУЕВ'ЦЬ, ДО
НОУТИ, КОИ ГРЕДЕ ОУ ЦВІЛИНА ВЫНОУ ОУ ПРѢВЫИ
БѢЛѢГЪ ДО ХРІСОВОУЛА БОГОРОДНИЦНА. СЕЛО ПЛО-
СКИЦИНО С МАИНЫ И С ВИРОГРАДЫ, И С МЕГІАМИ, И
СЪ ВСѢМИ ПРАВНИАМИ СЕЛА ТОГА. КАКО СОУ ДРЪЖАЛИ
И О ПРѢЖДЕ З БИЛОУШОМЬ, И С ХОД'УОМЬ ТАКОЗИ ДА

и дръже. Село т'мава, с рибникомъ, и с млины,
и съ винограды. а мегя моу из дрина оу дѣвную
стѣноу. дѣ-

52.

ломъ како се камы вали мегю тмавоу и мегю
горожоупе оу гръбоууъ. и ѿ гръбоууа, оу роутове,
оу кликовоу. по венцоу оу урѣни врьхъ. и снѣ
зи мегя къ т'мавѣ. И снѣзи мегя къ т'мавѣ до-
мовникѣмъ и татариноу, ѿ клишани, оу влаховъ
гробъ. тере оу яворъ. и оу локъвоу, оу цепеноу.
на урѣна оуста оу градище. и ѿ градища нис по-
токъ плавиньскыи како спада долъ оу дринь оу

53.

дѣвную стѣноу: и ловище на дриноу слѣнь
оу корѣна. И приложи царствои забѣль оу сла-
тинѣ. а мегя моу ѿ мекннеша. ѿ градища како
слази дѣль оу долниѣ уело подь цареве гради до
лоуга и ѿ лоуга оуз дѣль тѣмъ гере дѣломъ кон
греде до пат'ковьскога дѣла. и тѣмъ гере дѣломъ
шѣдше како слазини оу пандократорове мегие а
на нме до бор'ка. и ѿ борба на оноу

54.

страноу како греде долъ и како излазини мегю
двѣ главѣ на дѣль. и тѣмъзи дѣломъ на каунноу
главоу. на прѣслопѣ, како се камы вали оу лѣ-
шевѣ долъ оу лоупежѣ: и ѿтоудоу дѣломъ на
мекннешѣ оу градище. И оулишаникъ на слатинѣ,
а мегя моу ѿ грамость оу брьдо оу стражникѣ.
и ѿ стражинка стрѣмо на потокъ прѣко лнеаде.
и прѣко потока оу голо брьдо. и тѣ-

55.

мь поутемь оу мекинешь. и ѿ мекинеша низ доль
 выноу прѣко оу голо брьдо. и ѿ голога брьда
 выноу по дѣлоу до патковскога брьда. И юще
 приложи царствоми оулиарь оу утимли и оу лоу-
 говѣхь. и менемь помет'ко. выше утим'лиє. и оу-
 лиарь рашко с пльношемь. и оулиарь радомирь.
 и оулиарь братиакь. и юще оулиарь радомирь
 хадикь съ двѣма братама. и оулиарь добри-

56.

ло и оу брьници оулиарь костадинь. Село брьзи
 и съ забѣломь голими хльми. а мегя моу ѿ гра-
 днща оу стоуден'ць юлшевникь. и потокомь юл-
 шевнукынимь како пристає оу дрьницоу. и низ
 дрьницоу до славнуконкиа коукь. и ѿ славнуко-
 нкиа коукь прѣко оу дмитрово доубнє. и ѿ дми-
 трова доубнѣя потокомь право оу прѣкыи поуть
 оу крсть. гдѣ се поути стаєта. и ѿтоудоу цѣ-
 стомь

57.

оу локвоу. и ѿ локве цѣстомь оу кривоу вѣю
 оу прѣке барє. и ѿтоудоу выноу цѣстомь надь
 архїднѣує оу гльбокыи потокь. и дльбокынимь по-
 токомь до вроут'ка. и низь вроут'кь до вльун-
 жака. и оуз вльунжакь оу боушатове кѣкїє. и ѿтоу-
 доу прѣко поля, оу гостовоу главоу. и ѿ главе
 поутемь оу архїєпископовь стоуден'ць. и ѿтоу-
 доу поутемь како поуть исходни низ шоумє. и
 прѣко поля на любинь

58.

крсть. и ѿ крста право оу с потокъ оу прьвын
бѣльгъ оу градище. И юще село з ситници
пантно долине съ всьми мегамн и правинами села
тога како си имаю ѿ ископн. истльпн кон соу
ѿранн царствоуши.

И юще приложи царствоми црквн царствами ар-
ханггелоу съ хотьниемъ любнмаго властелнна
царствоуши радослава жоупана, Село кльуевнща,
съ црковню светые богородице. и съ засел'комъ
брод'цемъ, с ви-

59.

ноградъ, съ ѿвошнємъ, и с коуплєнницами, и съ
вьсми правинами. како пише оу хрїсовоуль кль-
уевнщькомъ що єс записалъ родителъ царствами
господинъ краль. а мегя кльуевнщемъ до виса
оу с поляноу. мегю пьсидоль и мегю хльмъ тере
право на коловозъ. и кон поуть нде ѿ банянь
право мимо село снвокикъ. како нзлази колникъ
на каменникъ на брьдо. и ѿтоудоу право оу пд-
ниноу поутемъ объ дроуге

60.

стране до црквнща при калопетровѣ лоужь. а
горѣ оуз дѣль оу планиноу. а ѿ скопнх мегя
посредѣ доброга дола. з поуть оу прѣкы кон греде
ѿ уахра. и до мрамора поутемъ кон греде оуз
голнхово право оу баняне. ѿ тога поути право
оу вись кон нде мегю баняне и мегю кльуевнща
И юще приложи любовнїн и вѣрнїн властелнункь

царствами никола оутолпункь село свое башнино
любоуево.

61.

и съ церковню светымь николомь. и съ за-
сел'комь елхов'цемь. съ овошнємь и съ млинн
и съ всеми правинами сель тѣхь. и такози при-
ложн никола и ѳегова мати сиѳзи село оу за-
конь. до гдѣ іесть жнкь никола и ѳегова мати.
да си дрѳже онози село и црквьь како всакоу
башниноу а да прилагю свѣщюу на навеуернє ар-
ханггела всако годище, петѳдесеть антрѳь воска.
а до ннхь живота

62.

да неметѳха нгоум'нѳ онѳм'зи селомь ни цр-
ковню. ни ннѳ кто любо ѳ владоуѳннхь домоу
арханггелова. нѳ да си онн дрѳже и напражю
оноузи црквнцоу како всакоу башниноу. а по ни-
колннѳ животѳ и ѳегове матере, да не владє ннк'то
онѳмьзи селомь ни церковню тѳкмо црквьь
царствами арханггель. и тази села съвсеми мегіа-
ми и правинами како соу прѳжде дрѳжари мегію

63.

собомь ѳкоде соу заселєны. село оу гор'нємь
пилотѳ шикла а мегіа моу како оупада кроуна
оу дрнмь. ѳ тезн воде половнна шиклан локища
рыбнєга. а половнна ставнн'цоу. и ѳтоудоу все
оус кроуноу оуз рѳкоу. на смакнєвѳ бродѳ. и ѳ
брода на десно оуз равнн дѳль. мнмо жоганкн
коукиє оуз дѳль оу камы. и ѳ камєна оу гра-
дище. и плавннн глажева. и ѳ градища по дѳлоу

64.

до светаго илнѣ. и на врожц'ки стоуден'ць на бор'ць, и на брѣсницюу. како гредѣ поуть на сѣлище гѡма бѣлога. и ѿтоудюу како оупада соуха рѣка оу дришь. и прѣз дришь оузъ соухюу рѣкоюу до крста. кон стон мегю кощанѣни и мегю крѣщѣанѣни старимъ поутемъ. и выше забѣла оу доль како излази доль мегю кощанѣни и мегю крсть. и ѿтоудюу прѣко на царевъ стоуден'ць оу сирн-

65.

къ. како оупада сирикъ оу дришь. И заселькъ кроуиада с виногради. а мегѣ моу крѣло светы геѡргнѣ. по дѣлоу на светаго илню. на соухо балто до мегѣ шикльскѣ. и шикльскомъ мегомъ оу дришь. прѣко дриша потокомъ на св. таго николоу. и потокомъ на гавуъ на вѣло по дѣлоу на урьноу гороу, на урѣшню поутемъ низ доль на кощанѣ оу рѣкоюу оу тьм'ноу. и рѣкомъ оу дришь

66.

И заселькъ крсти, а мегѣ моу крсть на шикльскомъ поути. прѣко дола на велни орахъ. страпомъ на жюнановъ врьть. на мамъзинъ крсть, на мокрын доль оу рѣкоюу истокъ. и оузъ рѣкоюу како истѣуѣ истокъ на вранове планинѣ. потокомъ оу велню рѣкоюу. поутемъ прѣкымъ на зборъ. поутемъ прѣко на велнѣ дѣво. и низъ брьдо на равноу полянѣ. на царевъ стоуден'ць. потоко-

67.

мь оу рѣкоу оу сирикь. Село сакато, а мегя
моу крстны потокь. на прѣрокь оу уюкоу. прѣко
на проуноу оу дѣш'никь, прѣко на шеньюшню
на липетзоу на светаго соломѡна. и оус потокь
на градище оу дримь. пакы оус потокь оуз бѣ-
лошь како излази потокь на стари поуть. и поу-
темь право на гомилоу оу крсть. поутемь на
боб'нии потокь. по странѣ оу кроуноу оу рѣкоу
како

68.

оупада кроуна оу дримь и дримомь до брода сакать-
скога. И крѣнорь како је прегіе былъ къ шик'ли
тако зи да је и виноу. И що соу оу шик'ли цркве
света варвара и крсти. що соу оу нихъ винограды
да се ѿ нихъ оузима велнокн цркви арханггелоу
вина половина и попове латиньсци кон соу оу
шик'ли тере дръже винограде бащинне. да даје
всаки попь уѣбрь вина цркви. а н-

69.

не работе да нмь мѣс ни подѣнка. И приложи цар-
ствомн доходькь оу гор'нѣмь пилоте що соу да-
вали царствоуми уѣбре вина този да даю цркви.
А оу дол'нѣмь пилоте да даю цркви свиле сто
тисоукь вола сто перпер. Село коупѣлникь и
црквькь света богородица. а мегя моу ѿ подь-
гори оу снмеѡнь доубь. И право нис потокь подь
оубьль и подь храстно брьдо на соудинноу оули-
цоу. и ѿтоудоу

70.

ПРАВО НИС ПОЛІЄ НА СТОУДЕНЬЦЬ ПОЛЬВАРЬ. И
 ПРАВО НИС ПОЛІЄ НА ВЕЛИ ПОУТЬ КАКО НМА МЕРІЄ
 СВЕТЫМЪ ВРАУЕМЪ. И ПОУТЕМЪ ВЕЛИМЪ ПРАВО Ж
 ЦРКВЬ СВЕТАГО ВИТѢА. И ѿТОУДОУ ОУ СТОУДЕНЬЦЬ
 ОУ КАЛЬ. ПРАВО ПОУТЕМЪ ВЕЛИМЪ ОБРАКИЄ СЕ ОУ
 ТЕКЛИНОУ МОГНОУ. И ѿТОУДОУ ПОДЬ СТОУДЕНЬЦЬ
 СТЬПЬСКИИ И ОУ КАМЕНЬ НС КОГА ІЄ ИЗРАСЛА ГОСТИЛА.
 И ПРАВО ОУЗ МЕРІЮ КАДАРОУНСКОУ И ПРЪС ПОЛІЄ
 ОУ СОУ-

71.

ШИЦОУ. И ПРЪЗЬ СОУШИЦОУ ПРАВО НА ПОЛІЄ НА ІАМОУ
 И НА ВЕЛИ ДОУБЬ. И ѿТОУДОУ ПРЪКО ОУЗ ГОРОУ НА
 ДРАУЕВЫ КАЛЬ. И ПРАВО НА ГОРНІИ ПРЪХОДЬ СОУ-
 ШИЦЕ ИЗЛАЗИИ МЕРІЮ БЪЛЕ МОГНАЄ. И ПРАВО ОУЗЬ
 МЕРІЮ ПОДГОРЬСКОЮ НА УЪВЪУЄ КОСТИ. И ѿТОУДОУ
 ОУ СМРЬДЛИКОУ И ОУ КОПРИКОУ. ѿТОУДОУ НАДЬ
 КАНЬУКЕ ВИНОГРАДЕ СКРОЗЬ КАМЕНІЄ ПРАВО ОУ СИ-
 МЕОНЬ ДОУБЬ. И ПАШИЦА ЛЕТ'НА КОПРЬНИКЪ МА-

72.

ЛЫИ И БЕРИШНИИ ДОЛЬ И ПОПОВЬ ДОЛЬ. И ІАМА СЪ
 ВСЕМИ МЕРІАМИ. И МЪСТО МЛИНОМЪ НА МЕРИ ДО-
 ХОВЬСКОИ. НА РЪЦЬ НЕВИНИНОИ НА КРСТЬ ЦЮ СЕ МОЖЕ
 КРЬКИ КАМЫ. ДВА МЛИНА, И МЛИНАРЬ ИМЭНЕМЪ ЖАНЬ
 З БРАТОМЪ И З ДЪТНЮ И С ВИНОГРАДЫ И С НИВНІЕМЪ.
 И НИКТО ДА НЕ ПОСТАВІИ МЛИНА НА ЦРКОВНОИ ЗЕ-
 МЛ'И. КТО ЛИ ГА ПОСТАВИ ДА ПЛАТИ ПЕТЬ СЪТЬ ПЕР-
 ПЕР. И МЛИНЬ ДА МОУ СЕ ОУЗМЕ.

73.

И коукиа оу свьдрѣ бою је кѣпила кралица елена
на з'гоуровѣ коуки. и язъ светаго стефана. и
горниѣ съ всеми мегами и с рибамн. и доход'къ
светон богородици коупѣлннукон оу светом срь-
гин, .лг. споуди соли в'сако годище. И що ѣсть
доход'къ царствами оу барѣ акростикъ сто пер-
пер. този бараномъ оставихъ. а да даю црквн
масла, десеть товаръ а оу товароу четирнаде-
сете старн

74.

и да је носе арбанаси. И на широкомъ бродоу
да се даје црквн четиреста споудѣ соли всако
годище. И ѿ призрѣна ѿ царине да се даје до-
ход'къ црквн всако годище тисоукиа перпер. и
трѣгъ прѣдъ спасовѣмъ дьнемъ а дрѣгѣи прѣдъ
архаггеловѣмъ да се збира црквн. И приложи
царствомн влахе блат'уане нменемъ банславъ
прѣмннюръ з братнѡмъ и синовн. костадинъ з бра-
тнѡмъ и синовї.

75.

раманъ з братнѡмъ и синовн. навранъ з братнѡ-
мъ и синовн. краиславъ з братнѡмъ и синовн.
раде з братнѡмъ и синовн драгосладинн. богде оур-
соуловникъ синовн. Милешъ з братнѡмъ. доубрав'ць
з братнѡмъ. попь владимиръ синовн и з братнѡмъ.
прибоје з братнѡмъ и синовн. влад'ць синовн и
з братнѡмъ. прѣм синовн. продавъ з братнѡмъ.
коуманиць синовн. богда синовн и з братнѡмъ

76.

БОУМУНИНЬ З БРАТНОМЬ И СИНОВИ. БАЛДОВИНИНЬ СИ-
 НОВИ И З БРАТНОМЬ. АЛТОМАН СИНОВИ И З БРАТНОМЬ.
 МИЛАТ'КО СИНОВИ И З БРАТНОМЬ. ВОИХНА СИНОВИ.
 ГОН'ЦЬ АРБАНАСНИНЬ СИНОВИ. МИХ'КЪСЬ СИНОВИ. ВЛА-
 ДИИ СИНОВИ И З БРАТОМЬ. ХЛАПЬ СИНОВИ И З БРА-
 ТНОМЬ. ВИТКО СИНОВИ И З БРАТНОМЬ. ПРЪДА СИНОВИ.
 РАИ СИНОВИ. РАИКО СИНОВИ. ХРАИ СИНОВИ. ДАДЕ
 З БРАТОМЬ И СИНОВИ. ВЛАДЬ

77.

З БРАТНОМЬ И СИНОВИ. ИВАН'КО З'БРАТНОМЬ И
 СИНОВИ ХРАЮЛЬ З БРАТНОМЬ И СИНОВИ. ДАЮЛЬ СИ-
 НОВИ. РАИ ВОИХНИКЬ СИНОВИ И З БРАТНОМЬ РАИАНЬ
 З БРАТНОМЬ И СИНОВИ РАИКО ИИШАИКЬ СИНОВИ. ПА-
 СКАУЬ З'БРАТНОМЬ И СИНОВИ. БАЛАНЬ З БРАТНОМЬ И
 СИНОВИ. БОГДАНЬ З БРАТНОМЬ. ЛАЗАРЬ З БРАТНОМЬ И
 СИНОВИ. Д'МИТРЬ СИНОВИ И З БРАТНОМЬ. ДРАГОШЬ
 З БРАТНОМЬ И СИНОВИ. ДИИ'КО

78.

СИНОВИ. МИЛОШЬ ИАР'КОВНИКЬ. БОГДАНЬ З БРАТНО-
 МЬ. БОГДАН'ЦЬ ТОУДРИКЬ СИНОВИ И З БРАТАНИ РАИ
 КОВАУЕКНИКЬ З БРАТНОМЬ И ЗЕТЕМЬ. ВОИХ'НА З БРА-
 ТНОМЬ. КРАИМИРЬ БОЛИНОВНИКЬ З БРАТНОМЬ И СЕ-
 СТРИУНИКИ. ОУКОПА И ВОИХНА СИНОВИ И З БРАТНОМЬ.
 ПРЪДЕ ОУКОПА И СИНОВИ И С' СЕСТРИУНИКИ. ВОИХ'НА
 ТИХОМИРИКЬ СИНОВИ. ДОЮЛЬ ПОПОВНИКЬ СИНОВИ. ДЕНУЕ
 СТАИИЛОВНИКЬ З БРА-

79.

ТНОМЬ И ЗЕТЕМЬ. КРАИМИРЬ ХРЬСОВНИКЬ З БРАТНОМЬ
 И ЗЕТЕМЬ. БОУДИША З БРАТНОМЬ. ПРЕЛЮБЬ З БРА-

ТНѠМЪ. СТОЯНЪ СИНОВИ. ДОБРОМИРЪ СИНОВИ. СТАЦА
СИНОВИ. БЕРА СИНОВИ. БОБЕ СИНОВИ. ХАЛДА СИНОВИ.
БОНУЄ ЗЪ БРАТОМЪ. ВОЛАО СИНОВИ И ЗЪ БРАТАНИ. МИ-
ЛЄШЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. РАЯНЪ БЕРЬУНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
ДАР'КО СИНОВИ. МЪГОВАНЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. БРАТОШЪ ЗЪ
БРАТНѠМЪ

80.

И СИНОВИ. РАДЕ БРАТНЛОКНИКЪ. ЗЪ БРАТНѠМЪ. БАЛ-
ДА ЛАЛЄТНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. БРАЦА СИНОВИ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
ДЕЯНОВНИКЪ КОЛНЦА ЗЪ БРАТНѠМЪ. ДРАГОШЪ ЗЪ БРА-
ТОМЪ. РАДЪИ ЗЪ БРАТОМЪ. НЕМАДЪ ЗЪ БРАТОМЪ. ХРАНА
ЗЪ БРАТНѠМЪ. МИДЕ ЗЪ БРАТОМЪ. ДЕЯНИ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
СТАНИСЛАВЪ ЗЪ БРАТОМЪ. БРАН'КО. ВИТОМИРЪ. БАЛДА
РОУСИНОВНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. ГРАДИСЛАВЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
ПРЕДА.

81.

А СЕ МЕГІА БЛАТ'ЦОУ. ПОУТЕМЪ КОН ГРЕДЕ Ѡ И
НАКОРА МИМО ГОСТОУДИНО ДО ДѢЛА. ДѢЛОМЪ КЪ ОУ-
ЛИЩИНЦИ. И ПРЪКО НА ДѢЛЬ НА ПОУТЬ НА ПРИЗРЪНЬ-
СКИН КОН ГРЕДЕ НА ОУЛИЩИНЦОУ. С ПОУТИ НА ДѢЛЬ
МЕГЮ ДОУХЛА И МЕГЮ ОУЛИЩИНЦОУ ОУЗ ДѢЛЬ ВЫШЕ
ЛЪНИЦЪ ОУ ГРЪКОВИ ПОТОКЪ. И СЕЛО ТОУМИУННО
СЪ В'СЪМИ МЕГІАМИ. КАТОУНЪ ГОУНЦАТИ. ХРЬСЪ СИ-
НОВИ. ДАВИЖНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. БРАТОЄ

82.

СИНОВИ. ГЮРА ЗЪ БРАТНѠМЪ. НЕГОУЛЬ СИНОВИ.
ГЮРА РАДОУЛОВНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. НВАНЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
МИЛ'ТЕНЪ СИНОВИ. ПОПЪ ПРЪВОЄ СИНОВИ. МИЛ'ТЕНЪ
ЗЪ БРАТОМЪ. СТАНОУЛЬ СИНОВИ. ШИШМАНЪ ЗЪ БРА-
Т'ѠМЪ. БРАТНЄ СИНОВИ. ГЮРГНЦЪ СИНОВИ. ХРАНОУЛЬ

з' братиѡмь. нвань з братиѡмь. мире з' братиѡмь. стаюль з братиѡмь. робь з' братиѡмь. драгя синови. тихомирь синови. владоуль з бра-

83.

тиѡмь. доброславь новаковикъ з' братиѡмь. волница з братиѡмь края драгосладникъ. станиславь з братиѡмь. балдовинь синови. стане з братиѡмь. раюль романь з братиѡмь. балдовинь з братомь. раде з' братиѡмь. доброславь з братиѡмь. коя синови. прьвань з братиѡмь волница з братиѡмь. дражань з' братиѡмь. гроубе з братиѡмь. вонсиль з' братиѡмь. роугя з братиѡмь.

84.

стаюль синови. робь синови. смиль з братиѡмь. деянъ з братиѡмь. раюль синови. балда з братиѡмь. владь синови. вонсиль з братиѡмь. костадинь з' братиѡмь. внтомиръ з' братиѡмь. нѣгоуль синови. раде з братѣмь. дражань синови. робь синови. аргюръ з' братиѡмь. раюль з братиѡмь. нвань з братомь. дабнжикъ синови. и дроугїи дабнживъ синови. станиславь синови.

85.

деснвои синови и з братиѡмь. стань з братиѡмь. братотегь синови. градиславь з братиѡмь. храни з братиѡмь. раюль боудикъ з братиѡмь радославь синови. д'митрь синови. брата синови. богдань з братиѡмь. драя з братиѡмь. рашоуль з братиѡмь. драгня з братиѡмь. стаюль з братиѡмь. богою

СНОВИ. БОГДАНЪ СНОВИ. А СЕ МЕГІЕ ГЪНЦАТОМЪ
З' БРАТОМЪ. ОБЛА ГЛАВА. НИЗ ДЪЛЪ ОУ ГОР'НИ

86.

КРАН МНЛШЕВЕ БАРЕ. НА БОУДНЛОВА КОУКНИЦА. ОУ
ДОЛ'НИ КРАН РАСОХАУЕ. ДЛЪБОКЫНМЪ ДОЛОМЪ. ОУ БРДО
НА КАМЫ ДО СТАРЕ МЕГІЕ. А МЕГІА Ѡ ПЕТРІЕВА Ѡ
КАМЕНА ПРАВО ПОУТЕМЪ НАДЪ КЛЪУНІЕ ПОЛІАНЕ. И
ВЫНОУ ПОУТЕМЪ КАКО НДЕ ПОУТЬ НА ДЕСНО. И С ПОУТИ
ОУ ДОЛЬ. И НИЗ ДОЛА НА МЕДЬ(КЪ)ГІЮ ПОЛІАНОУ НА
СТРАЖИЩЕ, НА ПОУТЬ. ПРЪКО НА КАРДУЩЕ. И ПРЪКО
БРЪДА НА ТАТЪНОВЕ ПОЛІАНЕ. КАТОУНЪ ДОБРОУ-

87.

ШНИЦЪ ІАУЩА. ПРЪМІКЮРЪ КОХНА З' БРАТНОМЪ
И СНОВИ. БЕРИСЛАВЪ З' БРАТОМЪ И СНОВИ. ХАЛОТА
З' БРАТОМЪ И С БРАТАНИ. РАДОТА З' БРАТОМЪ И СН-
НОВИ. МИРОСЛАВЪ СНОКИ. ШАРБАНЪ СНОВИ. И З'
БРАТАНИ И З' БРАТОМЪ. ПЕТРЪ СНОВИ. ВЛАДИСЛАВЪ
СНОКИ И З' БРАТОМЪ. КОСТАДННЪ СНОВИ И З' БРА-
ТАНИ. СМІЛЪ СНОВИ И З' БРАТОУУЕДОМЪ. КОВАУЪ
РАНУННЪ. ШАРБАНЪ З' БРАТОМЪ. ДОБРОСЛАВЪ З' БРА-
ТОУУЕДИ. РО-

88.

ГІА СНОКИ. ЛАЛОЕ З' БРАТНОМЪ. ИВАНЪ З' БРАТОМЪ
И СНОКИ. РАДЪ З' БРАТОМЪ И СНОКИ. РАЖНЪ СНОКИ.
ВОЛНЦА З' БРАТНОМЪ И СНОКИ. СТАНИСЛАВЪ З' БРА-
ТОМЪ И СНОКИ. СТРЪЗНИМРЪ З' БРАТОМЪ И СНОКИ.
ДАДКНИ З' БРАТОМЪ. РАНКО З' БРАТОМЪ И СНОКИ.
КРАІА СНОКИ И З' БРАТАНИ. ДРАГІА ВЛАХНОТЬ СНОКИ.

ДРАГОТА ТАТЄТНЬКЪ СИНОВИ И ЗЪ БРАТАНИ. РАДЬ НИ-
КОЛИКЪ СИНОВИ И ЗЪ БРАТОМЪ. ДРАГІА КРЬПЕЛИКЪ СИ-
НОВИ И ЗЪ БРАТНѠМЪ.

89.

ХРЬСЬ СИНОВИ. СТЕФАНЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. БРА-
ТЕША СИНОВИ. РАДЬ ПОПОВИКЪ. А СЕ МЕГІА ІАНУИ-
ЩЕМЪ Ѡ ОРАХОВ'ЦА. Ѡ КРАЛЕВА ЛАЗА НИЗ ДѢЛЬ ПРѢС-
ПОУТЬ ОУ КРТАХІЮ. И ОУЗ ДѢЛЬ ОУ ДЛЪГОУ ПОЛІА-
НОУ (ПРѢ)КО ДОЛА ОУ УРЬНИ ГРАВЬ ОУ (НЕМА) РОУПѢ.
И ПРѢЗ ДѢЛЬ ОУ КЕЛНКОУ РОУНОУ А ОУ НИЄН ДРѢНЬ.
ОУЗ ДѢЛЬ ОУ ГОМИЛОУ. А Ѡ ПАГАРОУШЕ МЕГІА. НИЗ
ДѢЛЬ ДО ПАДОХРАТОРОВА ХРІСОВОУЛА. И КАКО СПАДА
ДѢЛЬ ОУ ДРАГОСИВНЦА.

90.

ОУЗ ДѢЛЬ ОУ СТОУДЕН'ЦЬ. И Ѡ СТОУДЕНЦА ДѢЛОМЪ НА
ГРАДНЦЕ. ОУ ВЕЛИКЫ ДОЛЪ НА ДѢЛЬ ОУ КРАЛІЄВЪ ЛАЗЬ
ОУ ПРѢВЫ БѢЛѢГЪ. Катоунь голоубок'ци. ГЮРГЬ
КНЕЗЬ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. ГОИСЛАВЬ РАДОГОСТИКЪ
ЗЪ БРАТОМЪ И СИНОВИ. РАДОМИРЬ СИНОВИ И ЗЪ БРА-
ТАНИ. ВЛАДИМИРЬ ЗЪ БРАТОМЪ И СИНОВИ. ИНОШЬ ЗЪ
БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. МИЛЕЦЕ ЗЪ БРАТОМЪ. СТАНИЛО
СИНОВИ ПРѢДИСЛАВЬ СИНОВИ. КАНДАКЪ СИНОВИ. СМО-
ЛАНЬ СИНОВИ. БОИ-

91.

КО СИНОВИ. ХРАИ'ЦЬ СИНОВИ. БРАТОСЛАВЬ ЗЪ БРАТОМЪ
И СИНОВИ. МНА'УНИЬ ЗЪ БРАТОМЪ И СИНОВИ. РАДАМЬ
СИНОВИ. ГЮРГЬ ДѢДОЄВИКЪ СИНОВИ. КАСИЛЬ СИНОВИ.
ЛЮБА ЗЪ БРАТОМЪ И СИНОВИ. ВО(И)СИЛЬ ЗЪ БРАТНѠМЪ

И СИНОВИ. МИЛОВАНЪ ЗЪ БРАТОМЪ И СИНОВИ. ТИХО-
МИРЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. БОГДЕШЪ ОЗРѢНОВИКЪ
И БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. ГРЪЛАНЪ ДОБРЪУНИКЪ ЗЪ
БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. ВЛАДЪ СИНОВИ. ДАБОЮ ЗЪ БРА-
ТНѠМЪ И СИНОВИ. БРАНКО СТРЪГОУНЪ СИНО-

92.

ВИ. РАНКО ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. МИЛѢШЪ ЗЪ БРА-
ТОМЪ И СИНОВИ. ПРЪВОСЛАВЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ.
РАНУЕ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВИ. ГЮРГЪ КРЪШИБЛБИКЪ
И СИНОВИ. РАНУЕ СЕСТРИУНИК'МОУ И СИНОВИ. МАЛ'ЦЪ
ЗЪ БРАТНѠМЪ. БОНКО ПОМЕНЪ СИНОВИ. БОГОСЛАВЪ
ТВРЪДАМОВИКЪ СМНЛЪ СИНОВИ. А СЕ МЕГІА ГОЛОУБОВ'-
ЦЕМЪ Ѡ ІЕЛЪШАНИЦЕ. Ѡ СТОУБЛА КАКО ГРЕДЕ ПОУТЬ
И СТАЕ СЕ С ВОЗНИКОМЪ ГОЛОУБОВЪУКЫМЪ. И КАКО
ИСХОДИИ

93.

ГОЛОУБОВЪУКЫИ ПОУТЬ ЗЪ МРАМОРЪ. И Ѡ МРАМОРА
ПРАВО ОУ ГЛОГЪ ОУ МРАМОРЪ. И ѠТОУДА ОУ ГОМИ-
ЛОУ. И Ѡ ГОМИЛЕ ПРАВО ОУ МАЛКОУ КОІА ПРИСТАЕ
ОУ БОУДИСАЛАЪ ПОТОКЪ. И ПОТОКОМЪ БОУДИСАЛАЪ-
СКЫМЪ КАКО ПРИСТАЕ ОУ ВЛЪУНИАКЪ. И ОУЗ ДѢЛЪ
ПРАВО КОМЪ БОУДИСАЛАИХЪ КОУКИЦЪ. ПРАВО ОУЗ ДѢЛЪ
И ПРѢКО ДѢЛА ОУ СТОУДЕН'ЦЪ ОУ ЗОУУНИЕ И ѠТОУ-
ДОУ ПРАВО ОУ ВЛЪУНИАКЪ. И ВЛЪУНИАКОМЪ ДО СТОУ-
ДЕННУКЕ МЕГІЕ. И

94.

ѠТОУДОУ ДѢЛОМЪ ОУ ПИШЕВЪСКИ ДОУБЪ. Ѡ ДОУБА
ДѢЛОМЪ ОУ ГЛАВОУ ДО ПЛОУКЕ МЕГІЕ. И НИЗ ДѢЛЪ
ОУ НАДИХНИНЪ ЛАЗЪ ОУ МРАМОРЪ. И ѠТОУДОУ ОУ

ОБРЬХЪ КЛЕУАВЦА. ОУ ПЪШУАМОУ ГЛАВОУ ОУ ЛОКВОУ.
 ОУ ДОЛ'НІЕ УЕЛО НЕНАДНІЕ БАРЕ. ѠТОУДОУ СТАРИМЪ
 ПОУТЕМЪ КОИ ГРЕДЕ Ѡ ПРИЗРѢНА ОУ ТРѢБ'УОУ, ДО
 ХРІСОВОУЛА ДЪУАНСКОГА. ЦѢСТОМЪ ВЕЛИКОМЪ КОИ
 ГРЕДЕ Ѡ ВЛАСТНОГА ПОЛІА ОУ СТОУБЛЪ. А НАПОНИЦА
 ГОЛОУБОВЦЕМЪ НЕ Ѡ НЕ-

95.

СМО ОУ БОУДИСЛАВНХЪ КОУКЪ И НА СТОУДЕНЦИ НА
 СТОУБЛЪ. И ЦО ПРИТЕСАСМО ГЮРГЮ НЕМИШНКУ Ѡ
 ВЛАХЪ. КАКО ВІДѢСМО ЦО ІЕС ПРИЛІУНО. ЗАТО ДА-
 СМО ВЛАХОМЪ ОГЛЕДАВШЕ ПОЛОВИНОУ ПЛОУЕ. КА-
 ТОУНЪ КОСТРЬУАНЪ. БОГДАНЪ ПРЕМНКУОРЪ З БРАТОМЪ
 И СИНОВИ ПЛѢША З' БРАТНОМЪ И СИНОВИ. БАЛДА З
 БРАТНОМЪ И СИНОВИ. БРАТ'ЦЪ СИНОВИ. ИВАНЪ СИНОВИ.
 ВОИСЛАВЪ З БРАТНОМЪ. ХРАНА З БРАТНОМЪ И СИ-
 НОВИ. ПЛЪН-

96.

ШЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. КОСТАДННЪ З БРАТНОМЪ
 И СИНОВИ. ПРЕДА З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ДРАЖОУН
 З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ТОУРУННЪ СИНОВИ. ДЕАНЪ
 КОКАУЪ СИНОВИ. БОІА ДЕНКОВИКЪ З БРАТНОМЪ И СИ-
 НОВИ. РОУСННЪ И СЕСТРНУНКИ. РАІА З БРАТНОМЪ И
 СИНОВИ. ГѠРГИИ СИНОВИ. ДРАЖОУЛЬ МРЬУННА З БРА-
 ТНОМЪ И СИНОВИ. БРАНКО З БРАТНОМЪ И СИНОВИ.
 ШНА З БРАТАНН И СИНОВИ. ВАСИЛКО З БРАТОМЪ И
 СИНОВИ. ГЮ-

97.

Р'ГЪ СИНОВИ. МИДЕШЪ СИНОВИ. БОГОЮ З БРАТОМЪ.
 РАДОМИРЪ СИНОВИ И З БРАТНОМЪ. РАНКО З БРАТН-

ОМЪ И СИНОВИ. МНЛХНЪ З БРАТНОМЪ И З БРАТАНИ.
 БРАТОСЛАВЪ СИНОВИ И З БРАТАНИ. СМНДЪ З БРАТНО-
 МЪ. КОСТОУШЕВНИКЪ И СИНОВИ. БРАЮЕНЪ ГРОУБЕТНИКЪ
 СИНОВИ. ДОБРЕ З БРАТНОМЪ. СТАНКО З БРАТАНИ И
 СИНОВИ. ХРАНОЮ СИНОВИ. БЕРА СИНОВИ. ХРАНЕ З' БРА-
 ТОМЪ. ГРАДОУЛЬ ШАРБАЛОВНИКЪ З БРАТНОМЪ. ХРАНА
 ГРОУ-

98.

ДАШЕВНИКЪ З БРАТНОМЪ. ДОМ КОКОРИКЪ З БРАТНОМЪ
 И СИНОВИ. БОГДЕ ТАНОУШЕВНИКЪ СИНОВИ. ПОВРЬШ'КО
 СЕМАЛОВНИКЪ. БОГДАНЪ МАНОЛЛОВНИКЪ. БАЛДА ПРЬВО-
 СЛАДНИКЪ. ЖИВОДЕРЬ. МИРОХИА СИНОВИ. ГРЬДМАНЪ
 ГРАДСЛАДНИКЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ДЕСИВОН СИ-
 НОВИ. ДОБРЕ ДОБРЬУННОВНИКЪ З БРАТНОМЪ. ВЛАДЬ
 ЛЬПУННОВНИКЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. РАДОСЛАВЪ МА-
 НОНЛОВНИКЪ СИНОВИ. РАДОСЛАВЪ

99.

ДРОУГІН СИНОВИ. РАИКО ДРАЖЕЮКНИКЪ З БРАТНОМЪ И
 СЪ СИНОВИ. БОГДАНЪ ЖРАНЕТИКЪ СИНОВИ. ГРАДОЮ З
 БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ДОУБРАВЬЦЪ ХРАНИКЪ З БРА-
 ТНОМЪ И СИНОВИ. МАРТИНЬВИКЪ РАДЪ СИНОВИ. КО-
 СТАДИНЪ ГРОУБШИКЪ СЪ БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ИВАНКО
 СИНЪ МАДИНЪ. ДАБНЖИКЪ ДОБРОСЛАДНИКЪ З' БРАТНОМЪ.
 ДВНКО КОСТИКЪ. ДРАГИТЪ БЕРИСЛАДНИКЪ З БРАТНОМЪ
 И СЪ СИНОВИ. БОГДАНЪ ІАНУСЕВНИКЪ

100.

З БРАТНОМЪ. БОУІАКЪ НАГЛНШНИКЪ З БРАТНОМЪ. ИРЬ-
 ЛАНЪ З БРАТНОМЪ. ДРАЖОЮ РАДОМИРОВНИКЪ З БРА-
 ТНОМЪ БЕРИСЛАВЪ НИКОЛИКЪ. ДОБРЕ ЦРЬБИКЪ СИНОВИ.

А се мегя кострьцоу. ѿ семетищъ на некатоу.
на голоу роудиноу. тере оу връхъ граба кострь-
укога. и стрьмо гдѣ се рѣцѣ стаѣта. и ѿтоудоу
ѣз градище. и поутемь оу слатиноу тере оу вини-
шорскы грабь. и по дѣлоу на прасково. ѿ пага-
роуше мегя на прасково.

101.

тере на камы. оу кроушкоу на стоуден'ць. ѿ
стоуденца оу расохати доубь. ѿ камена оузь
брьдо на дѣль, на голоу роудиноу. тере на срь-
ниакь. и на стоуден'ць стоубль. ѿ стоубла оу
павловь крьсть. и ѿ крста оу рѣть голоуша. тере
по връхоу голоуша на лоланиь доль. и низь доль
оу некатоу оу прѣвьи бѣлѣгь. Катоуниь оу хко-
стнѣ синаници. прѣиславь з братнѡмь и синовн.
внтомирь з братнѡмь и синовн.

102.

опарнтоуль з братнѡмь и съ синовн. боукуниь
з братнѡмь и синовн. раде з братнѡмь и синовн.
градоѣ з братнѡмь и синовн. петралить з бра-
тнѡмь и синовн. мальць синовн. богоѣ синовн.
ивань з братнѡмь и синовн. радомирь з братнѡ-
мь и синовн. поулоуа градоѣ синовн. дроужа
синовн. конхна синовн. кх(р)пось синовн. бран-
славь з братнѡмь и синовн. милѣ оделяновникь
з братнѡмь и съ

103.

синовн. радославь дроуниа синовн. балдовниь з
братнѡмь и синовн. вонсилъ з братнѡмь и си-

ПОВН. ОСМАКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВН. СТАНИЛО ЗЪ
 БРАТНѠМЪ И СИНОВН. НЕЛАДЪН СИНОВН. ИИНОЕ СИ-
 НОВН. СТАНИЛО ДОБРНОВНКЪ СИНОВН. БОГДАНЪ СЪВА
 СИНОВН. СТРОИМАНЪ СИНОВН. ТВРЬДЕ СИНОВН. СЪМО-
 ЛАНЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ И СИНОВН. БЕРИСЛАВЪ СИНОВН.
 БОУ(Д)ИСЛАВЪ СИНОВН. КРУЕ СИНОВН. РАДОСЛАВЪ ПРЪ-
 ГОМЕТЪ ЗЪ БРА-

104.

ТНѠМЪ И СИНОВН. А СЕ МЕРІА СИПАНИЦЕМЪ Ѡ БЪ-
 ЛОГА ПОЛІА С ПОУТИ Ѡ МРАМОРА ПРЪКО ШОУМЕ ОУ
 ПОТОКЪ. И ПОТОКОМЪ ОУ СТОУБЛА ОУ СТОУДЕН'ЦЪ. И
 Ѡ СТОУБЛА НА ДЕСНО ОУ ЛОККОУ. И ИЗ ЛОКВЕ ПРЪКО
 ЦЪСТЕ КОІА ГРЕДЕ Ѡ ИСТОКА ОУ МРАМОРЪ. И Ѡ МРА-
 МОРА ПОУТЕМЪ КОІА ГРЕДЕ ОУ ГОННО И ОУ ПОУТЬ ПРЪКЪ
 КОІА ГРЕДЕ ОУ СЕЛ'ЦЕ. И ТЕМ'ЗИ ПОУТЕМЪ КАКО ПРИ-
 СТАЕ ОУ УРЬКЕНЪ ПОТОКЪ ДО ПЛАНИНЬСКЕ МЕРІЕ.

105.

А Ѡ ИСТОКА МЕРІА ГОННОУ. НА ПЛАНИНЬ СТОУДЕН'ЦЪ
 ИВОВНКЪ. И Ѡ ИВОВНКА ПРАВО ОУ ВРАІЮ СТРНОУ.
 И Ѡ ТОУДОУ ПРАВО ОУ СТОУДЕНЬЦЪ ОУ ЛЪСКОВНКЪ. И
 Ѡ СТОУДЕНЦА ПРАВО МЕРІЮ ВИНОВАДЕ ОУ ОРЛАНЬ-
 ДНЬ КАМЪ. И ПРЪКО ПОЛІА ОУ УЛОУШОУ ОУ БАРОУ,
 И ОУ ДРОУГІН МРАМОРЪ. ПРЪКО ПОЛІА ОУ УЛОУШОУ
 ОУ МРАМОРЪ. И Ѡ МРАМОРА ОУ ДРОУГІН МРАМОРЪ. И
 Ѡ ДРОУГОГА МРАМОРА КАКО ПОУТЬ ГРЕДЕ ОУ РЕ-

106.

ЛНЮ ЦЪСТОУ. И ТОМ'ЗИ ЦЪСТОМЪ ОУ ПОУТЬ ДРАГО-
 ЛІВЬСКЫН ОУ ПРЪКОУ МЕРІЮ ОУ МРАМОРЪ ПРИ КА-
 ТОУНЪ. И ПЛАНИНА СИПАНИЦЕМЪ, ХОРОУГВИЦА. А

МЕГІА ІЕН НА ЗЛОУ СТРАНОУ НА ВОИХНИИ ДОЛЬ, НА
СРѢДНІЕ БРѢДО НА ВРЪБОВИЦЕ. НА ПОУЕКОКО ДВОРИЩЕ
ПО ВРЪХОУ ЛИСЦА КАКО СЕ КАМИ ВАЛИ КЪ ХОРОУ-
ГВИЦИ НА М'УНЛОВЕ РОУПЕ. ПО ВРЪХОУ ІЕРЕВНИА КАКО
СЕ КАМИ ВАЛИ КЪ ХОРОУГВИЦИ. НА КРА-

107.

ТЦА НА ЗЛОУ СТРАНОУ. КАТЪМЪ ПИНОУШИИЦИ ЛЪП-
УНИИ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. БРАНИСЛАВЪ СИНОВИ И
СЪ АНЕСЕН. СТРОИЛО З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ІАРО-
СЛАВЪ ХЛАПОВНИКЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ХРЬСЪ З
БРАТНОМЪ И СИНОВИ. БОЛИЛО З БРАТНОМЪ И СИНОВИ.
ЛЪПОВНИКЪ ДОБРОСЛАВЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ДОБРЕ
БОГОІЕКНИКЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. МИЛ'ША СИНОВИ.
МИЛЪНЪ СИНОВИ. СТАВЕРЬ З БРА-

108.

ТНОМЪ И СИНОВИ. ДРАГОМАИ СИНОВИ. СМИЛЪ З БРА-
ТНОМЪ И СИНОВИ. ОБРАДЪ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ.
ЛЕРКА СИНОВИ. ОЗРИЛО З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ХРАН'ЦЬ
З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. ВОИИЕГЪ СИНОВИ. ГЛАВНИИ
СИНОВИ. ТВРЪДОЕ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. КРАИМИРЬ
СИНОВИ. ПЪГОУЛЬ СИНОВИ. ВАСИЛЪ З БРАТНОМЪ И
СИНОВИ. ДАБЕ З БРАТНОМЪ И СИНОВИ. РАДОСЛАВЪ З
БРАТНОМЪ И СИНОВИ. БОУДИМИРЬ З БРАТНОМЪ И
СИНОВИ.

109.

ДОБРОВОН СИНОВИ. МИЛОШЪ СИНОВИ. ДОУДИЛО З БРА-
ТНОМЪ И СИНОВИ. РАНУЕ СИНОВИ. ГЮРГЪ З БРАТН-
ОМЪ И СИНОВИ. БРАТОСЛАВЪ СИНОВИ. БОГОІЕ З БРА-

ТНОМЪ И СИНОВИ. СМНЛЪ ЗЪ БРАТНОМЪ. БОРЕ ЗЪ БРА-
ТНОМЪ И СИНОВИ. СТРОИЛО СИНОВИ. А СЕ МЕГЯ ПИ-
НОУШНИЦЕМЪ И ЗАБЪЛОУ. НА КРИКОУ КРОУШОУ НА
РОУЄНЪ НА МРАМОРЪ. НА ПОДЛЕСКЪ НА ГРОУДИНОУ НА
ОРАХОК'ЦЪ ОУ БАБОУНОУ НА ДЛЪГНИ ДЪЛЪ НА НЪКВІЦЕ

110.

Катоунъ драголюбци. граде прѣмникюръ и брат'
моу бранша и синови. прѣдиславъ градетникъ с
дѣтню и брат' моу смнль и дмитрь з дѣтню. ра-
дославъ дмитровникъ з дѣтню, и брат' моу борнша
з дѣтню и станиславъ и балдовникъ. нѣгославъ
братнкоєвникъ з дѣтню и брат' моу дабнживъ з
дѣтню. гюра стронкъ и брат' моу костадинъ. боу-
доє з дѣтню. сладоє з дѣтню.

111.

и зет' моу балдовникъ з дѣтню. калошанъ з дѣтню
и братъ моу леѡ з дѣтню, и брат' моу богданъ
и боуннша. добре поповникъ з дѣтню. добровон
храннмирникъ з дѣтню и брат' моу радославъ и
толндо. радомиръ радоснникъ и брат' моу нѣго-
ванъ владиславъ лютовоєвникъ з дѣтню и брат'
моу нванько. станимиръ и радославъ сеструнникъ
градетннн трошанъ з дѣтню и брат' моу.

112.

нинославъ з дѣтню. раманъ з дѣтню и брат' моу
богоє з дѣтню и ставерьъ з дѣтню. болиша и се-
струнникъ моу бръзота. шарбанъ братнловникъ з
дѣтню. и браншннн бонуннъ и раш'манъ и борн-

СЛАВЪ. ИНОСЛАВЪ СТРЕЗОВИКЪ З ДѢТНЮ И БРАТ' МОУ
 ВОИСИЛЪ И ВОИША. БРЪЗОТА БРАТѢНОВИКЪ. БЕРИСЛАВЪ
 МИРОСЛАДНИКЪ З ДѢТНЮ И БРАТ' МОУ ГОНША И ВЛА-
 ДОШЬ. БОУИСИЛЪ ДОБРИЛОВИКЪ З ДѢ-

113.

ТНЮ ШАРБАНЪ БОУНИЛОВИКЪ З ДѢТНЮ. БОГОСЛАВЪ
 БОУДИШНИКЪ З ДѢТНЮ И БРАТ' МОУ ГОИ. ВОЛИЦА РА-
 ДОШЕВИКЪ З ДѢТНЮ. ВЛАДИСЛАВЪ СТРОИСЛАДНИКЪ З
 ДѢТНЮ, И БРАТ' МОУ ГРАДОЮ З ДѢТНЮ. ВЛАДИМИРЬ
 ГЮРГИЄВИКЪ З ДѢТНЮ. БРАНКО БРАТОСЛАДНИКЪ З ДѢ-
 ТНЮ И З' БРАТОМЪ. БОГДАНЪ МАДЪЕНОВИКЪ З ДѢТНЮ.
 МИЛОШЬ ПРИБИСЛАДНИКЪ И БРАТ' МОУ ВОИСИЛЪ ПОПЬ.
 БАЛДОВИИЪ З ДѢТНЮ. ВИТОШЬ ЖЕБЕЛИЄВИКЪ З ДѢТНЮ.

114.

ВОЛИЦА З ДѢТНЮ. ХИНАТЬ З ДѢТНЮ. СТАВЕРЬ РАДО-
 СЛАДНИКЪ З ДѢТНЮ. ВОЛИЦА СВРЬЦОЄВИКЪ З ДѢТНЮ.
 СТАНИМИРЬ РАДОСЛАДНИКЪ З БРАТНѠМЪ. И БРАТОУЧЕД'
 МОУ ВЛАДИМИРЬ, И РАДИВОН БОУДИСЛАДНИКЪ. РАДО-
 СЛАВЪ БАЛОЄВИКЪ. ДОБРОМИРЬ И БРАТ' МОУ ВЛАДОЮ.
 РАДОСЛАВЪ ДОБРЬУНИКЪ З ДѢТНЮ, И БРАТ' МОУ ДО-
 БРОСЛАВЪ И МИЛЄШЬ, И СТАНИМИРЬ, И БОГОСЛАВЪ, И
 ДОУШ'МАНЪ И ВЛАДЬ И З ДѢТНЮ НХЪ. ПЕТРЬ

115.

З ДѢТНЮ. ГРАДЕ З ДѢТНЮ. КРАИСЛАВЪ ЖЕБЕЛИЄВИКЪ
 З БРАТНѠМЪ. СМИЛЪ ДАБЕТИКЪ З ДѢТНЮ И БРАТ' МОУ
 ГОСТИМИРЬ. МИЛАДИИЪ И ВЛАДОЮ РАДУЄТИКИ. ВОИЦА
 РАШЕТИКЪ СИНОВИ. ПРИБ'ША СИНОВИ И БРАТ' МОУ
 ДРЬМАНЪ СИНОВИ ГРЬДАНЪ СТРОИСЛАДНИКЪ СИНОВИ.

БОГОЮ ЛЮБИКЪ СИНОВИ ДЕСИСЛАВЪ ЦЕДИМАКЪ СИНОВИ.
 ШИШАТЬ АЛТОМАНИКЪ ЗЪ БРАТОМЪ. ГЮРА ДЪДОЮВИКЪ
 ЗЪ БРАТНѠМЪ. БОГДАИЪ

116.

РАДОТНИКЪ. ГЮРА ЗЪ БРАТНѠМЪ РАДОТНИКЪ. ДОБРОКОН
 РАДОСЛАНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. ПРИБАИЪ БОУДИСЛАНИКЪ
 СИНОВИ, И БРАТЪ МОУ СМНЪ И БѢЛА И СИНОВИ НХЪ.
 ДОБРОСЛАВЪ РАДЪМОУЖЕВИКЪ СИНОВИ. СТАНИЛО БОУ-
 ДИЛОВНИКЪ. ВОИХИЛА ВЛАДОЮВИКЪ СИНОВИ И БРАТЪ МОУ
 БОГДАИЪ СИНОВИ. ПРЪИСЛАВЪ НЪГОТНИКЪ СИНОВИ, И
 БРАТЪ МОУ КРАИСЛАВЪ И МИЛАИ СИНОВИ. И ДАГОУЛЬ
 СИНОВИ. БОГОСЛАВЪ МИЛЪНО-

117.

ВИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. РАДИВОН ДРОУЖЕТИКЪ ЗЪ БРАТОМЪ.
 РАДОСЛАВЪ И БРАТЪ МОУ ЛЪПУНИЪ. ХЛАИЪ БОУНИЛО-
 ВИКЪ. ХРЪСЪ И СТАНИЛО ПРЪИСЛАНИКЪ, ТРОШАИЪ ВО-
 НИНИКЪ. РАДОСЛАВЪ КРАИСЛАНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. ЯРО-
 СЛАВЪ ВЛАДОВНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ. РАИАНЪ СТРОИЛОВНИКЪ
 СИНОВИ. ДРАГОЮВИКЪ ЦЪПИМАТИ. ТОДОРНИЦЪ ВОИСИ-
 ЛИКЪ ЗЪ БРАТОМЪ. ПРЪВЕ ГРАДИЛОВНИКЪ ЗЪ БРАТНѠМЪ.
 ПРОДАИЪ СТРОИСЛАНИКЪ. ОУША-

118.

КЪ КОСТАДИНОВНИКЪ. ВОИМИЛА ХРАИЕТИКЪ. БОЛИЕСЛАВЪ
 ПРИБЕТИКЪ. ДАБИЖИВЪ МИЛАДЪНОВНИКЪ. СТАНИЛО И КО-
 СТАДИНИ СИНОВИ. ХОДАИЪ РАДОСЛАНИКЪ. А СЕ МЕГЛА
 ДРАГОЛЪВЦЕМЪ; Ѡ ИСТОКА КАКО СЕ РАЗДѢЛЯТА ПОУТИ
 КОИЪ КАТОУНА. ЕДЪИЪ ПОУТЬ ОУ ИСТОКЪ А ДРОУГИ ОУ
 ГОИНО ПРЪКО БЪЛОПОЛЬСКОГА ПОУТИ. И СТАИЕ СЕ ЗЪ

ДРОУЗЪМЪ ПОУТЕМЪ НА БЕЛОПОЛЬСКОЙ ЦЪСТЪ И Ѡ
МРАМОРА КОН ІЕ МЕГЮ

119.

ПОУТЕМА ПОСРЕДЪ ПОЛІА И ПОСРЕДЪ КІЕРЛЪКОВЕ
БАРЕ, НИЗЪ МЛАКОУ. И ЦОСРЕДЪ ПОЛІА ОУ ПРЪКНИ
ПОУТЬ ОУ МРАМОРЪ. И ѠТОУДОУ ПОСРЕДЪ ПОЛІА ОУ
ГОР'НІЕ УЕЛО МЛАКЕ ОСОУГІЕ ПОПАШНИННХЪ КОУКЪ. И
Ѡ БРОДА МЛАУКОГА КОН СЕ ПРЪХОДИ ПРЪМА ПОПА-
ШНИННХЪ КОУКІАХЪ ПРЪКО ЛОУГА У СТОУБЛЪ ОУ СТОУ-
ДЕН'ЦЪ. И НИВА КОІА ІЕ МЕГЮ МЛАКОМЪ И МЕГЮ ПО-
ПАШНИННХЪ КОУКІАМИ. ДА ІЕС НА ПОНШЕ ВЛАХОМЪ
ПРЪМЪУКНИ БРОДЪ И НИМЪ ВСУМЪ. А ДА ІЕ НЕ Ѡ-

120.

РЕ НИК'ТО Ѡ СОУШЕГНИКЪ. И Ѡ СТОУБЛА ПРЪКО ЛОУГА
ОУ МРАМОРЪ. Ѡ МРАМОРА ПРАВО У ЦРЪКВИЩЕ КР-
СОВО. И ПРЪКО БАРЕ ОУ САСИНОВЪ СТОУДЕН'ЦЪ. И Ѡ
СТОУДЕНЦА ПРЪКО ПОЛІА ОУ МРАМОРЪ. И Ѡ МРАМОРА
ПОСРЕДЪ КРИВАУЕ ТОЛОІЕ И КЫНОУ ПРЪКО ПОЛІА ОУ
МРАМОРЪ. И Ѡ МРАМОРА ОУ РЪКОУ У СОУШНИЦОУ
ПРАКО НА СОВІАКЪ НА ДЪЛЪ. И ДЪЛОМЪ НА ДОУ-
БНІЕ ОУ ЦРКВЕ. И ПРЪКО ПОЛІА ГДЪ ПРЪХОДИ ВЕ-
РИЦКИ ПОУТЬ ПРЪЗЪ СОУШНИЦОУ. И ПРАВО ОУЗЪ СОУ-
ШНИЦЪ

121.

МЛАКОМЪ НА ЛЪВО НА ГЛЪКОУ. И ПОУТЬ КОН ГРЕДЕ
Ѡ БЕЛОГА ПОЛІА ОУ СОУШНИЦОУ. Ѡ ГОМНІЕ ПО СРЕДЪ
МЛАКЕ ДЛЪГЕ ОУ МРАМОРЪ. И Ѡ МРАМОРА ОУ ДРОУ-
ГІН МРАМОРЪ. И ПРЪКО ПОЛІА ОУ ЦЪСТОУ КОІА ГРЕДЕ
Ѡ ИСТОКА ОУ БЕЛО ПОЛІЕ ВЫНОУ ОУ МРАМОРЪ. И

Ѡтоудоу цѣстомь кою греде к истокоу оу прьвы
бѣлѣгь конь влахь.

А се планина драголюв'цемь ограженникь. а
мега ѱен Ѡ хрїсовоула архїєпископова на стоу-
дѣньць. и Ѡ лице на камы до

122.

вѣнца. и Ѡтоудоу на дългыи дѣль. и Ѡ дѣла на
нзмндоухь. и Ѡтоудоу страномь на обрадѣуь доль.
и Ѡ бобоювьць дѣломь на роупе. и тѣмь дѣломь
выноу оу студѣньць. А се мегиє планинамь. прьво-
славоу, гребнщемь, плоун, радешкон планинѣ.
храброво поле, сопоть, макрьрошь. а мега
имь Ѡ ополна на ограженн камень. на оуши на
сопоть. по врьхоу надь мнлиць каточь. како дѣ-

123.

ль греде мнмо снню локвоу на урьни камень.
поутемь оу потоць како потоць оу рѣкоу оупада.
на врьхь доупниуьскыи. дѣломь на кривошню.
по врьхоу на гребнщѣ. на пѣш'уани врьхь на прь-
вослава. И планина сннѣвнца и з бидиѣннцомь. и
ниже сннѣвнцѣ романь доль. како походи надь
кран. и Ѡ краѣ прако оу врьхь раместьць дотле
зи мега крстьцоу Ѡ полога. А мега крстьцоу
Ѡ ополна. како поуть

124.

исходи Ѡ борьскога поля и исходи на замогоу
на станище светаго краѣ. и тьзи поуть како се
стѣе с поутемь призрѣньскымь выше гвозда кон
греде Ѡ ополна. и Ѡтоудоу прѣко поути велнѣга

НА ДЕСНО. МЕГЮ МЛАКЕ И МЕГЮ ОСТРАЖНИКЪ. ПРАВО
 ОУЗ ДЪЛЪ ВЪ ВРЪХЪ ДО ХРІСОВОУЛА БОГОРОДНУНА. И
 ѿТОУДОУ ПО ДЪЛОУ НАДЪ ТОУДОРЬУЪ ДОЛЪ КАКО СЕ
 КАМЫ ВАЛИ ОУ ТОУДОРЬУЪ ДОЛЪ. И ѿТОУДОУ ДО ХРІ-
 СОВОУЛА БОГОРОДНУНА И ДО

125.

МЕГІЕ РАДЕШКЕ ПЛАНИНЕ. И ПЛАНИНА НАСОГОВОН СТЕ-
 ПАНА. А МЕГІА ІЕН НА ОБРЬШИ БИСТРИЦЕ. ДО СЕВА-
 СТОКРАТОРОКЕ МЕГІЕ РАВ'МЕ. И ДО СТАНОВА КРСТА. И
 ПО ДЪЛОУ НА САМАР'НИЦЕ. НА ОПОГОРЬ НА СЛОВНИКЪ
 ГРАДА. И ЗАБЪЛЪ ЦРКОВ'НОМОУ ДОБИТКОУ НА ОБУН
 ПОЛИ ГНОИНА. ѿ ГНОИНЕ НА ІАЗВИНЕ И НА МИЛИ-
 ШОРІА И НА ОГРАД'НО. И НА КРИВЫИ ДОЛЪ И НА ЗА-
 ТОМЪ. ѿ ЗАТОНА НИЗЪ РЪКОУ ЗАЛИЖИНОУ. И НА ТО-
 ПЛЕ ДОЛ'ЦЕ. ТЕРЕ НА ГНОИНО. И

126.

НА СНИЕ ЗАБЪЛЕ К'ТО ОУЖДЕНЕ ПАСТИ ПО НГОУМ'-
 НОВОУ РЕУЕННЮ. ВСАКЪ ДА ДАЕ ТРАВНИНОУ КАКО ІЕС
 ЗАКОНЪ. КТО ЛН ОУЖДЕНЕ ПОСИЛНЕМЪ ДА ПЛАТИ
 ЦАРОУ, Т, ПЕРПЕР. А ЦРКВИ ДОХОДЬКЪ ПО ЗАКОНОУ.
 И СЪ МИЛОСТІЮ А ХОТЪННЕМЪ ЦАРСТВАМИ ПРИЛО-
 ЖИ И РОДИТЕЛЬ ЦАРСТВАМИ ДЕСПОТЬ ИВАНИШЪ. СЕЛО
 ОУ ТОПЛИЦЕ ВЫШЕ РОУДАРЬ ТОУДОРУЕ СЪ ВСЪМИ ЗА-
 СЕЛКИ И С МЕГІАМИ. А МЕГІА МОУ КАКО ОУПАДА МАЛА
 ІЕЛШАНИЦА

127.

ОУ ВЕЛНЮ ІЕЛШАНИЦОУ. И ОУЗ(Ь) МАЛОУ ІЕЛШАНИ-
 ЦОУ ПРЪКО ОУ ПОУПАВНИЦЕ ОУ КРОУШКОУ. И НА ОПО-
 ГОРЬ ПРЪКО НИЗЪ ДЪЛЪ. КОМЪ ДЪЛГІНХЪ НИВЪ НА

Ѡстроу главоу. тере прѣко рѣкоу оу кнѣзькоу
рѣкоу. и оузъ кнѣзь до поутн. а мегю берн-
вою и шарбана оу локвѣ. и прѣко вренце оу ко-
бнлю главоу. и Ѡ кобилиѣ главе по среднѣмь
дѣлоу оу тогоуь. и Ѡтоудоу по среднѣмь дѣлоу
како се камн вали оу прѣ-

128.

сѣкоу. и пакъ оу малоу ѣлшаницоу. И приложи
царствоми коваха роудла с коломь гвоздѣнымь и
с ковауемь смнломь. и съ доходькомь що ѣс
давалъ царствоуми за годише седмьдесет надъ
мѣр'ныхъ и близниче колко ѣс трѣбѣ цркви.
и съ земломь на трѣствнон що си ѣс дръжалъ
оу родителъ царствами. и що моу ѣ оутесалъ
теп'ун градиславъ и нгоумьнь царствами. И ѣще

129.

приложни царствоми къ колоу роуд'ловоу Ѡ за-
бѣла царствами, равьн'щицоу гороу съ всеми
мегѣми. а издаю нлиашъ моутиводникъ. И при-
ложни царствоми драицоу грѣковикѣ з братномь
и з дѣтню и селомь ѣленцемь що моу ѣ дало
царствоми. и с пданиномь млаками. а мегѣ ѣлен'-
цоу съ бозовци. Ѡ деснлове водѣниче оус по-
токъ горѣ надъ краи з прѣкы поутъ. и все поу-
темь.

130.

оу велню рѣкоу оу сопоть. и все оуз рѣкоу на
слапъ. и Ѡ слапа по врѣхоу надъ млаке. тере по
вѣнцоу на дрътоутовоу клетъ. и низъ брьдо оу

ПОТОКЪ МАКОУЕВ'СКІН. И ИИС ПОТОКЪ ОУ ПОУТЬ ПРѢ-
 КЫН. И ПОУТЕМЬ ОУ БИЛИАНИЦОУ ДО ПОТОКА КОИ
 ГРЕДЕ ИЗ МОДРИХЪ МѢЛ'ЦЬ. Такогѣ приложни цар-
 ствомн доброслава срьдановника на плоуни..
 Такогѣ приложни царствомн ѿрландоу мицовни-
 ка з ба-

131.

ШИНОМЬ, С ВИНОГРАДЫ, С МЛИНЫ. И С ЛЮД'МИ, И
 СЪ ВСЕМЬ ЦЮ СИ ИМА ОУ ГРАДОУ. И СЪ ІЕГОКѢМЬ
 СЕЛОМЬ БАШНИННМЬ СЕЛУАНИ. А МЕГІА СЕЛУАНОМЬ
 КАКО НДЕ ПОУТЬ ИЗЪ КРОУШЕВНИЦЕ ОУ ВРЪБНУАНЕ. И
 КАКО НДЕ ПОУТЬ ИЗЪ ВРЪБНУАНЬ ОУ ГРАДЬ ДО ВИНО-
 ГРАДА ХОУСАРЕВА. И ѿ ЛЮБИЖ'НИЕ НИЖЕ ЗАБРѢГА ОУ
 ДВА КАМЕНА. И ѿТОУД ПРАКО ОУ ІАГЛЕДНИЦОУ. И
 ПРИДАСМО МОУ ѿ ЦРКОВ'НЕ ЗЕМЛЕ ѿ АРБАНАСЬ ШПИ-
 НАДНЮ. А МЕ-

132.

ГІА ШПИНАДНИ КАКО НДЕ ПОУТЬ ИС КОРИШЕ ОУ СРЪ-
 БИЦЕ И ДО ЛОУГА ДО КОПИАННИКА. И ѿ ШНИ'ЦЬ КАКО
 НДЕ ПОТОКЪ ИС КОПИАННИКА ОУ ШНИ'ЦЕ. А С ВЕЛЕЖОМЬ
 КАКО СОУ ИМАЛИ ѿ ПРѢЖДЕ. И приложни царствомн
 РЫБАРЕ ОУ ПЛАВѢ. ИМЕНЕМЬ БОУДОЮ З ДѢТНЮ. БО-
 ГОЮ И БРАТ' МОУ РАДАНЫ. РАДЕТА З ДѢТНЮ. ХВАЛОЮ
 З ДѢТНЮ И СИНОВЦЕМЬ. БОГОЮ ГРАДОЮВНИКЪ З БРА-
 ТИѦМЬ. ПРИБОЮ ДРОУГОВНИКЪ З БРА-

133.

ТИѦМЬ. И СТРИЦЬ МОУ РАДОВНИНЬ З ДѢТНЮ. И при-
 ЛОЖНИ РАДѢНКО СЪ ХТѢННИЕМЬ И СЪ МИЛОСТНЮ ЦАР-
 СТВАМИ, И СЪ ХТѢННИЕМЬ МАТЕРЕ РАДЕНКОВЕ. ЦРКЬКЪ

оу велесоу архангела, с людьми, и съ млини, и с виноградн, и съ всеми правниами цркве те. И приложїи царствоми цркькь прѣображеннїе оу врани выше хотоуля. съ людми и съ оуднїанкомь и съ земломь, и съ водѣннїемь, и съ всеми мегїамн

134.

и правниами мѣста того. И ѳеще цркькь оу строу-
мнцн на нме светїнхь петнадесете. с людми и съ земломь, и с виноградн, и съ млини. и съ всеми що си ѳимала цркькь таа ѿ испрѣва. Такогїе приложїи царствоми цркькь на данн света богородица с людми и земломь и селомь пратнїномь и селомь лонудри. и снн обѣ селѣ съ всеми мегїамн старнми и да даѳе цркькь тази доходѣкь

135.

архангелоу всако годише, товарь масла на архангеловь дннь. И ѳеще приложн царствомн на глადрѣ цркькь света богородица. съ всеми що си нма цркькь тази оу своємь хрїсовоуля. И забѣль на гладрѣ съ всеми мегїамн како ѳес биль оу роднтель царствами. И ѳеще приложн царствомн село оу полозѣ селце. и с велнмь врхомь и съ заселкн, и с винопрады, и съ всеми правниами. а мегїмоу съ хтѣто-

136.

вомь, на урїнн доль. и прѣко брѣда за вели врѣхь на стражнща. и ѿтоудоу прѣко до дола велнїега

НА БАЖЕКЪ КАМЫ. И МЕГІА С ПОРОЖЕМЪ ПО ДЪЛОУ ВЪЗЪ
 ВЛАКОУ ТЕРЕ НА ПЛАННИЦОУ. А С ХРАЩАНН ѿ СО-
 ПОТЦА ОУЗЪ БРЪДО НА ДОУПНИ КАМЫ. И МЕГІА З ГА-
 РАНИ ПО ВОДОВАГИ НА ДОБРИ СТОУДЕНЦЪ. ТА НА ОУШН,
 И НА УРЬНИИ ВРЪХЪ. И НИЗЪ БРЪДО НА РЪКОУ, И НИЗЪ
 РЪКОУ ГДѢ СЕ ОБЪ РЪЦѢ СТАЈЕТА ПОД БРОДЦЕМЪ. И
 МЕГІА СВѢТЦОМЪ ОУЗЪ РЪКОУ НА СРѢДНЮ ПЛА-

137.

НИЦОУ. И ОУЗЪ БРЪДО ПЛАННИЕ ПОДЪЛОУ НА БѢЛЬ-
 МОУЖЬЦЪ. И ПЛАННИА РАИЕСТЬЦЪ. СЕЛО ЦѢЛИНЕ А
 МЕГІА МОУ ѿ КРСТА ОУ ВРАЖНІЕ БРЪДО. И ПОДЪЛОУ
 ДО СВЕТГОРСКЕ МЕГІЕ, И ДО ТРЬНОВЬУКЕ МЕГІЕ И ѿ
 ТРЬНОВЬУКЕ МЕГІЕ НА ПОГОРЬ ТЕРЕ НА ОМОУ СТРАНОУ
 ВС ПОТОКЪ МНМО ВИНОГРАДЪ ТЕРЕ ОУ СПАСОВИЦОУ.
 И ДО МЕГІЕ ВЛЪУЕТРЬНЬСКЕ ОУ РЪКОУ. И ОУ СОУХИ
 ДОЛЬ НА КАМЫ ОУ КОПАНЬ. И ПРАВО НА БРѢСТЬ И ОУ
 ЦРКВЬ ОУС ПОУТЬ ПРАВО ОУ ПРЪКЫН

138.

БѢЛЪГЪ ОУ КРСТЬ. И ПРИСЕЛИ ЦАРСТВОМИ ЗЪДЦЕ И
 С ПНОУКІЕ. НА ИМЕ ПЕТРОШЪ З БРАТНѠМЪ, И З ДѢТНЮ.
 ВОИСЛАВЪ З БРАТНѠМЪ И З ДѢТНЮ. СРЪДАНЪ СЪ БРА-
 ТНѠМЪ И З ДѢТНЮ. МОСЪ З БРАТНѠМЪ И З ДѢТНЮ.
 ВОИХНА З БРАТНѠМЪ И З ДѢТНЮ. И ДА ИМЪ ЦАР-
 СТВОМИ ЗЕМЛЮ ОУ ЛЮТОГЛАВЪХЪ ЦО ІЕСТЬ ДРЪЖАЛЪ
 КАЛОІАНЪ МНЛКОУСОВЪ БРАТЬ. НИВНІЕ, И ЛИВАДЕ, И
 МЪЛННЪ. И ВИНОГРАДЪ НА РЪЦѢ МНЛКОУСОВЪ. И ДА
 СИ ИМАЮ

139.

СНІЕ ЗИ ВСЕ ОУ БАШИННОУ И ДѢТЦА НХЪ. И ДА ИМЪ
 НѢ ИМЕ РАБОТЕ РАЗВѢ ЗНАДАНІА И БѢДБЕ ДЪНЬ. И

лѣха винограда и да нмѣ нѣ никою приплате
жоупьске, ни позова, ни сока, ни пса, ни дн-
минне, ни льна, ни шгнетине да нѣдаю. И съ
милостию и хотѣннємь царствами, приложїи мати
братослала село влщинно плочнцоу. с мегями и
правннами села тога за гробь братослала. За-
конь срь-

140.

влюемь. да работаю оу недели два дьни надимн-
цомь що нмѣ вели нгоум'нь. и да шроу бедбоу
всакога жита и все сврьстовакше оу соути. и сьно
цркки да косе колко је трѣбе и виноградь да
тежїи всакь по законоу како оу стоуденици оу
светаго сумеѡна. и да дае стась шгнетнноу и
нспорькь. и льна трїндесети повесьмь мѣрнынхь.
и да даю бирь доуховноу на шдри-

141.

цомь лоукно жита вола два динара. и да носе
праздннкоу дрьва и царекоу приходуу и патри-
арховоу. такоге и о божикки. а срьдьскаа и село
и рабѡа да даю лоуць. а вса горьскаа села и
шнкла да стоје оу манастири на парамоуѣ ко-
лнцьмь вели нгоум'нь. И арбанаси кон се обрѣ-
таю оу цркве да работаю како и срьбле. и да
даю ш одра динарь вола полоук'инцоу жита. И
властеле

142.

кон се обрѣтаю оу цркве да шроу всакога жита
бедсоу. и що оузоре да завлаун. и сьна да коси

днь и здегю. и постать виноградь. и поуть съ
нгоумномь. И милостию божию и благослове-
ниемъ господина патрарха бурь танкии и всега
збора, повель царствомн да седа нгоумнь све-
таго стефана и пандократоровъ и архатгеловъ на
зборъ на ѡсобит трапезъ съ нгоумни за брьдъ-
скими. И да се стави

143.

нгоумнь ондѣ ѿ киновнѣ, кога избере патрархъ
и царь. съ зговоромъ братнѣ монастырскѣ. ако
ли се не ѡеръте таккъ подобьнь да се приводѣн
ѿ хиландара. и да се мензметѣ нгоумнь развѣ
велика дѣла. нконома и еклиснарха. и всакога вла-
дальца да не ставни царь, ни милостникъ царевъ.
развѣ нгоумнь зговараѣ се з братнѣми. и да се ста-
ви, нкономъ, и еклиснархъ, и дохнцрь, и паранко-

144.

номъ калоугиерь. а бѣльць да не владалць оу ма-
настыри. двораѣ бѣлци да не стоѣ оу дворе, нь
да ни се да ставь извѣнь монастыра. И да се
праздноуѣ праздникъ црковныи поѣмвра, и, днь.
и кьди приходѣн митрополитъ на праздникъ да се
дароуѣ дванадесеть перперь, кола ждрѣвць. И
кьди приходѣн патрїархъ къ монастырь да му се
дароуѣ конь, и кьди ставѣн нгоумна конь. и да не
(поремеѣено)

145.

мендоу да направлюю свои града. и даѣ панатгюръ
на архатгеловъ днь. и цю іес доходькъ ѿ латинь

ТОЗИ ДА ІЕС ЦРКВИ. А ДА НЕ ІМА ЗАНЬ ПОСЛА НИ
 ІЕДЫНЬ КІЄФАЛНІА. А ДОБИТЬКЪ ЦРКОВНИ ОВЦЕ ДА ПА-
 СОУ БРОГАНЕ. А НИЕ РАБОТЕ ОУ ЖОУПОУ ДА НИЬ НЪ.
 А ДА ОРОУ ЦРКВИ Н СВНО КОСЕ ДОМА. А ДА НИ СЕ
 ДАІЕ МЪСЕУННА ЗА ОВЦЕ. Н ТРАВЪННА ДА НИ СЕ НЕ-
 ОУЗІМА. Н ІАГНЕТНА ДА НИ СЕ НЕ ОУЗІМА. А КО-
 БНАЕ ДА ПАСОУ ВЛАСИ ДОБРОУ-

146.

ШНИЦІ А ДА НИ СЕ ДАІЕ БЕЛЪГЪ НАД ІМТРОВЪ ДЪНЬ
 НА ДВА ЖДРЪБНЦА ВОЛІА ДЕСЕТЬ ПЕРНЕРЬ. Н МЪСЕ-
 УННА Н ГОУНИ Н КЛАШЪНІЕ. А ДА ДАВАЮ ВЫНОУ ДО-
 ХОДКЪ ІАКО Н ІНІН ВЛАСИ. Н ДА СЕ ДАІЕ МЪСЕУННА
 БРАТНІАМЪ ДВЪМАНДЕСЕТЕ ВСЕ ПШЕННЦЕ. КАКО НИ
 СЕ Н ОУ ВАНЬСКОИ ДАІЕ. Н СІРЕННІА ДВАДЕСЕТІ Н
 ЧЕТЫРЕ МЪХЕ, А МЪХЪ РК. АНТРЬ. Н СІРОВЪ ТОЛН-
 КОІЕ. А СІРЬ .2. АНТРЬ. Н СОЛІ ТРІН КЪБАН. Н
 КОЖЕ ГОВЕГІЕ ТРІН Н ДА НИЬ

(поремеѣено н фали)

147.

ІРЬСТЬ ВСЪМЪ СЪЗДАТЕЛЮ Н ПАКЫ КЪСПОІЕТЬ УЛО-
 ВЪУЬСКЫ ОУМЬ Н ІЕЗЫКЪ ІЕГОЖЕ ПОІЕТЬ ВЪСЬ ІМІРЬ.
 ІЕЛІКО ВІДІМЫН Н ІЕЛІКО НЕВІДІМЫ. ТЪМЖЕ Н ПРИ-
 ЗЫВАЮ АЗЪ ГРѢШНЫН СТЕФАМЪ ЦАРЬ СЪ БОГОДАРОВАН-
 НОЮ ІМІ ЦАРИЦЕЮ ЕЛЕНОЮ, Н СЪ ПРЪВЪЗЛЮБЛЕННЫМЪ
 ІАЮ СІНОМЪ КРАДОМЪ ОУРОШЕМЪ. СІА ІЖЕ ДВЪ СВѢ-
 ТІЛЪ ВЕЛІЦЪ. НА ІНХ ЖЕ Н ДОУХЪ БОЖІИ ПОШАШЕ СЕ.
 ПРАВЕДНОЕ СЛІЦЕ ОУГНЬ ДОЛЪ СПОСЕШЕ Н ОУГНІЕМЪ ГОРЪ

148.

ВЪЗНОСЕШЕ СЕ ОУБО ДАРОНОСЦЪ НОСИТЬ. ДРОУГА ОУ-
 ТРО СВѢТІЛНЫКА ІСХОДЪ ОУ НАУЕТКА НЕБЕСИ ТВОРШЕ

даже и до конца небесе сретенна слоужителя
 великихъ тиньствъ. рекше уинопауелникъ ми-
 ханла, и гаврїила иже о нас спасенаго смотренна
 благовѣстникъ. Сего ради и азъ свидываю ве-
 ликоую милосрднѣ владнущнѣ нмоуше поуинноу.
 множьствомъ грѣхъ ѡбложенъ. и никакоже досто-
 (поремеѣено и фали)

149.

важен. въ тронци славимъ. бога ѡтца савѡта
 глаголюше. единъ сынъ и сконнъ господь ѡтць ще-
 дротъ и богъ всакнѣ надежде. зачела ненмын
 ни конца. и не смотрѣлива сила. богъ ѿ бога
 свѣтъ ѿ свѣта и жнкотоу податель. прѣвѣуна
 моудрость и сила. иже прѣславною и вседръжа-
 вною роукою своєю сдръженъ вса. и творенъ своѣ
 дѣяннѣ. хотенъ своємоу божьствоу слоугы себѣ
 прѣдстави и смотрителие своѣго

150.

владнущства ѿ тинн божнѣ великнѣ. ѡ гльбинѣ бо-
 гатства. кто разоумѣ оумъ господнѣ, или кто
 свѣтннкъ иємоу быс. яко нензбутеннн соудбы
 иего, и нензреченнн поутн иємоу рекомнхъ не-
 бесннхъ иего силъ. възвншающе се въ кроузѣхъ
 небесннхъ и подѣ небесннхъ и горѣ выше не-
 бесъ. якоже пишеть пророкъ исанѣ. видѣхъ го-
 спода на прѣстоле прѣвысоцѣ славно. и хероу-
 вннн и серафїинѣ ѡ вкрстьст(ь?)

(поремеѣено и фали)

151.

БѢСОВЬ, НЖЕ ГЛАГОЛАХОУ НЕ ІВНТИ СЕ ИМЕНИ МО-
 ІЕМОУ НА ЗЕМЛИ И НАСЛѢДНИКОУ МИ БЫТИ ѠУЬСТВОУ
 МОІЕМОУ. НЪ ОБАУЕ ТЫ ВЛАДНО ЦАРОУ УЛОВѢКО-
 ЛЮБУЕ ИЗБАВИЛ МЕ ІЕСИ ИЗ РОВА ПРѢСПОДНІАГО. И
 БЛАГОИЗВОЛИЛ ІЕСИ НАСЛѢДНИКОУ МИ БЫ(ТИ ѠУЬС)-
 ТВОУ МОІЕМОУ. ІАКО СВЕТЫ(ХЪ) МОНХЪ РОДИТЕЛЬ И
 ПРѢРОДИТЕЛЬ КОРЕНЬ НХЪ ВѢТЬКЪ И ѠРАСЛЬ ІЕДН-
 ПОРОДНА ПРѢРОДИТЕЛЬ МОНХЪ И ПОСТАВИЛ МЕ ІЕСИ
 НА ПРѢСТОЛѢ ѠТЪУЬСТВА МОІЕГО. И ДОСТОИНА ВСЕ-

152.

МОУ СТЕЖАННЮ ПРѢРОДИТЕЛЬ МОНХЪ. И БОГОДАРО-
 ВАННЫМЪ ВѢЩЕМЪ КРАІЕВЬСТВА СРЪБЬСКАГО ВѢЩ-
 УАНЪ БЫХЪ НА ЦАРСТВО. АЗЪ СТЕФАНЪ БОГОМЪ ПО-
 МИЛОВАНЫИ И БОГОМЪ ПРОСВѢЩЕНЫИ ЦАРЬ И САМО-
 ДРЪЖАВНЫИ ВСѢХЪ СРЪБСКИХЪ И ПОМОРСКИХЪ И
 ГРЪУКЫХЪ ЗЕМЛЬ. СЪ БЛАГОУЬСТИВОЮ И ХРСТОЛЮБИ-
 ВОЮ МОЮЮ ѠБРОУУНИЦЕЮ ЦАРИЦОМЪ КІРА ЕЛЕНОМЪ.
 И СЪ БОГОДАРОВАННЫМЪ НАЮ СИНОМЪ КРАІЕМЪ ОУ-
 РОШЕМЪ. ВЕСЕЛЕСЕ ДОУШЕЮ

153.

И ТѢЛОМЪ Ѡ БОЖСТВѢНЪМЪ ДАРѢ НЖЕ МИ ДАС ВЛА-
 ДНА МОИ ХРИСТОСЪ. УТО ТИ ВЪЗДАМЪ ВЛАДНО МОИ
 УЛОВѢКОЛЮБУЕ ЗА ВСА ІАЖЕ МИ ВЪЗДАСТЬ. ІАКО ПАД-
 ША МЕ ВЪЗДВИЖЕ И ОУМРЬЩВАІЕНА МЕ ѠЖИВИИ. И ВЪ
 ОУМЪ ВЪСПРНІЕМЪ СТРАШНЫИ УАС СЪМРТНЫИ ІАКО ВСИ
 ПРОРОЦИ И АПОСТОЛИ И МОУЧЕНИЦИ И СВѢТНТЕЛНІЕ И ЦА-
 РНІЕ СЪМРТНЮ СКОУАШЕ СЕ НИ ІЕДННЖЕ НХЪ НЕ ИЗЫС-
 ВСИ ВЪ ГРОБЪ ВЪСЕЛИШЕ СЕ. И ВСѢХЪ ЗЕМЛИ ПРИ-
 ІЕТЬ ІАКО МАТИ. И НИУЕСОЖЕ МИРА СЕГО ПОЛОУ-

154.

УНШЕ ТЬКМО ДОБРАЯ ДѢЛА ЯЖЕ И ЗЛАЯ. И БОИЕ СЕ ИГДА
 НА СОУДѢ ТВОЕМЪ ВЪЗОУПНЮТЬ АГГЕЛИ ПОНЕСЪТЕ ДѢЛА
 ДА МЪЗДОУ ПРІИМЕТЕ. СЕГО РАДИ РАЖДЕЖЕНЬ БОЖСТВЬ-
 НОЮ ЛЮБОКНЮ СЪ ВСАКЫМЪ ГОРѢННЕМЪ ДОУШЕ И ЖЕЛА-
 ННЕМЪ СРЪЦА. ТЬЩЕ СЕ Ѡ ПЛЪТЬСКИНХЪ КЪ ДОУХОВ-
 НЫМЪ. И Ѡ ЗЕМЛЪНЫХЪ КЪ НЕБЕСНЫМЪ. ИСПЛЪНЕНАЯ
 И ОУЗАКОНЕНАЯ И ОУТВЕРЪЖЕНАЯ СВЕТИМЪИ МОИМИ
 РОДИТЕЛИ И ПРЕРОДИТЕЛИ ПОТВЕРЪЖАЮ. И ЮЩЕ И НЕ-
 (поремеѣено и фали)

155.

ЛИЯ БОУДОУЩІНХЪ ДОБРѢ ПРОПОВѢДНИКЪ БЫВЪ. ВСЕ-
 УЮДЬНОЮ И ВСАКЪ ОУМЪ ОУДНВЛЯЮ. ПРІНОСИТЪ ЖЕ И
 ИТЪУТО ѠБАУЕ ТАИНО УНСЛО. ЯВЛЯЕТЪ ЖЕ НАС РАДИ ВЪ-
 ПЛЪЩЕНАГО СЪ НЕБЕСЪ НА ЗЕМЛЮ ПРИШЕСТВИЕ. КЪ УН-
 СТЕН ЯЖЕ БЫСЪ КЪ УНСТОТЪ, НЕПОЗНА СКВРНЫ. ЕДИНО-
 УЕДЫ ЖЕ СИМЪ ѠТЪУЪ ВЪ НИЮ ВСЕЛИ СЕ. ЯДРЪ ѠТЪУЪ-
 СКИНХЪ НЕ ѠЛОУУНСЕ. КЪ НИЕН СЪШЪСТВИЕ . . . Ѡ НИЕ
 ВЪШЪСТВИЕ ДЕНІЕ НА НЕБЕСА ВЪЗНТИЕ, СЛОУЖИТЕЛЬ
 (поремеѣено и фали)

156.

ВЕЛИКАГО СЕГО ТАИШТВА ПОСЛАЕТЪ СЕ ДОБРОГЛА-
 СНЫИ ГАВРІИЛЪ, УЕСО РАДИ ТОН. ПОНИЖЕ БО ДОСТО-
 ЯШЕ УЮДО УЮДЕСЫ ПРИВЕСТИ МЪНШЕЮ ПАУЕ БОЛ-
 ШАГО. УТО ОУБО ИНО МЪ ПРЪМЕНЪЗРЕУЕННОЮ ЕГО
 ИСТЪРАНИЕ ЖЕ И СЪШЪСТВИЕ ВЪПЛЪЩЕНІЕ И ВЪ
 УЕЛОВЪУЕНІЕ. ВСЪ СЪИ БОГЪ ВЪСЪ БЫСЪ УЕЛОВЪКЪ.
 ПЛ(О)ТЬ ВЪСПРИЕМЪ И ДОУШОУ ИМОУЩОУ СЛОВО И
 ОУМЪ. ЯКО ДА ЗАБЛОУЖДЪШЕЮ ВЪЗВРАТИТЪ(Ь) ПАДШЕЮ
 СЕ ВЪСТАВИТЪ. П(РО)СКЪТИТЪ ѠМРАУЕНЫИ . . (фали)

157.

ТИГЬ МИХАИЛА И ГАВРИИЛА. И ВСЕГО ѿ ОСНОВАННА
РАСТРЪБИКЪ НАУЕХЪ ЗДАТИ ВЪ ОУТЪШЕННІЕ МИНШЬ-
СКОМОУ УИНОУ. И РЕКОХЪ ІЕГО НИКОЛИЖЕ БЫТИ АР-
ХИЕПИСКОПИИ НИ МИТРОПОЛИИ, НИ ЕПИСКОПІИ ТЪКМО
ИГОУМЕННИ. ВЪ ѿБЪЩЕ ЖИЛИЩЕ УРЪИЩЕМЪ. И ІЕДИКО
МИ БЫС ВЪЗМОЖНО ПРИЛОЖИТИ И ДАТИ ХРАМЪ СЕ-
МОУ СВЕТОМОУ ВЪ ВСАКЫХЪ ПРАВНАХЪ ІАЖЕ БЫШЕ
НА ПОТРЪБОУ СВЕТОМОУ И УЪСТНОМОУ ѿБЩЕМОУ
ЖИТІЮ.

158.

СЕЛА И МЕТОХИЕ И КАТОУНЬ ВЛАШКЫНХЪ ІАЖЕ СОУТЬ
ПИСАНА ВЪСНМЪ БЛАГОѿБРАЗНЕМЪ И ВЪСТІЕМЪ ЗЛАТО-
ПЕЧАТИЕМЪ ХРИСОВОЛИ ЦАРСТВАМИ А С ВСНМЪ ЗБО-
РОМЪ. СЪ ВСЕМЪ ИЗНАДОСМО ГРАДЪ ГОРНІИ НА ПЩА-
НИМЪ(?) КЫШЕГРАДА. ОУ ХРІСОВОЛИ ЦРЬКОВНОМЪ ЕПН-
СКОПИЕ ПРИЗРЪНЬСКЕ. И З ГОВОРОМЪ ВСЕГА ЗБОРА И
РАСОУЖДЕННІЕМЪ ЗАМЪННХЪ ЗА ГРАДЪ И ЗА СЕЛО ПО-
ВИЛЬСКО И ЗА СЕЛО КРЪБИУАНЫ. ДАХЪ ЗАМЪНОУ ЕПН-
СКОПИИ (ПОРЕМЕѢНО)

159.

И О ИНОИ РАБОТЪ КАКОЕ ЗАКОМЪ ОУ СТОУДЕНИЦИ ОУ
СВЕТАГО СУМЕѦНА. И ПРИЛОЖИ ЦАРСТВОМИ ТОДОРЪ
ЛЪПИКА, СЪ СЕЛОМЪ ЦО МОУ ІЕ ДАДА ЦРКВА БЕРН-
СЛАВЦИ КОМЪ ВЕЛЕЖА И СЪ ДВОРОМЪ ОУ ПРИЗРЪНЪ И
С КОУПАЮЩИЦАМИ. И ЗЕТА МОУ МИРОСЛАВА, СЪ ДВО-
РОМЪ ЦО МОУ ІЕС ДАДА ЦРКВА И ЗЕМЛОМЪ КОМЪ ПИ-
РАНИ. И БЛАГОСЛОВЕННІЕМЪ ИГОУМЕНА ХИЛАНДАРСКАГО
И ВСЕ БРАТНІЕ ПРИЛОЖИ ЦАРСТВОМИ, ПРЪВОУ СИНОВИ

и з бащинномъ. А се шьвци свитни. мирославъ.
стапникъ

160.

радъ. десисиславъ петровникъ. петръ приклюковникъ.
бонко становникъ. коулѣбникъ коста. храниковникъ
доброславъ. калоугиеровникъ драгомиръ. А се цън-
гарнѣ. протомансторъ ранко. бонко златаревникъ.
василъ прѣсветнункъ. соколь соукниасовникъ. ко-
ста гоньшинъ зеть. гюрко димановъ братъ. и
трѣи оуздариѣ. янъ. радъ. доброславъ. и лалъзинъ
братъ андрея зетемъ своимъ калоя. (поремеѣено)

161.

на и прьвынхъ братъ. а ктоли не име слоушати
да се нзведе не порте. и да се дае на портоу
.ви. мѣртнѣа. и кто се обрѣте калоугиерь закоу-
поуе жито или вино или динаре дае оу каматоу,
да се нжде. и да неходѣи калоугерь нзвѣнъ ма-
настыра не благословив се оу нгоум'на. а нгоу-
м'нѣ да с нимъ посидѣа кога нгоум'нѣ хокѣ. и да
не конске ни ѣдномоу уловѣкоу црковьномоу ни
влахоу ни срьбнноу

162.

и да не работаю ни ѣдне рароте цабе. ни
ораннѣ, ни копаннѣ, ни жетве, ни врь-
шитѣе, ни гьеракара, ни псара, ни поно-
са, ни намета, ни провода. развѣ прихода
царева да до мегѣ носе лихо града. и да дае село
кринноу преводьноу ѣдноу. а оу кринѣ .кд. къбли
царевн. и соли два динара на ясли и ѿглавь. а

иславно перпере да не даю ни покровца. и ако се зго-
дїи всьмь црквамь награды а ѿни да- (поремеѣено)

163.

ниємь ѿ бога и аггеловьмь преданнемь быти ми
благоуьствва христіанства. и любовь теплоую
имьти къ богоу. и уьсть къ светїнмь его цр-
квамь, о божствьномоу ѿбразу его и къ всьмь
светїнмь его. нь и пауче ѿбновлєннїа ради и по-
мена нзадьшнїа светопоучнвшїнхь крадь господнь
монхь прьвопрьстолннхь стола срьбскаго и цар-
ствами. ѿномоу законуу и преданнїю навькь
дрьзноюхь

164.

моєи немоши приєти помощника дьньсь. приве-
сти ѿ соудоу слово. и ѿтоудоу пауети на небо
присно зре. и ѿтоудоу помощи ѿждає. прорек-
шомоу скетомоу, работанте господєви съ стра-
хомь и радоучте се ємоу съ трєнетомь. и пакы
взьмьте жрьткы и вьходите къ двори его. принесѣ-
те господєви славоу и уьсть. и пакы мнѣ вьразоу-
мляюшоу се. прильпе доуша моя вьслѣдь тебе и
пакы утоли же вьздасть (поремеѣено и фали)

165.

волнь нгоум'нь нища ѿдати ни оучинити безь
зговора нкономѣ и баше и еклїсарха и дохнїарх.
А мьртнкь хлѣбнн и внннн, како ієс оузако-
нилъ светын крадь оу баньскон. и да се дає кн-
сѣль хлѣбь всьмь єднакь, оу срьдоу и оу петкь
и оу пьнедєлннкь єдномь дьне хлѣбь, а вннн

ншиютра и веучерь. и оу постѣ всакыи дѣнь іудномь
развѣ соуботѣ и неделѣ. и даіе выноу трапеза,
ако ли се кто ѿ-

166.

брѣте старьць болнь да моу се даіе мѣртнкѣ іако
и на трапезѣ. И да се даіе на дѣмитровѣ дѣнь бла-
гословеннїе нгоуменоу .и. перперѣ. а црковьни-
комь по четирн перпер. а проуїнмь калоугіеромь по
трїн перпер. и да се даіе калоугіеромь банамь по
двѣ іарнѣ. и влѣна да се даіе калоугіеромь встѣмь
іуднако камн коніе оу баньскон и клашнїе. и ка-
лоугіернїе да соу оу послоушаннїе нгоуме- (фали)

167.

се даіе по ѿкрон и по клашнїахѣ. и на вѣскрѣсе-
ннїе по перпер. и вина да имь се даіе како и ка-
лоугіеромь оу монастыри, тако и ннмь. и да не
похранїеннїа владнучога ни оу іудьномь селѣ цр-
ковномь. А за болннцоу како іе оузаконнлѣ краль
тако зн да стон .кї. ѿдра и кто се разболн даіе
оу болннцн. а хромца и слѣпца да не. И кѣднсе
пре самн люднїе црковьнїн, да нмь ннкто не соу-
дїн развѣ нгоум'нѣ. а що се пре сѣ

168.

и нѣмн люднн, за враждоу, за землю, за конь,
за проводѣ, да ндоу пред царя. а за нне соудове
да ндоу пред мнтрополнта и пред нгоумна. и
котла архангелокѣмь люд'мѣ да нѣс сѣ ннѣмн
жоуналіанн. развѣ мегю собомь вѣ архангелѣ. и
гдѣ любо боудѣ соуд, глоба да іес цркви. и ако

се обрѣте на црковбомь уловѣкоу вражда. половина наводьѹи, а половина цркви, и вражде и глобе. А що ѹс область доуховна по селѣхь архангеловѣхь и

169.

окроузѣхь. и ѿ бирн, и ѿ ягъниѣтннхь, и ѿ распоустѣхь и ѿ глобахь доуховныхь. митрополитѣ тѣмь да не ѿблада рхзкѣ нгоумьнѣ. ѹре за този за все и за горнѣи градь и за село повнаьско, и за врьбнѹанѣ, и за цркъвь скетаго сумѣѿна оу мьшоутищѣнхь, и за землю на блатьци. зговорн се царствоми съ господнномь и ѿцемь ми патрїархомь, кхр їѿаннѣнѣемь, и съ всемь зворомь срьбскымь. и дахь ми-

170.

трополни призрѣньскон село млауно и село милопоустѣ, и село запльжанѣ. А що соу расьмннцн митрополиѣ призрѣньске по селѣхь архангеловѣхь оу подгори. да ними ѿблада митрополитѣ како и ѿ испрѣва. и пакь да работаю цркви архангеловѣ како соу работали и прѣгѣ кьди соу были влательсцѣи. А кто се обрѣтаю поповѣ оу всон ѿбласти архангеловѣ да нмь ѹс законь о винограде и ѿ оранѣи (поремеѣено)

171.

да блюдоу оу кобилахь и жито да носе и товарь съ нгоумьномь. Село жеравина с виноградн и съ вошнѣемь и съ встѣи правннми. а мегѣ моу подь перннми ѿ дрнма право оу кожнѹнѣ крсть.

и ѿ крста на варшине коукіе. и ѿ варшинѣхъ
коукъ на любаньскни поуть. и ѿ поутьи оу смо-
квоу на прѣшигѣте. и ѿ прѣшигѣть право оу
тополоу оу глинѣ. ѿ глинѣ право оу пистоудѣ.
ѿ пистоудѣ

172.

оу рѣкоу. оу гладроу. и низ гладроу оу урьле-
ноу гроукоу низъ гроукоу оу доубравоу оу дор-
барншкоу. право на багатироу оу главоу. ѿ ба-
гатирѣ оу коудсе. ѿ коудсѣ прѣко оу дришь.
И приложи царствоми владимира урьпльники и
бонка петровники съ всомь башномь шоси нмаю
оу градоу. и иеще нмь придасмо црковне земліе
ѿ посоуги поусте. до поутьи кон греде ѿ лю-
бнжнѣ подѣлоу на (Фали)

173.

прѣзрѣньскон и иеговѣмь хотѣннѣмь и всега клн-
роса. село млауно, и село милопоустн, и село
запльжани съ всѣми мегіами нхъ. за иегова села
и за доходкѣ доуховныи и за власть доуховноую.
а си градъ и съ онѣма зи сеама с повнльскомь
и с врьбнхани записи нхъ цркки царствами. да иес
житница и винница и мѣсто хранилница црковнах
мѣсто пирга. и запрѣщаю пахе же и проклннѣю
съ си-

174.

мь богосьбраннымь светымь сборомь. кога богъ
изволи по мнѣ царствоующа, или кралиевствоу-
юща, а или митрополита града того. или насто-

ієщнн кепалнн града того призрѣна, или кнезь,
или ннѣ кто любо ѿ владоушїнхъ да не нма ѿбла-
сти градомъ тѣмъ. ни сvezнн оу нъ оуводнн, ни
доходѣкк кон ѿ нїего прѣнматн. ни градь сн ѿ
нетн ѿ снїе божствнннїе цркве (поремеѣено)

175.

нїемъ. да даїе всако годнїе чєтнрдєсетн конь
плочѣ. нванко самъ третїн з братнѡмъ да даю
за годнїе трїн кожоухе лнснчє. А се коваунїе.
дабнжнвѣ нс повнльска. ранко ковауѣ нзъ ябла-
ннцє. Законъ влдохомъ. да даю ѿ пєтьдєсетъ ѡв-
чоу сн ягнїетемъ а дроугоу яловоу н с роуны.
н да даю годнїе прѣстоуплюкїе конь волн трїн-
дєсетн перпер. како соу давали царствоу нн. а
по се-

176.

мъ царю да не даю. н да даю ѿ клєтнща ягнїє-
тнноу н нспорѣкк. а кон соу поклоньннцн да се
самн дєсеткоу ю да даю ієсенн покрове а пролѣ-
тїн по два брлвн ялова. а власн кон соу оубозн
да теже вльноу црковноу. що нн покєлѣва нгоу-
м'нѣ. а ннїн власн да даю окроїе н клашнїе. н
соль да носє, н оу знннцн да косє сѣно кобн-
лнмъ н градн да напралїю. н ягьннла да градє.
н пастоухе (поремеѣено)

177.

дрѣжен. ѡблнунїе злато снїанно. ієстєство пламен-
ноє. ѡдєжда твоѧ мльннн. нмже бесплнтым бо
їєстєствомъ проходншн концє. скончавлїє повєлѣ-

ННА ВСѢХЪ ТВОРЦОУ. СИЛНО КРѢПОСТЮ СВОЮ
 СКАЗА СЕ ИСТОУНИКЪ ЦѢЛБЪ ЦРКВЬ ВЪ СВОЮ ПОКАЗАЕ.
 МІРА ОУГОДНАЯ МЫСЛНАГО ТОУЕННА. ЯКО СВѢТО-
 НОСНЬ ЯВЛЯЮЩЬ СЕ СВЫШЕ. ВЫДѢННЕМЪ ПРЕСЛА-
 ВНОМЪ И (Д)ОБРОТОЮ НЕИЗРЕУЕННОЮ. БЛИ(С)ТАНН-
 ЕМЪ СВОИХЪ БЛАГОДАТНИ

178.

МИХАИЛЕ ЯВЛЯЕ СЕ. БОЖСТВЕНОЮ МЫСЛЬ ИСПЛЪ-
 НАЕ. СЪ ОУБО БЛАГОУДНО И ГОВѢННЪ СЪ ОУСРЪДН-
 ЕМЪ СИЦЕКОЮ НАЗНАМЕНАЮЩЕ ВЕЩЬ ТАИИСТВА
 ТВОЕГО ВЛАДИКО ХРИСТЕ. НАЗНАМЕНАВЪ УНИОНАУЕЛЪ-
 НИКА РАДОСТИ НАШЕН ХОДАТАИ ГАВРІИЛЕ. ВСА РАДО-
 СТНО ОЖИДАЕ С НЕБЕСЕ. ИЖЕ СЛЕТЪВЪ С НЕБЕСЕ РА-
 ДОСТЬ КЪ ДѢВѢ ПРІИНСЕЕ ГЛАГОЛЕ СИЦЕ. РАДОУНСЕ
 ОБРАДОВАНАЯ ГОСПОДЬ С ТОВОЮ. ИЖЕ ТАИНОМОУ ГЛАГО-
 ЛОУ ЕГО АГГЕЛ ОУДИВЛЪШЕ СЕ. ИМЖЕ ВЕС- (ПОРЕМЕѢНО)

179.

И СЪКРОУШЕИМОЕ ИСПЪЛНТЬ. И УЕДА БОЖИЯ УЛО-
 ВЪКОЛЮБИКЫ НАСЛѢДНИКЫ БОЖСТВЪНЫЕ СЛАВЫ ПРИ-
 УЕСТНИКЫ СТОРНТЬ. ДИВНАЯ УЛОВЪКОЛЮБИЯ БОЖИЯ.
 ИЖЕ ѿ НЕБЫТНА ВЪ БЫТНѢ ПРИВЕДЕНИ БЫХОМЪ.
 ЯКО ПО НЕИЗРЕУЕННЪИ ТОГО ВОЛИ И ХОТѢННЮ. ДО-
 БРО РАЗОУМНЪ БЛАГОИЗВОЛИВШОУ ТИ ЗА ПОСЛѢДНАГО
 ОБНОВЛЕННА ИМЖЕ И НАМЪ ЕЖЕ БЫТИ И БЛАГО БЫТИ
 УЮДНО ПО . . . Ъ. ЮГОЖЕ ВЪЗЛЮБЫ (ѠТ)ЦИ НАШИ И
 НА НЕГО ОУ-

180.

ПОВАШЕ. ОУПОВАШЕ И СПАСИ СЕ СОУТЬ. ВЪЗМЕНАВИ-
 ДЪ(В)ШЕ БО ВСЕГО ЗЕМЛНАГО. ПОПЕУЕННѢ ВЪ ДОУ-

ХОВНЫ РАЗОУМЬ И СТРАХЪ БОЖИИ ВЪСЕЛНВШЕ. И ИЗ-
МѢНИШЕ ЗЕМЛЬНЫМЪ ЦАРСТВОМЪ НЕБЕСНОЮ ЖИТНЮ
И СЛОВОУ НЕКОНУАЕМОУЮ. ОСТАВЬШЕ НАМЪ ДОСТО-
ХВАЛНЫЕ ПАМЯТИ НА ЗЕМЛИ. ВСАКОГО НАСЛАЖДЕННІА
И ВЕСЕЛНІА НАПЛЪН . . РЕКОУ ЖЕ СІМЕОНА НЕМАИ . . .
ПРЪВАГО И СВЕТАГО ГОСПОДИА О . . . . . СТВОУЛЮБЦА
ПРОСВѢТ . . . . . (прекинута и фали)

181.

ЮЩЕ ЮГО, АНГЕЛИ И АРХАНГЕЛИ МНОГОУМНІИ И ШЕ-
СТОКРИЛАТНІИ И СТРАШНАА. ВЪ НИХЪ ЖЕ ИЗРЕДНО ДѢЛО
ПОКАЗАВЪ БОЖСТВОУ СВОЕМОУ. БОГОРАЗОУМНІИ СВѢ-
ТНІА ВЕЛИКЫНХЪ УННОУАУЕЛНИКЪ БОГООУГОДНА ИС-
КОНИ ВЪКА АРХАНГЕЛА МИХАНА. И ДОБРОГЛАСНАГО
ЖЕ ГАВРІЛА. ВОЮВОДЪ НЕБЕСНЫМЪ СИЛАМЪ. ПРЪДСТА-
ТЕЛА ЖЕ И ДОБРАА СМОТРИТЕЛА. О ВСЕМЪ ГОСПОДОУ
И ВЛАДИЦѢ НАШЕМОУ . . С ХРИСТОУ НЕПРЪСТАЮЩОУЮ
ПѢСНѢ (Д)ОСТОХВАЛНО ЮМОУ ВЪСИЛАЮ-

182.

ЩЕ. ТѢМЖЕ И ПОДАРОМЪ СВОЕГО МИЛОСРЪДІА ПО-
КАЗАВЪ НМЪ НАУЕЛНИКА БЫТИ, И ИМѢТИ ВЛАСТЬ НЕ-
БЕСНОЮ ЖЕ И ЗЕМЛЬНОЮ. ПОКАЗАВЪ ПРЪСТОМЪ
БОЖСТВЪНЫМЪ ИМѢТИ ВОЮВОДОУ НЕБЕСНЫМЪ СИ-
ЛАМЪ АРХАНГЕЛА МИХАНА И БЕСПЪЛТНЫМЪ СИЛАМЪ
ПРЪДСТАТЕЛА. БЕСПЪЛТНЫМЪ НАУЕЛО. НЕБЕСНЫМЪ
ПРЪКЫН ПРЪДСТАТЕЛЬ СВѢТЛЫИ ОБРАЗЪ ТВОИ ОУГНЬНЪ.
И ДОБРОТА УЮДЕСНАА. И ПЛАМЕННОЮ ОРОУЖНЮ ВЪ
РОУЦѢ

(више нема).

Од седамдесет и више села споменутих у овој дипломи готово сва и данас постоје. Становници њихни једни су очували свету своју віеру и народност, а други су због насиља и зулума прешли у віеру муамедову. Од најновијег земана у њеким тијем српским, — муамедове віере, — селима, почињу да говоре албански на пр. у Тумичину, Гунцатима, Добрушинцу, Кострцу, Пинушницима и Ціелини; у другима живе срби турске віере, али су сачували језик својих праотаца, а то су ова села: Новосељани, Јабланица, Рабча, оба Крстца, Ошвања, Злипоток¹, Бучије, Радеша, Пакиша, Љесковац, Брези и Брод. Сва ова села тако су недавно зулумом приморана да віерују на мјесто наше свете віере у віеру муамедову, да у многим још живе отац и мати хришћани, а синови віерују у Муамеда или један брат остао у селу и віерује у Муамеда, а други утекао из села и остао хришћанин. Сви говоре српски и незнају другога језика. Турска је влада у свима тим селима завела турске школе и уче их алкорану на мјесто светог еванђеља. То прелажење у віеру муамедову почело се било и у другим селима али сада нема, а таква су ова села: Ско-

1) Има овдје у Бнограду много злипоточана а из других ових села и обично су бозације.

робиште, Кориша, Љубижња, Пирани, Крушево доње и горње, Студеничани, Храштани, Пећани, Ріечани, Вранићи, Мушутиште, Гиновци. Готово у свима овим селима имају цркве и цамије. Нетреба ни напомињати, да у ње-ким има више хришћана, а мање муамедоваца на пр. у Вранићу, Кориши и т. д. а у дру-гим више муамедоваца, него-ли срба на пр. у Бриєстовцу, Скоробишту и т. д. Стано-вници пак ових села очували су своју свету српску віеру и народност: Бієлоглавци, Љутоглавци, Врбичани, Срієдчани, Србича-ни и т. д.

Сељаци свију седамдесет и више села споменутих у душановој дипломи очували су српску општинску управу, пороту, из-бирање кмета, суђење; код њих се од пам-тивіека зна земља њихна и општинска, накратко имају потпуну самоуправу општин-ску. У оним селима гдје има срба и турске и српске віере нема никаква раздора или насиља, а по гласовима избирају кмета; има села у којима има више потурица, али они избирају за кмета србина, а има села, у којима има више срба, али избирају за кмета србина по крви, а по віери муаме-довца.

У Броду, Рєстелици и т. д. највише се занимају стоком, и често ієдан човіек има од

5000—10.000 оваца, а у Момуши роди најбоља шеница.

Ко добро промотри ово стање ствари, лако ће себи објаснити зашто се на првоме месту у душановој дипломи налази клетва, ко разори његова наређења.

II.

СИНАН-ПАША.

„Лоши људи и времена лоша“.
нар. посл.

Просторија земље од Послишта села при-
зренскога до Црног Дрима и врха Шар-
планине зове се Дукађин. У Дукађину су
понајглавније нахије: топољане, љума, чаї-
ља, горе, опоље и т. д.

У свом Дукађину живи народ, који
говори чистим српским језиком, јер другог
језика незна, а већина дукађинаца турске
су віере и до 1837. г. у плаћању пореза ди-
јелили се на двоје: једни су давали годишње
од оцака по 20 пара и морали су ићи у вої-
ску; а други су давали годишње од оцака
по 100 гроша;

Дукађинци и српске и турске віере но-
сили су до 1765. год. оваке хаљине: на глави
кацу, унаоколо црну, а одозго код потур-
чивших се срба зелена, а код хришћана
црвена; на плећима од сукна доламе до ко-
љена, а сврх долама јелеке, а сврх јелека

гуњеве или зубуне, а на ногама узке чакшире и опанке;

Дукађинци срби турске віере задобили су право іош од времена синан-пашина, да долазећи у Призрен бивају на конаку у српским кућама и то се тек уништило 1837. г;

У Дукађину је и Жупа, у којој су највећа села Брод, Рестелица, Крушево и т. д. и има од 4000—5000 душа готово сви муамедове віере. Њеки су се изгурчили давно, а њеки тако недавно, да іош до данас има 4 брата брођанина и њихна сестра Мара, пак су два брата турске, а два друга брата и Мара српске віере;

Сви дукађинци, а нарочито жупљани потпуно су сачували све обичаје српске и хришћанске. Да је то тако види се из овога.

„Кад сам био по Жупи“, вели један путник: „чуо сам гдје дјевојке турске віере, али по крви праве српкиње, піевају овакву піесму уочи Божића:

„Сива силна голубице

„До куда си путовала?

— „До нашега господара.“

„Што чинеше наш господар?

— „Трима кола узучиње

„И четврто злато мере,

„Да правимо златне чаше

„Златне чаше и сребрне

„Да молимо млада бога

„И божића божићића . . .

„Божић поје по все земље,

„Слава му је до небеса

„Брада му је до појаса;

„Да се родив мушка дјеца

„А и женски јагањчићи.

амин.“

„Ову піесму највише піевају у горама Шар-планине. Њу піевају дјевојке. Овакве дјевојке српкиње, негледећи на то, што су турске віере скупљају се по кућама на Бојављење и кропе и куће и људе чистом водом.“

Између тих села најзнатније је село Шаиновци у Опољу. Становници тога села, потурчењаци, имали су своје спахилуке у нахији призренској, по Маћедонији, Тракији, Румелији и покрај Дунава и до 1835. г. били су најбогатији људи. Они су највише трошили у Призрену и трговци призренски највише су од њих имали вајде. Од како је Махмуд уништио њине спахилуке они су осиромашили пак су сада јадни и жалостни и од ово 20 година највише праве разбојништва. У томе селу т. ј. Шаиновцима и родио се Синан - Паша. Оно се прије Синан-Паше звало Соколовци, а он га назове Шаиновци, што значи једно и исто, јер турски шаин значи соко.

Синан-Паша рођен је у Соколовцима одприлике околo 1530 године. Он се највише старао да искорјени српску вјеру и онда је код срба било највише мученика за своју вјеру, а код турака највише просветитеља муамедове вјере у Старој Србији. Име соколовца србина Синан-Паше најсветије је за турке, а најгрозније за србе. Оно што се код нас незна о Синану знаду сви дукађинци и мушко и женско и старо и младо и србин и турчин и арнаутин. Једни се његовим именом заклињу, други га проклињу; једни се његовим именом поносе, а други се стиде; код једних се с највећом радошћу приповједа од једног појаса другоме, како је Синан много цамија саградио, а код других се са плачним очима казује, како је Синан много цркви оборио, па и највећу српску светињу, — цркву св. Аранђела, задужбину душанову у Призрену; турци држе Синана као свеца, а срби као поганца; турци га називљу „хазниа“ (побједитељ), а срби зулумћар! . . .

Ево шта се казује у Старој Србији о Синану и шта је о њему забиљежио у своме летопису игуман Аксентије :

Соколовац Синадин чувао је овце у Шарпланини близу пута којим се иде преко те планине из Мађедоније у Косово. Султан Селим (I ?) путовао је тајно по својој ца-

ревини у руву дервишком, са још 4 дервиша и упутио се био преко Шар-планине у Призрен. Кад су ти 5 дервиша били низ брдо ка Старој Србији, гдје су опољанци пасли своја стада, на њих полете чобански пси као лавови, да их растргну; али кад на њих викне један чобанин они полежу као укопани. Дервиши се томе зачуде, а султан позове к себи чобанина и упита га: „Како те то слушају твоји пси, да само од твога гласа као мртви падоше на земљу!“

— „Слушају ме дабогме дервишу, а не као што везири и пашалари неслушају свога султана и немогу да умире земљу већ све једнако немир.“

Онда га султан запита одклен је, како му је име и оду дервиши благодарехи му, што их очувао од паса.

Прође петшест месеци, кад наједанпут дођу царски људи у Соколовце и одведу чобанна Синадина(?) цару у Стамбол. Цар га запита: „Знаш - ли“ кад на Шари застави оне псе, да неподаве дервише!“

— „Знам“ одговори Синадин.

— „Колико беше дервиша!“

— „Пет“ одговори чобанин.

Тада му цар каже како је он њега одбранио од паса и како му се из разговора допао и одма заповједи те га обуку у пашалијско руво и потурче, давши му име

Синан. Од тога доба Синан је живљео у цареву двору и много се допао султану, за мудро владање и јуначко ратовање. Али је имао обичај, кад је бивао у Цариграду, да редовно иде сваки дан у једну одају. Турци кажу султану, да Синан све иде у једну одају и онамо се моли каурскоме богу и да му нетреба віеровати. Одма буде наређено да се види, шта је у оној одаји, куда је Синан одлазио, па и сам цар пође. Кад уђу у одају, нађу синанове чобанске „дрехе, јанцик и свиралу.“ На питање султаново зашто он то чува, Синан одговори:

— „Зато, да знам шта сам био, те да никад незаборавим твоје добро и шта сам сад.“

То показује, да се Синан с муком потурчио; али кад је већ погазио віеру српску и постао турчин, онда је постао за србе гори од сваког турчина.

Цару се то врло допадне; одма га постави за пашу, даде му 40.000 војника, заповіеди да удари на Србију, да своју браћу потурчи и рекне му: „деде, да те видим, хоће-ли те онако да слушају људи, као они пси и шта ћеш да урадиш“ и Синан се упути с војском на Призрен.

Призрен се ширио и с једне и с друге стране р. Бистрице, која истиче из брда Превалца, а то је крак Шар-планине и са

свију је страна опкољен виенцима брда, као што су: Љоботен, Тоцил, коришке и љубишке планине, Мравринац, Радина, Царевац, Језерска, Црнољево, Јавор, Копаоник, Пећ, Паштрић, Коритник и између Шаре и ријеке Бистрице, Цвилен. Међу тијем су брдима најпитомија мјеста, најбоље жупе, свуда унакрст испресјецане текућим ријекама. То је најбоља земља српска и најроднија. Призрен је готово у средини те благословене земље наших праотаца. Колико је у Призрену било становника може се видети из тога, кад су призренци могли извести у бој против Синана до 40.000 војника. Главна је чаршија била уз Бистрицу и звала се „Стари Пазар“ до цркве св. Аранђела и до града у ком је била црква Преображења, у коме се и до данас налази ситне проје. Између тога града и града душанова протиче „Црни“ поток. Осим Старог Пазара најзнатнија је била улица у Призрену „Попова Чаршија.“ Туна се продавале иконе, свијеће, крстићи, црквене књиге и све што је потребно за цркву. У наоколо „Попове Чаршије“ и „Старог Пазара“ било је још 12 цркви, које су појале и у којима се богу молило. На крају вароши био је двор душанов, (у коме су сада турске школе) а до њега оно дрво јаблан о коме се пјева у народној пијесми. Тај је јаблан био читав

до 1830 године и један путник вели, да га је те године видио и да је тако „велики и красан да заслужује, да се о њему прича у пјесмама.“ Да-ли је и сада то дрво читаво и да-ли и сада напомиње србима времена душанова, ја не знам. Оне пустољине, развалине, зидине и забатаљене зграде, које данас у сваком србину натерују сузе на очи и причињавају да га срце заболе, кад погледа, шта је од његове дједовине учинила варварска дивља рука, онда су т. ј. около 1568. г. биле све читаве и није није било турске куће.

Кад чују призренци да на њих иде Синан-паша с војском, они се брже боље спреме, искупе 40.000 ратника и пођу на сусрет одпаднику своје народности и вјере. Битка је била страшна и крвава код „Црна“ потока. Синан-пашина војска надбије призренце и у том боју изгине цвѣт призренског људства и остане мртви до 40.000 људи. Сада се тек одпочне касапљење призренаца без разлике пола и пораста, и почиње се насилничко турчење и утамањивање српске престолнице. Синан овјековјечи Црни поток, гдје му је много војске изгинуло и гдје је одржао побједу назвавши га „Кара-поток“, као што се и до данас зове. Пошто се стани у Призрену он почиње систематички (редовно) да упропашћује своју браћу.

Одма поубија све попове у Опољу и људи се морали турчити неимајући својих свештеника, а своје село Соколовце назове „Шайновци“ и тада нареди: да сви они, који се одма потурчили на вјечна времена плаћају од оцака по 20 пара и да су царски војници; шайновчанима даде спахилуке и тиме их приволе те сви одступе од вјере својих праотаца. Они, који се доцније истурчили, плаћали су по 100 гроша негледећи на то, што су постали турци.

Уосталом, опет је средсреда српске вјере био Призрен и црква је св. Аранђела казивала људма, да су они срби и да су имали негда царевину. С тога Синан-паша намисли, да све то уништи и искоријени. С тога доцније заповједи те нумеришу сво камење цркве св. Аранђела, којој је била дата диплома, коју смо наштампали у овој књизи под I. и да се то камење тако исто по нумерама превуче у сред престолнице душанове, између попове чаршије и старог пазара, — на средини измеђ оних 12 цркви, и да се од тога камења начини цамија, како би од свију цркви начинио цамије, а од срба турке. И тако од срезаног камена душанове задужбине начини Синан најбољу цамију, налик на царске цамије са једним кубетом, као што је била са једним кубетом и црква св. Аранђела, (јер је душанова црква била налик на

св. Софију у Цариграду, а и света је Софија са једним великим кубетом)... Овај потурчењак стидећи се свога одпадництва и желећи, да сви срби постану одпадници, какав је и он био, још даље пође, па поубија и расели све србе из околине нове цамије а насели праве туркуше. Као што је овјековјечно и потурчио име свога села, тако сада потурчи сва српска имена у Призрену: „Попова чаршија“ добије име „папаз-чарши“ (т. ј. попова чаршија), а „стари пазар“ добије име „есџи пазар“ (т. ј. стари пазар), а сокак покрај своје цамије назове „*Синан-пашина махала*.“

Тако је Синан-паша упропастио престолницу српских царева! Упропастио је велим, јер варварство само знаде рушити, отимати, а не подизати и укрепљавати. Али што је отето, оно је проклето, па и самоме премилостивом Богу није угодно да се злочине, нити то икоја вјера допушта. Па је ли и право да се тако ради? Хајде нека сваки турчин метнувши руку на срце право каже: јели Синан-паша праведно урадио, што је толике србе поубијао, отео им куће, порушио цркве и развалио цркву св. Аранђела? Ја мислим, да ће сваки рећи, да је то највећа неправда и насиље. Ја знам, да ће то морати признати сваки поштен човјек, био он прави турчин или србин тур-

ске віере, или ма ко други. Па кад ми као људи видимо неправду и мрзимо на њу, а да како је то іединоме Богу, кога сви људи почитују и који највише мрзи на неправду?...

Синан-паша је мислио у својој занешености и крвопролићу, да он чини добра діела, али је вријеме доказало, да је он био највећи безаконик. Он је поотимао све куће у Призрену од срба и дао их турцима, покварио српску цркву, те од ње начинио џамију, која би била у средини турских кућа. А данас около синанове џамије између старог пазара (есџи пазара) и попове чаршије (папаз-чаршије) нема ни іедног насељеног турчина, већ су се опет срби населили и заузели сва та мјеста, а турке је сам Бог смео, те су се сами упропастили. Данас с радошћу видимо да се камење цркве св. Аранђела, у облику турске џамије, налази у средини српске — хришћанске вароши, а уоблизу ни іедне турске куће нема. Од оних 12 цркви само су три читаве.

Наміере синанове противне и Богу и људма порушене су и руше се саме од себе, а крвна діела његова остају запамћена за навик. О њему се више ништа незна у Дукађину. Он је пак био и сувише знатан човіек у турској царевини: био је везиром за владе четири султана — Солимана II. (од

1520 —), Селима II. (од 1565 —), Амурата III. (од 1574 —) и Муамеда III. (1595 —). Он је освојио Трипољ 1551. г. угушио буну у Јемену (у Арапској), протјерао шпанце из Туниса 1574. г. и највећма се одликовао у ратовању с маџарима. Три пута је падао у немилост код султана и опет добијао везирство. Био је колико велики војвода, толико и добар за турке управитељ. Прослављајући се како војничким, тако административним дјелима свагда је памтио главну своју наміеру, да потурчи своју браћу србе у Старој Србији. Кад се срби за вријеме Дебелог Новака (около 1595) подигну на оружје у сајузу с власима и с маџарима, он крене силну војску преко Дунава, а да би уништио све што је најмилије србима, пошље са једном четом војске Ахмет-бег-Ођуза, те узме тијело светитеља српског Саве из цркве Милешеве „у ковчегу златну“, донесе га Синану на Врачар код Биограда, гдје по његовој заповјести буде спаљен св. Сава 30 Марта 1595. год. Кад је Синан бивао у немилости живљео је у своме двору у Опољу и под старост је претрпио највећу несрећу, која му је и смрт ускорила. 1596. г. удари на Влашку и кад је оправљао Трговиште удари са 12.000 војске на војводу Михаила; али буде надбијен нагне бјегати са осталим турцима и стровали се с моста

заједно с коњем у блато, гдје му коњ избие два зуба и једва се жив спасе. На скоро посліе тога умре у Призрену и буде сарањен у припрати своје цамије с лијеве стране до два стуба и на гробу му буде метута велика мермерна плоча и начињен споменик.

Али се ми још непраштамо са Синаном. Ми смо о њему пропричали оно, што се досад није знало и што се управо тиче нас срба од Качаника ¹⁾ до близу Будима. Ми смо само напоменули за његова діела у Јермену, Трипољу и Тунису. Тим се је он био тако прославио и постао знатан, да се с њиме

1) У Качанику има један тјеснац, којим се пролази, и ту се налази један град, за који се прича, да га је зидао Старица Новак. Сада се виде развалине тога града, као на Авали. Около 1758 г. у томе граду био се угњездио некакав потурчењак Рам-батан и такав је зулум чинио хришћанима, да је од сваког човјека, који би прошао тијем путем, узимао по 1 грош. Од његове је породице било много зликоваца. Потоњи зликовац од његове породице живљео је до 1844. г. за вријеме Авзи-паше скопљака. По освојењу Скопља буде одведен у Стамбол и убијен. Како је установио Рам-батан да хришћани за пролазак тјеснацом Качаника плаћају по 1 грош од главе, тако је остало и доданас. И сваки хришћанин мора плаћати по 1 грош за пролазак, а то је врло тешко за јадне сељаке, који преко године морају плаћати само за пролазак по 50 и више гроша.

мало турских паша може успоредити. Његово је име било познато свима народима турске царевине и оним сусједима, са којима су турци ратовали. Он је био тако страшан маџарима и власима, да су његовим именом мајке дјецу плашиле; а да је био човјек врло мудар и јуначан доказује се тиме, што је трипут губио и добијао милост султана. У исто доба треба казати, да је потпуно истинита народна прича склопљена о њему у Старој Србији, по којој су се народи њега бојали, као они пси лавови, што су као мртви пали на земљу; да је био неборивог карактера, то показује народње називање о његовим поступцима са чобанским јанџиком и одговором султану; да је био и крвопија свога народа: то показују његова дјела и гњев божи који га није на миру оставио ни у гробу, а српска земља није хтјела чувати у својим њедрима кости одметника и издајника. Ево како то описује летопис игумана Аксентија:

„1762. придође Бистрица тако велика, како се никад запамтило није. На Бистрици је било 8 мостова а најтврђи је био онај спроћу попове чаршије. Вода је текла тако велика, да све мостове бивше више тога обори и понесе низ ријеку. У том броју изчупала је била негдје онако читаву тополу, грдно дебелу, па кад је донесе до тога мо-

ста усправи је и закрчи течење буице. Како је била многа вода, она се окрене на чаршију и правце онијем сокаком ка цамији синановој. Све побегне из кућа у брдо. Вода допре до синанове цамије копајући и све рушећи. Свијет је гледао с оне стране с бријега, јер је то било около подне, како вода копа, копа, заузе и обори сву припрату цамијску и затим подиже камен на гробу синанову и изваља из гроба тијело црно као огорео пањ и народ у глас поче викати: „гледајте, гледајте, паде гроб и узе га вода, црн као крља и однесе га“ некуд. Затим се ријека одма трже, они стубови од припрате осташе оборени близу цамије, а само тијело синан-нашино вода однесе. Моја је мати онда била дијете и она је очима гледала, како је наша мајка земља изметула кости највећег крвопије рода српског и како се гњев божи извршио над зулумћаром Синаном, кога она није хтела примити, нити се могао распасти тај велики гријешник!“ И тако прича један појас другоме злоудну личну срећу човјека, која је била ред безакоња, због којих човјека нетрпи ни небо, ни земља, нити пошује потомство!

Ш.

БЈЕГСТВО ПАТРИЈАРА АРСЕНИЈА Ш И
АРСЕНИЈА IV; ОНДАШЊЕ СТАЊЕ СТВА-
РИ У СТАРОЈ СРБИЈИ И КУКЛИ-БЕГ.

„Лоша времена и људи лоши.“
народ. посл.

I.

Синова је трупина чекала гњева божи-
ег у хладној земљи код камених сводова
светог аранђела, али је његова упропаш-
ћавајућа политика против српског народа
остала и остваравала се у животу. Поли-
тика пак бечке владе, користећи се неза-
довољством султанових поданика, преко
својих агента почне радити или, да коначно
освоји балканско полуострво или, да на-
сели србима источне земље своје царевине
и да склопи тврд бедем против турака.
Како је онда у неманићској држави било
најзнаменитије лице патријар пећски — тада
бивши Максим I. шњиме се и отпочне до-
варање. Максим је био на хаџилуку и вра-

ћајући се почне о томе радити у Цариграду са бечким агентом Панајотом Никусијем. Када утврдо уговоре, да бечка влада ослободи србе, тада Максим I оде у Адрианопољ, гдје се још више у томе увјери, јер је поменути Панајот био у свези са тракијским и македонским великашима и ту мироше за деспота српског Ђорђа Бранковића, који је био ердељски посланик у турској, и, у исто доба издавао тајне наміере ердељске, бечкој влади, на што се т. ј. на издајство позивале у доцније вријеме, као на заслугу. То је било 1664 год. Од тога времена патријарх и Ђорђе Бранковић почну бунити српски и бугарски народ, да устане на турке и да се преда аустрији.

У исто је доба и бечка влада поступала је са својим народима готово онако исто као и турци, с чега устану њени народи против ње: Петар Зринић и граф Франгепан побуне јужне славене аустријске, Фр. Ракочија побуне горњу маџарску, а Текели Маџарску и позову у помоћ турке против аустрије око 1681. год.

У таким су околностима и незнајући Ђорђе Бранковић и патријарх радили да народ српски или побуне у крист аустрије, или да га лише отаџбине и преведу у туђу земљу, гдје ће вјечито живљети од туђе милости, утамањивати се, бјегати још даље

и оставити најљепше земље, да их заузимају албанци.

Док је бечка влада била у рђавом стању, она је давала дипломе за дипломама српскоме народу, али кад надвлада унутарње буне, почне надбијати турке и чак се приближи до Видина, онда ухвати и стави у апс Ђорђа Бранковића 1688. г. Идуће године немци су чак допрли били до Скопља, и одбаце услове мира предложене јој Солиманом III. 1689 године. Али кад турци надбију немце, онда Леополд, бечки цар, приморан буде на помирење с турцима у Карловци 1689 г. и на мјесто да у условима мира обезбједи србима личну слободу и да им изради општи опроштај, она их напусти 1690 г. и позове их, да се иселе из своје земље у Аустрију. То све као да је учињено само зато, да се срби замијере турцима и да послије морају бјегати; да би пак то изгледало споља добро, буде казато србима, да ће их опет поврати у њихнупостојбину, пошто је доцније ослободе од турака. Из тога би у данашње вријеме и најпростији човјек могао увидјети неслану и гнусну политику, али ондашњи патријар Арсеније Чарнојевоћ III. тако је био слијеп, да ништа није видјео и на највећу тугу, жалост и несрећу свију срба, а нарочито оних у Старој Србији, разтруби те „велике милости царске“ да се ње-

гова паства т. і. српски народ почергаши и остави земљу, као што је бивало у стара, дивља, варварска времена. И тако на позив бієгајућег патријара до 37.000 српских породица оставе најљепше земље наших праотаца и на позив Леополдов одселе се у Аустрију. Лудост поступања патријара и віештину бечке владе тек тада можемо као што треба схватити, кад кажемо, да патријар одводи србе из њине земље у туђу земљу *„уздајући се да ће цар ослободити Бранковића из апса!“* као да би им од тога било ваіде.

Таі одлазак срба из своіе постоібине био је гори и црњи од косовске битке. Косовска је битка убила српску државну независност, али је народ остао и само је требало почекати, да прохуји сила турска, пак да се народ поіави ціелокупан, пун живота и снаге; али одвести дио народа у туђу земљу, то је самртна каштига народа. Вук Бранковић издао је таста на Косову, а патријар и Ђорђе Бранковић разпршташе србе из Старе Србије. Да је то била највећа несрећа за србе и да турци не би народу ништа радили, види се из тога, што су турске воіске летиле на све стране да зауставе селеће се породице, іер су добро разуміевали, да земља без народа не вреди ништа.

То је све каазто узгредно, да би се дошао до описања старе србије како је изгледала, кад је патријар Арсеније III Чарнојевић изневіерио своју паству и највише зла учинио србима. У пропастивши земљу у Старој Србији и одселивши се у Аустрију, он „кољеноприклонено“ (1698. г.) моли бечког ћесара, да му поклони „*міестанце Сечкоіе*“ на уживање; да у томе міесту бива годишње четири пута вашар, а у земљи његовој и његових праотаца ево шта је било, како казује игуман Аксентије :

„Моја баба Неранца рођена је у селу Брњачи код Ораховца 1669. г а удата за Николу мога діеда околo 1691. год и осим друге діеце родила је кћер Јану, моју матер (игумана Аксентија), која је живљела 80 година и умрла 1832 године.“

Из овога се види, да је Неранци било 1690. г. (кад је патријар Арсеније III побіегао из земље и оставио своју паству као біегунац) 21 година. Јану је Неранца родила у Призрену и кад је већ Јана била удата за Андрију, а матери била стара, казивала јој је ово:

„Берко! кад сам дошла из Брњаче у Призрен нашла сам пет кућа у христијанској махали: Хаџи-Стошина кућа крај Бистрице и близу његове хуће биле су: Арсе Ћурчије, кућа Николина, Ђурина кућа и кућа Ми-

шетевића. Ови су Мишетевићи били дервиша код светога Спаса.“

„Зашто су га мајко били?“ упита Јана.

„Оде један дервиш да чини *дову* у цркви св. Спаса и да је потурчи, а Мишетевићи се нагараве, па онако црни као ђаволи ухвате дервиша и почну га вући по трњу тамо и овамо, док га добро избију и изгребу, а он је сутра дан причао свима турцима, како су га биле спопале неке авети и шайтани код каурске цркве (Спаса), како је оно мјесто опасно и нечисто и тако се очува црква Спаса, те је непреокрену турци у цамнију.“

— „Зар више није било хришћанских кућа?“ опет је упита Јана.

— „Гесте ћерко. У Синан-пашиној махали, да га бог убије, било је 14 кућа хришћанских; у терзи-махали 10 кућа; у Ђурт-махали 10 кућа, у курило 15 кућа, хришћанских и свега толоко. (т. і. 55).

„Ја кад сам дошла једанпут је поп у години дана служио (службу божију) на великдан (васкрс) и тада нас је пречешћивао, а сада хвала богу четирипут (т. і. кад јој је то казивала): на великдан, на петровдан, на велику госпођу и на божић и хвала богу четири се пута (преко године) пречешћујемо и свога попа имамо

у Призрену. А іеданпут кад іе долазио и нас причешћивао долазио іе из-преко Шаре из Тетова.

„Кад са іа дошла (1691 или 2) на житном смо пазару траву косили; тако іе било пусто.“

— „Зашто іе тако било пусто?“ упита іе Іана.

„Ђерко! Кад сам іа била дјевоіка у Брњачи, патријар іе пећски побјегао, пак се цар (султан) наљутио, па напустио татаре, а ми смо у Гору побјегли, па слушамо како татарске стријеле чине „дц'н! дц'н“, іер іе пут био на Брњачу, а ми смо у планину утекли. . . .

„Ђерко, Ђерко! кад . . . (овде се казуіе таква ствар, коју пристоіност недопушта штампати) тако іе зло било што се цар наљутио, што іе утекао патријар и одвео многе људе.“

Іана. „А какав іе патријар био и іеси ли га видла?“

Мати. „Нисам га іа видіела, а моіа іе маіка ишла у пећски манастир и ціеливала му руку. Па іе после побјегао и тада све опусти и после патријара настане арање и свака несрећа . . .

„У Шари планини, у Гори, вели, село Брод, Рестелица, Крушево и сва Гора није имала попа; дјеца била некрштена по 15

тодина и нико није онамо из Призрена ишао. . све је било пусто. . . И тада настане од исто синан-пашино племе Кугли-бег пуштахија, но и забит (који тврдо влада) и он је и палио и жарао и чинио свака безаконија; хајдуштво није трпио; но само хришћане за арач у синцир мећао и водио од села до села по Гори у синциру и по Гори у Шари-планини све је српски народ што могао и много истурчио; није било ни попова ни калуђера, па се народ и онако истурчио; но је Кукли-бег и забит био и сви су од њега стрепили и тако је радио: трубом чоје у сред планине завије букву и сакрије се и гледа хоће—ли ко узети чоју и иструне чоја у планини (на букви) и нико је неузме; но је само опако с хришћанима поступао. Тада кад је викала кукавица: „куку куку!“ — људи су викали: „бре ћути! ако те чује Кукли-бег пропала си!.. Тако је зло било, а нико није смио рећи да је рђаво. . .“

„Тада су се, продужава Аксентије: почели насељавати албанци у питоме ћаквачке и приштинске и призренске земље. Прије тога нико није ни чуо албански језик у Реку, у Метохију, у Пећску, у Подгору, у Љуму, у Дреницу и по Косову и мало помало настану пашалари и беглери над пустим мјестима. У Призрену постану Сали-

пашићи (али је сада њихно племе протјерано у Ђаковачку) од Ротуловића Рустен-паше (који су били до 1836. г. и тада их султан протјера и погњави); у Ђаковици два племена: Мустаф-паша и Ђурд-паша; клали су се измеђ себе до 1832. г. и тада се униште. У пећској настану паше од Обрен-беговића, од којих је најзнатнији Лимац-паша; живљели су добро свагда са скадарским пашама од племена Кара-Махмуда, јер су једнога племена и помажу се; у Приштини настану Џинићи - паше од којих је најзнатнији Малић-паша-Џинић . . . .“

2.

По упропашћењу питоме српске земље од Качаника до новог Пазара и смрти, у немачком апсу, деспота *помазаног у турској земљи*, патријаром пећским, још су остали Рашковићи у староме Влаху, који су од косова владали у омијем предјелима и склањали народ да се одржи у светој својој домовини; али ћесар аустријски или желећи утаманити сваки центрум околџ кога би се могли сјединити срби кад малакше турска снага, или мислећи да ће придобити и сав српски народ с рашковићима, сам им лично пише и позове, да оставе своју земљу и да ће он (ћесар) ослободити Србнију и они се држали срећни, по називању наших глупих

калуђера, што су утекли из земље и по-
стали „обрштари“ у војсци аустријској. То је
било 1692 године. 1736. г. за владе Карла
ћесара аустријска влада са руском, опет
објаве рат турцима, — и ћесар опет позове
србе да устану на оружје. Аустријанци не су
могли учинити то сами собом, већ опет преко
српског патријара Арсенија IV Јовановића
обећавајући србима златна брда слободе;
али кад ствар дође да се кида, они им не
пошљу ни обећане војске и помоћи. Турци
ухвате писмо патријарово послато немцима
и њега као издајника уапсе. По срећи или
по несрећи, не знам како да кажем, њему по-
могне једна була те се спасе и побјегне.
Кад је побјегао да је бар и отишао, не би
ни по јада и несреће било, већ кад се види
у слободи, он напише књиге свима најзна-
тним племенима и породицама и позове
их да бегну немцима. Света се толико крене
на позив бјегунца патријара, да 1) умал у
бјегању непомру од глади, а 2) то турци
опазе и похитају да их зауставе у њихној
отачбини. То је било 1737 године. И дои-
ста их достигну. Колико је онда срба из-
гинуло може се видјети из овога: пошто
је патријар утекао у немачку и онамо се
био станио, на Божић му дођу његови млађи
да га поздраве и ушавши у собу нађу
га гдје плаче и, на њихно питање зашто

плаче, одговори: „Ове ноћи назван сам био пред страшног судију неба и земље да му дам одговор за 80.000 душа погинулих мене ради!“

То је мало: он је био узрок, што је убијен владика самоковски, што је опустила епархија нишка и бјелоцрквенска, рашка и новопазарска, ужичка и ахилска и т. д. У исто је доба с њиме пребјегао и његов зет Атанасије Рашковић са братом и породицом, а „остали народ није хтио бјегати из земље.“ По срећи, у тим жалосним приликама, кад су пастири одбјегли, а паства сама остала, цариградски патријар Самуило употреби ту згодну прилику и да не би латини одводили народ у своју земљу, помоћу патријара пећских, закупи од турака српску патријаршију за 40 кеса годишње (1740. г.)

Они пак бјегунци кад се населе у Аустрији почну их немци тиранизирати и мучити. Кад се они почну тужити на то угњетавање, буде им из Беча одговорено, нека иду, ако гдје знаду да је боље. Тада тек за њих настане јад и несрећа: утекавши из своје домовине, пошто у свему буду преварени, у броју до 50.000 крену се као нека орда и као чергаши и одселе у Русију, гдје у скором времену изгубе и своје име и језик, порусе се и сада се само памти да су они негда били срби по називу „славено-серб-

скии“ срез. Оставши у Аустрији подпадну под уплив немаца и других народа и готово сви пропадну, а преко њихног патријара аустријска влада свагда је вршила своје планове, који су шткодљиви за њихну народност. Из тога се види, да је много озбиљнији био позив бранилаца народности у Аустрији, који су позивали србе да се с њима сједине, као што је чинио Ракочија и да се бране заједнички, јер су им заједнички интереси . . .

Како је, оставши на дједовском пепелишту народ српски гледао на то утамањивање српске земље чергашким бјежањем у туђу земљу, види се из народњих прича и піесама, почињући од владе Бранковића, гдје народ већма воле да је под турцима неголи под латинима, али да віерује у своју віеру. Народна піесма казује како турци обећавају:

„начинити цркву и цамију

„који хоће нек се богу моли,

„који хоће нек иде нек клања. . .“

Види се из гајина казивања (Глас. друш. Ср. сл. књ. II) о боју код Гроцке, по коме су срби подвели немце, да их надбију турци; види се најзад и из народњег оцієњивања дјела оних јунака, који се н'есу повели по манитом поступању сва три патријара и осталих владика, већ су остали у народу и шњиме дјіелили срећу и несрећу, о ко-

іма народ пієва у пієсмама и спомиње им име. Такав іє био Пали-Ђак и Млатишума Станиша, коіи іє сазидао манастир Драчу више Брагуієвца на окуци између двиіє планине Руієвице и Богосављевице. Оваки су срби одгаіили у народу оне іунаке, коіи на позив Јосифа II бечког ћесара да устану на турке, ступаіу шњиме у договор, и, он им се обвезуіє, да ако се не би ослободили од турака: то при уговарању с турцима мира да порта: 1) неієра освєте у србиіи 2) да неглоби народ и да га немучи, већ 3) да султан допусти србима да сами себи избираіу оборкнезове и да ови купе данак од народа и турцима даіу. Срби устану на оружіє, ћесар их назива: „*пекни* (добри) *воіаци*, и *храбри іунаци*“ и срећно ратовање паметно одпочето, пошто се и Русија у то умієша, сврши се срећним миром за србе у оном предієлу, одклен (срби) н'єсу били побієгли и оставили своіу домовину, и на основу вишенаведеног договора са бечким ћесаром, буде утврђено „да се србима никаква зулума нечини и да имаіу своіє кнезове“ под коіима су они онда се обогатили и кадри били устати на турке 1804. и 1815. г.

Док се тако развијале ствари у онієм мієстима, из коіих народ ниіє хтио бієгати с бієгунцима, коіи су своіом будалаштином

упропашћавали народ српски, дотле ево укратко, како су текле ствари у Старој Србији :

„Синан-паша је само изтурчио највише срба у призренским жупама: Опољу, Бави, Радомиру, Љуму до Црног Дрима т. і. до границе Старе Србије и Албаније, а преко Дрима у нахијама: Баковачкој, Пећској т. і. Метохији, у Косову и Дріеници и између Косова и Призрена није могао ништа учинити. Срби у овием мјестима остали су віерни віери своіх праотаца све до самог патријара Арсенија III Чарнојевића, али са біегством патријара и сви главнији и најбољи људи, као свештенства и владика, они који н'есу хтели оставити своју земљу и одселити се, притешњавани од турака приморавани су били да се турче. Највише се људи истурчило за време Кукли-бега и Сали-пашића. И тако изсељена мјеста, урађене и окрчене земље заузму данас ондіе живећи људи турске віере, а цркве, којих је било врло много, са одлазком патријара остале су пуне . .

„Међу Призреном и Косовом у Дрејеници, био је манастир који је посліје Дечана узимао прво мјесто у Старој Србији; посліје изсељења људи са патријаром остао је пуст. Ја сам тај манастир видіео и тако је био лијеп и на лијепу мјесту, што се само упо-

редити може с Дечанима; он се звао: ма-настир орлатски, од села Орлат. План и грађа, од које је начињен онаква је као у Дечанима и био је пуст до 1845. год. Прије 15 година срби потурчењаци разорили су га и од његовог камења направили у селу цамију.

„Тако је исто опустила црква Коришка „св. Петар,“ душанова задужбина, направљена од тесаног камена и велика од једног крша до другога. Кад су мушутинтани од зулума поубијали јаничаре, калуђери натоваре св. Петра и оду у цркву Црне Ријеке. Тај је манастир Душан направио због овога случаја: оде у лов и нађе међ та два крша свеца св. Петра, где је живљео и молио се богу и умро и начини му ту манастир.“ Код св. Петра има доста гробова и на једном је овај надпис: „мјесеца Марта. 20 день престави се рабъ божи монахъ Макарије въ лѣто 6896 (1388. г.). И сеи гробъ его. вѣчна ему память.“ Сва је црква св. Петра била покривена оловом, па су потурчењаци скидали с ње олово и многе цамије са њиме покривали. . . .

„У граду, над самим Призреном и двором душановим, била је црква Препображе-нија, коју су такође турци разорили. . . .“

Ми би могли ређати још мноштво цркви, које су опустиле послѣ несрећног

бігства патријара, али томе краја неби било, и, само би још горе разжалили уцвіє-љена срца у српским грудима бројећи оста-вљене питоме земље у Саној Србији и по њима пребијеле цркве и манастире, од ко-јих се развалине виде свуда на све стране у земљама питомих жупа. У пореду ш њима виде се забатаљени дворови и замаци Кукли-бега и осталих паша, пашалара и бе-глера, који су настали посліе Кукли-бега. Ти пашалари и беклербези сви су готово од српских фамилија и српске крви за-оставши у оним земљама иза — патријара, па неимајући владика и попова изтурчили се. У том случају цариградска патријар-шија 1) желећи себи подчинити српски па-тријарат, а 2) бринући се о одржању пра-вославне віере очувала је нам оно браћа у віери наших праотаца, који и сада у њу віерују. . . .

Посліе прве турске поплаве и рушења, кад настану пашама веђином потурчењаци срби, они одпочну да поправљају њеке старе зидине, а друге да руше. Тако:

„На мјесто разореног душановог града Рустем-паша Ротуловић начинио је нов град, који је и сада читав. Он је саградио тај град зато, да би се могао бранити од Махмуд-паше Бушатлије (ови су Бушатлије од породице Мрњавчевића), који је 1780 г.

напао из Скадра на Призрен и опленио га. Тај се град правио 30 година од 1790 до 1820 године. У том се граду налазе два топа с надписом: Ђорђе Петровић, које су турци довукли пошто су Биоград освојили. Са истим надписом, и у истоме граду налазе се два звона, од којих су турци сахат начинили. У двору Душанову налази се Мехмед-пашина цамија и турске школе...

„Све паше, пашлари и беклербези посліе Куки-бега, једнако су једни с другима ратовали и били се до 1824. г. Најзадњи рат међ њима вођен 1826. г. кад је скопљански Амза паша ударио на призренског пашу Махмута Ротуловића и отео му Дукађин, који је држао под собом двије године. У том рату погинуло је 600 призренаца у Гори у Броду...

„Махмут-паша Ротуловић био је врло строг и хтио је да се његова ријеч држи, као светиња. Он је обично народу говорио: *„Ја сам ти и султан и владика, и поп и хоџа и све.“* У његово вријеме било је три војводе од кољена *Зенел-Кабаш*, Они су чинили такве ствари, које се немогу ни писати. Кад би се какав србин хришћанске віере судио турчином или потурицом, њима је било врло лако заинђарити само да се закуну пред кадиом. Хришћане је Србе приморавао да се куну овако: трипут страшњицом да

удари у црквена врата, па онда тек да добије парницу и да му се віерује. Али треба казати, да негледећи на грдне српске штете и плаћање глоба *ниједан се србин није нашао, који би се тако заклео.* Све сам то мојим очима гледао. Та три поганца били су періаници Ротуловића; народ се њих бојао ка од сотоне. Ротуловића је пашу султан сургунисао у Анадол, гдје су га удавили.¹⁾ Он је био сургунисан зато, што је са Хусеином-капетаном изневіерио султанову војску, коју су бошњаци потукли у Косову код Неродимље 1831. год.“

Пошто утекне патријар и настану пашалари, онда су свакојака зла и насиља чинили народу само да га потурче. Ради тога шта се радило доста је да из записки игуманових наведем ово:

„Љашар-паша Џинић, родом србин, синовац Малић-паше Џинића из Приштине (који је надбио србе на Каменици), покварио је једну велику цркву на Лабу и начинио од ње воденицу од 12 витлова 1823. г. и 1825. скинуо је олово с грачаничког манастира и

1) Остала му је била само једна ливјепа кћер, па се удала за дошавшег седамдесетогодишњег царског пашу у Призрену само зато, да „сједи у харему свога оца.“ Три је мјесеца сједила у харему свога оца, па пашу тога крену у Босну, куда и она оде. Шта је било ш њом после незнасе.

покрио ш њиме цамију у Приштини. 1828. за вриеме рата руса с турцима, он је посіекао у Приштини попа Милована из Неродимље, из села Сојева, и сав народ у томе селу посліе тога истурчио. Ево зашто је посіекао попа Милована: Један арнаутин од іашарових періаника рекне попу Миловану, да ће скоро њих почети убијати. Јадан поп ништа му друго није знао казати мањ ово: „вала богу и султану, па шта гођ буде.“ Кад то докажу Іашару он викне: „шта, зар и он већ зна за султана!“ и одма заповіеди те га доведу и убију.¹⁾ Таі је Цинић грдне зулуме починио у жуци сирницкој близу Качаника. Ако се гдіе дијете родило, одма су на њега ударали арач и то на мушко 5, а на женско 3 гроша за кудіељу. Да би се пак увіерио је-ли мушко или је женско, носили су діецу, *да их свіедоче* и то је трајало тако до Садразама (т. і. до 1832. г). 1833. таі је Цинић посіекао два човіека из сириницке жупе, из села Штрпци зато, што су имали (бурунтију) ферман од султана, на пергамену, у ком их ослобођава од сваког

---

¹⁾ Од кољена тога попа Милована било је прије још два попа, па су многа зла и пакости починили србима. Један — поп Дима био је за Санд-паше, а син му Илија за Махмуд-паше Ротуловића. Оба ова попа — зулумћара гонили су србе као и турци. Најпосле су били протјерани.

данка, осим арача годишње 100 пара. Њима је тај ферман дат био зато, што су остали вјерни султану у вријеме ратовања с немцима, који су били допрли до Призрена.

„У Гњилану, приштинске нахије, Мелећ бег Џинић тако је био све опустео до Бич-Мораве, да није остало ни једне цркве. Са женама и девојкама поступао је, као с робљем. Свака девојка пред удајом, морала је најприје служити један мјесец дана у његову харему, а послје њему за удају плаћати 50 гроша и тек се тада удавала. Тако је то трајало док султан Махмут не уништи те зулумћаре около 1836. год.“

3.

То су били поједини велики зулумћари и насилници. Они су чинили крупне зулуме, али они мали тиранићи, који чине зла свакоме човјеку на сваком кораку и у свачему, н'есу смјели своје нокте помаљати и свакога гребсти. Сада пак чине свака безакоња, зла и пакости у Старој Србији меџлиси, арнаути и чорбације. У меџлис искупиле се већином најгоре крвопије и голотиња, коју свијет никако не може наранити ни зајазити. Чланови меџлиса, турци, арају да се обогате, а срби — чорбације или им помажу, што несмију уста да отворе, или што су и сами изјелице, па се здруже с турцима и горе

знају да муче и да глобе србе, него - ли и сами турци. Албанци су пак гладни и нерадни куријаци, који арају и србе и турке. Да би се могло видјети, како чланови меџлиса и „чорбације“ арају јадну сиротињу ја љу навести случај, који се десио у главној вароши у Пећи:

„Члан меџлиса Илија Јаћић, трговац у Пећи, кад је био сметут с чланства и коцобаштва, а на његово мјесто изабран Акса, нашло се, да је зајео народу 150.000 гроша. Тада из пећске нахије оде 150 људи, у Призрен да га туже паши; али зулумџар Илија с помоћу Лазе из Пећи и Рисантија, архимандрита пећског манастира с митом оправдају Илију негледећи на то, што се ш њиме у Призрену 150 људи три мјесеца судило.

„Султан да учини добро народу утамани наше зулумџаре, али мјесто тих зулумџара заузму мјесто многобројне оне пијавице, које су још за владе паша-зулумџара највише сисали крв народу и који су били извршитељи крвожедне воље њихних господара. Сви ти зликовци сада се налазе у меџлису, и све су ухватили у своје руке, па ако би се и нашао погдијекоји паша, који би хтио бранити народ, они ће му се успротивити и могу интригама да га збаце. Док су били зулумџари као Џинић, Ротуловић или Лиман - паша пећски, ови су се мали

зулумѣари бојали, али сада се баш небоје никога до бога. У Ђаковици је то зулумѣарство дошло до тога, да су на правди бога убили два Мидтевслије, о чему сведоче и надписи на њихним гробовима.

„Што се тиче арнаута, то највише трпи народ у Старој Србији од малезијаца и рјечана нахије ђаковачке.

„Бог је милостив, а српска је земља заливена крвљу, па ваљда ће породити јунаке, да освете проливену крвцу.“

И Србија је, за вријеме ратовања за свету своју слободу, највише пострадала од ових великих зулумѣара, који се одметули од своје вере и народа, па им је сваки напредак српства највећи три у оку, а свијест им не да мира што су постали издајници. Ми ћемо навести шта су они учинили србима зла на Каменици.

„Ђаковачки Мустафа-паша и призренски Махмут-паша сједели су под шаторима на Каменици и н'есу се били, а Малић-паша приштински предузео је њихну војску и надбио србе. Серашѣр није хтио допустити да се одма удари на србе, већ посліје два три дана.

„Малић-паша закоље јагње, испече и сједне да једе. При соври узме плећку и даде једноме четобаши призренске војске, из села Скоробишта, Осману Црнче, срп-

ског рода, али се његово кољено давно потурчило. Црнче је био јунак и на гласу у ратовању против срба, а и вјешт човек да погађа у плећку. Пошто је Црнче добро прегледао плећку рекне Цинићу Малић-паши: „Ако ударимо сјутра, биће наш мејдан, а ако неударимо, ми ћемо пропасти.

„Тада Малић-паша побуни арнауте и сешћер није им могао стати на пут и морао им дозволити да ударе на србе и разбију их. Црнче је јуришао пред албанцима, а Малић ишао за њима с голом сабљом у руци да посјече онога, ко би мрдноу на траг, вичући: „бини бре, мосе барохни, прњи љућ ђак т. і. удрите бре, несрамотите се за једну кашику крви.“ Црнче тада погине, али срби буду надбијени.

„Од како су устали срби на турке, те до тога доба, т. і. до боја на Каменици свако су љето долазиле хануме из Приштине у Призрен, од страја српског, да неударе срби преко Копаоника на Приштину, и тада су турци начинили опкопе около Приштине и с кољем утврдили и набили, а од боја на Каменици н'есу се више бојали турци за Приштину, Призрен и Пећ, па и сада сваки албанац жели да се бије са србима, а незна шта жели...“

IV.

ПОГЛЕД КОСОВЦА НА СТАЊЕ СТВАРИ
У СТАРОЈ СРБИЈИ.

Нека запамте наши потомци
своје зулумћаре и добротворце;
прве нека проклињу, а друге
нек благосиљају.

„Послије полак човјечија вијека отидох
ја у моју домовину, гдје сам се родио и
одрастао, гдје сам провео моје дјетињство,
да видим како моја браћа живе, да видим
бијеле манастире, да прођем свуда у накрст
по земљи „Старе Србије“ и да оставим моје
кости у њедрима мајке земље ондје, гдје
сам се и родио. Али шта нађох у мојој по-
стојбини? Нађо код калуђера вику на грчке
владике; нађо зулумћаре арнауте; нађо
изјелице кочобашије, покварене попове и
свуда унакрст страдања српска, како оних
што се потурчили, тако и оних, који су за-
држали віеру прадіедовску и очували свети
аманет наших праотаца. Част и поштовање
вама красна браћо моја, који сте остали на
своме огњишту, који сте очували српску

земљу и српско име, који сте очували свету ватру на огњишту неманићском, који сте очували српски дух у сред развалина и порушених споменика светих праотаца, који сте очували од пропасти Патријаршију, Дечане, Грачаницу! Хвала и слава вама мученици српства! Ви нисте тумарнули у свет и оставили питоме жупе, окрчене њиве, засађене винограде, обрађену земљу, да ју заузму арнаути противници и бога и цара и да вас убијају на вашем огњишту... Нема ништа милије нити дражије од своје отачбине. Ко је оставио отачбину, он наличи на оченуту грану, коју ветар котрља и носи по равном пољу и која ће пропасти. Ко нема отачбине, онај наличи на растиње на пијеску, које никада корена имати не може. Чувајте дакле мила браћо ту свету своју земљу и кад сте претурили преко главе толике јаде и покоре: то ћете сада лакше моћи дијати и живити, кад је сам Бог увидео ваша страдања и вас изравнао са турцима; он ће увидјети и ваше патње од мелиса, рђавих кочобаша и паша, па Богу ће се једном дотужити, те ће изгинути насилници земље.

„Ја ћу сада да покажем, шта сам видјео и како ја гледам на те ствари.

„Ја сам чуо вику на грчке владике, знам да их има много рђавих, али их има и

добри. Да је то тако, види се из тога, што су они живећи у Цариграду и убијани и вјешани и бацани у море и опет се одржали (у Цариграду) и очували нашу свету вјеру православну, а наши патријари, ем сами утекоше у туђу земљу, ем још одведоше и упропастише толики народ српски, а бугари се и турчише и сад се узеше да шокче. Ништа није лакше, већ бацати на другога кривицу, да се извини своје неваљалство. На мене ће многи повикати, да ја браним грке, али није тако: ја браним добре људе и пастире, а да су наше владике биле добри пастири и да су се само старали о својој пастви и били на своме мјесту, не би имали грци нужде, ни могућности, да нам се наметну. Ја знам, да је још свети Сава израдио да срби имају своје владике и то добро знаду и грци; али питам све вас: шта би било од срба, кад су им пребегле владике са патријаром, да н'есу грци послали владике? Па и сада ајде да видимо, какве су те владике српске и чиме се они разликују од грка:

„После оног доброг рашко-призренског митрополита Јанићија србина, намете се за владика игуман дечански Захарија, родом из Куманова скопљанске нахије, син воденичара 1818. г. Он је био владика од прилике около 30 година. Њега један калуђер

хвали у својој књизи, а ево какав је то био човек :

„Ја сам као ђак отишао са мојом родбином у дечански манастир после Божића 1815. год. и видио сам ово: играли се с њиме „игре с филцанима“ и често га надигравали. Он једанпут надигра онога калуђера, који ће сутра да служи службу Божију, па је тако побеснио, да је одма ономе једном калуђеру коњску фушкију у грло сацедио, па је морао сутра други калуђер служити. Кад је постао владика оковао је у синџир и затворио у тавницу 40 призренаца и дотле држао, док му н'есу платили 80 кеса... Зарија, јермонаху св. Марка, из пећске нахије, хтио је да одсече прст на руци само зато, што је крстио једном човеку дијете рођено од четврте жене (јер су му три жене умрле и четвртом се био оженио) и доиста би му прст одсјекао, да га неодбрани еџим Хаџи-Јованча. Из тога видите, да би дијете остало некрштено, да га Зарија није био прије крстио.

„Тај владика Захарија тако је био мрзак људма, да због његових злих дјела и неваљалства народ из Призрена није ишао у Дечане 15 година. Још као игуман водио је момке и носио ђор-балтију и буздован и многима поповима и осталим људма испребијао ребра. Он је био прави кесеџија.

„Што за њега пишу, да је био у апсу, то није истина: он није био у апсу, већ слободан у граду и њега нико није опадао, а сам је зло радио. Па и опет је људма било жао и таквог зликовца, а како би га вољели, да је био добар? И ја сам му ишао у град и носио рибе на поклон . . .

„Ето два србина, па један добар, а други неможе гори бити.

„Послије Захарије био је Ананије врло добар човјек. А какав беше онај Аксентије из Самокова? Он је био владика у Мостару у Херцеговини, пак је људма дојавио горе од најгорег манџуке. Он им је продавао све па чак и тепсије и лонце у чему кувају јело. Њега је врло добро описао г. Андрија Петковић. Како је био бугарин, а у Бугарској се почне вика на грчке владике, то га бугари, за велику срећу мостараца, узму у Велес, али он је и ту починио таква зла, да су га прогнале.

„Садашњи владика Мелентије истина је грк, али врло добар човјек. Погледајте само како се он брине за своју паству и како помаже школе и брине се о просвети своје пастве. Тако се свесрдно небрине ни један србин. Ја ћу да наведем само ово, па ће се видјети и какав је владика Мелентије и какви има срба попова: Њеки благочастиви људи пошљу новце у школу Ђаковичку; Ђаковички

поп узме те паре и каже народу „да је те паре потрошио док их узео;“ људи то докажу г. Мелентију владици; он попа притегне и поп даде новце и зар сада немају право људи кад веле: „да не би владике Мелентија поједо поп паре.“ Истина, рјетки су хвала богу овакви неваљали попови, али се они држе са албанцима, па им и г. владика Мелентије ништа неможе, али он вели: „ако богда, те цар узме албанце у руке, онда ћу ја дотиерати у ред те попове — јатаке албанске.“

„Ја се грозим неваљалих људи, а нарочито попова и с тугом у срцу слушавам, кад људи причају њихна зла дјела. Само се имамо радовати, да је таквих мало, па баш зато треба на њих викати, нека нестане ни једног неваљалца и пустахије. С тога ћу још да кажем за попа грачаничког:

„Тај поп грачанички Ђорђе имао је слугу. Његов је пак слуга, имао лијепо сестру. Једанпут поп почне по обичају да пије ракију, а слуга му служи.

— „Иди бре“ рећи ће поп: „те ми доведи твоју сестру, да ми служи ракију.“

— „Ја ћу пре погинути“ одговори слуга: „него-ли што ћу допустити, да ми сестру осрамотиш.“

— „Иди бре!“ викне поп; али кад слуга нехтедне он потегне јатаган, удари слугу

по глави и на мiесту га убије . . . . Видите, да је слуга хиљаду на хиљаду пута поште-нији од пустахије попа, и да брани част своје сестре више, него свој живот. Па тај пустахија још сме да иде у свету Грачаницу! . . . .

„У пећској, у селу Кијеву, садањи је поп прави пустахија. Онамо су дошли новци од благочастивих људи, да се спомогне црква и поправи, а он их није дао на цркву, већ сам упропастио, па још говори, да ако му не даду, да тиера свој крст, да ће се прихватити чалме и албанаца пустахија; али нека ради шта хоће, као што су и многи одпадници и безаконици урадили, српски народ и вiера није пропала, а они новци морају се наћи.

„Да благодаримо браћо богу, што су само ови неваљали, а други су хвала богу добри и прави синови свете наше православне цркве . . .

„Сада да прегледамо шта раде и шта су урадили добро за народ свети очеви калуђери у Старој Србији. Најпре и најпре треба казати, да су они очували неколико манастира и зато им част и хвала и сада их има више добрих, него-ли рђавих; али их има до зла бога неваљалих, покварених и кесеција. По несрећи, што је најгоре, подобне су кесеције углед какав треба да је калу-

ђер по мишљењу калуђера. Ја ћу овдје да говорим о калуђерима две главне српске цркве — пећској и дечанској.

„Калуђери обе те цркве нимало се не старају о народу, о народној просвети, о школама, па ни о самим црквама; они гледају на пећску цркву и на манастир Дечане, као на беглук, одклен ће што више моћи изсисати и извући новаца да добро живе; препиру се ко ће бити архимандрит, а коли игуман и гледају да купе добре коње, телиши-пиштоље, руо, такум, по какав метох, да онамо живе по своме ћеџу и да издржавају погдекоју рослију и сва је њихна наука ту и више *ништа*.

„Па камо среће, да је бар и то. Не, они сами ништа незнају и не само да се сами неуче ничему, већ раде да се и други нико неучи. Да наведем само ово, па је доста, да се види шта је и како је:

„Онај благочастиви, дебели, црвени муж Бирил, игуман Дечана, који је ишао у писанију у Русију и добио доста новаца да покрије дечанску цркву, дигне учитеља из Подгорице од сиротиње, да њему *пише и поправља* тевтере, а сиротиња оста без учитеља, кога је с тешком муком набавила била. Па је-ли бар покрио манастир? Није, и на питање једног мога човјека, кога сам био послао у Дечане да види, одговори:

„ми хоћемо да покријемо.“ То није истина, и до данас вода капље са стреје низ дуварове и квари их, те се перутају и пуцају . . . . Он све казује, како је дечански манастир *дужан*, а то није истина, јер преклане купиле у *Призрену* метох, а зашто баш у Призрену, сваки ће се сам сјетити, да и не казујем . . . . То још није сво зло. Треба знати, да народ у Призрену гради школу и цркву, а Кирил са новцима скупљеним у Русији да покрије цркву, дође у Призрен да купује метохе, па спопаде народ, који толике терете подноси, да му помогне, да му пише, да купује метохе и тако и од њих још измами новаца, те купује метохе, да у њима на рачун манастира живи, а манастир нека се батаљује и пусти. Зашто ће им ти метохи? Ја нећу на то да одговарам, јер је то нешто најгоре и оно опште зло, које се свуда води, гдјегађ овакви има калуђера . . .

„Дечанци су могли да оснују школу у манастиру и кад је народ наваљивао, да се оснује у манастиру школа, калуђери су говорили народу и варали га: „*недава се из Призрена од паше*,“ а и то је лаж, па сада у Призрену школа има, а у Дечанима нема и бог зна хоће ли када и бити. Да видимо . . . .

„Народ незна да је боље давати на школе, а калуђери ишту себи и добијају новце, а неће народ да уче. Ја невелим да њима не-

треба давати новце и помагати их; ми смо то и досад и одсада ћемо чинити, али калуђери какво су добро народу учинили? Све су то могли учинити, па и сада могу, али неће, неиде им у рачун, сами незнају ништа, па неће да и други зна, а сами га неуміеју ничему да науче, а препиру се о старіешинству и издају турцима паре, да их постављају за старіешине, а на школу неће.

„У осталом Дечани су манастир независан ни од кога, а патријаршија није манастир, као што ни у Цариграду патријаршија није манастир, већ народна црква, па татори (епитропи) морају бити свіетски људи, а не калуђери и они да воде о свему бригу. Па је-ли тако? Није, већ калуђери преотели од народа цркву и онај, ко се најбоље удвара душманима српским и турским — албанцима преотео манастир, па сам у њему и пали и жари, чини све шта хоће и упропашћује најбоље србе и најчеститије људе. Тамо је био добар архимандрит Игњатије, а онај рђави калуђер, који је хтио постати на његово мјесто, изнесе на њега и каза народу да хоће, да се поунијати и протјераше га у Скадар. Сада тамо влада Рисантије, па ево, како се он стара о школама и о народу:

„У Пећи је био дошао учен и врло добар учитељ; школу врло добро уредио и увидіе

се велики напредак у учењу и знању діеце. На то устане Рисантије и њеки трговац Илија Јаћић (обојица шурују са албанцима, противницима и бога и цара) баце такве замке и интриге, да зададу тешке ране Акси (који више није смио живљети у Пећи, већ побіегне у Призрен), а учитеља тако опадну и упропасте, да га паша, незнајући за биједу и лажи — сургунише у Стамбол у терсану и да-ли је жив, незна се.

„Ето како старієшина патријаршије српске Рисантије помаже, да се школе одрже.

„Ево још један пример њихног старања о школама:

„Кад је владика призренски г. Мелентије полазио у Цариград он нареди у договору с народом да се учитељу у патријаршији плаћа из патријаршије, (јер опет кажемо, то није манастир, а народна црква). Кад владика оде у Цариград, калуђери с помоћу царских противника албанаца све то покваре, растерају, забатале и школу униште.

„Доста је тога што смо казали, па да се види, да старієшине та два мјеста, који би требало да се највише старају о народној просвети, то нимало нераде, већ још зло чине. Они само знаду, да вичу на грке. Ја небраним рђаве грке, као што вичем и на рђаве србе, али који

су добри, срамота је и греота на њих викати. Хајде по несрећи да помислимо, да је на мјесто Мелентија постао владиком Рисантије, та он би упропастио све школе у својој епархији, јер је варварин и зулумџар. Знамо сви добро, да срби имају право још од светог Саве, да имају своје владике; али треба бити достојан владичаства, треба чувати своју паству, треба се старати о њеној просвети, мора се бити поштеним хришћанином, добрим пастиром и т. д. па где су такви калуђери? Зар да се завладичи Кирил или Рисантије? тек то би била права несрећа за народ, као што је зло и кад је рђав грк. Грчки патријари ги-нуше, пропадаше и очуваше віеру, а наши издадоше народ, утекоше у туђу земљу, један дио народа одведоше, те већина про-паде, а други осташе, те се већина не-мајући пастира истурчи и навукоше нам на врат, у наше земље и баштине проклете пустахије албанце. Треба о томе добро по-размислити, па доброг архијереја ма ко био чувати, а на злог викати.

„До сада сам говорио о владици грч-ком, о српским калуђерима и поповима и о српском народу. Остаје нам још да ка-жемо о албанцима и турцима.

„Како срби, тако и турци слушају цара и по њима би највећи рахатлук био да није

албанаца, који сва зла чине. Албанци су управо противници и бога и цара, а највише зла чине у Ђакову, пећској и кововској нахији. Они су изневерили своју віеру, како би под именом мусулмана могли чинити зло и србима и турцима. Да је то тако, сведоче хиљадама приміера; ја ћу навести, што сам очима видіео: 1864. г. ударише албанци на Ђаковицу, на турску махалу, убише 100 душа турака и утекоше у планину. То бива врло често. А зашто? Зато што су албанци нерадници, несрећници, са—шта постају хајдуци па или нападају и пљачкају, или се најмљују код других, који су њеке старіешине и хоће да глобе народ, те дијеле пљачку. Албанци трипут палише и србе и турке у Приштини.

„Послије тога, немогу се начудити да још има срба, који воле албанце и остављају свој матерњи српски језик, да говоре дивљим албанским језиком, на коме нема ништа написано, нити имају бар какве паметне књиге или ствари, а просто су лопови. Ко год хоће, да чини другоме зло, само му треба најмити албанца, пак ће парати срце діеци у колевци. Тако су Рисантије и Илија подплатили албанце, да убију Аксу; они га ра-

нише, али је Акса јунак и голим рукама
оте мач из руку убилца и одбрани се.

„Турака у Старој Србији има двојак
т. ј. врло мало правих турака, а сви су
готово истурчени срби, као и у Босни. У
Босни се у осталом истурчила српска го-
спода, која и до данас ужива сва права
и дохотке, а уз њу пристало и нешто си-
ротиње раје. У жилама босанских спахија
тече најчистија крв српских племића и
њима је главно да очувају „господство“
над Босном, као што су они казали још
светоме владици Петру: „Удри се ти са
султаном; па ако га надбијеш, ми смо твоји,
али да недираш у наше господство.“ Да
је то тако види се у рату бошњачке го-
споде против турака за вријеме Усејина
и када им одузе оружије Омер-паша. Та
босанска господа, као паметни људи, врло
добро виде, да чим више цариграђани ци-
једе крв њиним „кметовима“ тим су они сами
већма сиромашнији. У Старој Србији није
тако бар сада, а није ни прије било свуда,
јер је господа српска утекла с патријаром,
а нешто се сиротиње истурчило, па док
је турчин, само зато, што је био турске
вијере могао гњавити јадну рају — хриш-
ћане, донде је имало нешто памети у томе,
да србин постане одпадник; али од Хати-
хумајуна турска влада подједнако са свима

поступа. С тога паметни људи турске віере виде, да нетреба због свога интереса гњавити србе и виде да је оно српска земља. У осталом, већина још тјера оно старо, што ће, ако бог да, бити скоро уништено; али има међ турцима врло добри људи и заштитника цареве раје — хришћана. Каки су турци у Призрену, ја ћу навести ово, што ће их најбоље описати:

„Највећи заштитник срба у Призрену је такозвани *Фета-Бег* — турчин; има около 65 година. Он је био члан турског совјета у Призрену и брани сваког *правог* човјека. Такав му је и отац био. Како су албанци највећи душмани срба и турака, да није *Фета-Бега* зло и наопако; њега срби зову „мајка српска“ а и турци га пазе. *Фета-Бег* неприма никаквог поклона од срба и забрању је им то чинити. Из тога се види, да се син метуо на оца, па сви грађани призренци живе добро између себе.

„Да би се видјело какви су турци — призренци навешћу само овај један случај:

„Турци мрзе како на пуствахије албанце, тако и на латинске пропагандисте и на латине. У свима српским земљама турске царевине никада турчин неће ноћити код латина — шокца. То је исто и у Призрену. Тако призренски шокци, у вријеме кримског рата израде код латинина фран-

цуског конзула у Скадру, да отму једну српску цркву бившу батал на Раскрсницама. А то је била црква св. Димитрија. Одма се јави франциски конзул из Скадра са ферманом у Призрен. Кад зато дознаду турци они су говорили србима: „Недајте море, ми знамо да је то ваше; недајте бре, да вам непреотму то мјесто латини и т. д.“ Али срби несмијејући судити се с конзулом, да не би ударили на неки белај несмедну повести парницу. И тако латини заграде то мјесто, да зидају цркву. Ми пак сада кажемо, да је то мјесто српско, да га не треба испустити, нити дати латинима и треба се судити, кад и сви турци виде да је то неправо и призренци ће турци зацјело помагати србима, да им се не чини штета. Кад су албанци хтели да нападају на хришћане — царску рају посліе бомбардирања Биограда 1862. год. и да их убијају. Фета-Бег им стане на пут и рекне: „Бре синови голи, ако сте јунаци идите на Карадаг или на Србију, а немојте показивати јунаштво над јадном сиротињом.“ И тако *одбрани србе.*“

Из свега написаног у овој књизи сваки ће извести за себе онаку науку, како му његова памет доноси. Ми ћемо само ово

рећи : узроци су свију зала и неваљалства у незнању и неодгајењу т. ј. у глупости, неразвитости, дивљаштву. Несрећа је, што се људи давали у ропство; несрећа је, што није био одгајен у грудима наших предака дух и понос народности; несрећа је, што су биле несвијестне человође народа у она опака и грозна времена; несрећа је и т. д. и т. д.

Али одкуда би они то све могли имати, кад н'есу имали знања, нити српског одгајења?

The first part of the book is devoted to a general
 history of the world, from the beginning of
 time to the present day. The author has
 endeavored to give a concise and accurate
 account of the most important events and
 characters of the human race. The second
 part of the book is a history of the
 Christian religion, from the birth of
 Jesus Christ to the present day. The
 author has endeavored to give a concise
 and accurate account of the most
 important events and characters of the
 Christian church. The third part of the
 book is a history of the various
 nations and empires of the world, from
 the beginning of time to the present day.
 The author has endeavored to give a
 concise and accurate account of the most
 important events and characters of the
 various nations and empires of the world.

РОДОЉУБИВИ ПОМАГАЧИ СРПСКЕ ПРОСВЕТЕ.

БЕОГРАД.

Високопреосвештени архијепископ београдски и Митрополит српски г. Михаил — 5 к.

Господа совјетници: Предсједатељ совјета Ј. Мариновић 4 к. чланови: ГГ. Гаврил Јеремић чл. држав. сов.; Ф. Христић чл. држ. сов.; Д. Црнобарац чл. држ. сов.; Ст. Петровић чл. држ. сов.; Јев. Угричић чл. држ. сов.; Влад. Вујовић чл. држ. сов.; Јов. Гавриловић чл. држ. сов.; Димитрије Матић секрет. Свега 12 к.

Скупио Милисав Милисављевић, званич. мин. финанс. ГГ. Коста Цукић мин. финанс.; Стефан Стефановић предс. савета у пенз; Панта Јовановић нач. мин. финанс.; Милован Спасић нач. мин. финанс.; Владимир Јакшић нач. мин. финанс.; Јован Кумануди банкер правит.; В. Розмировић правобранилац; Никола Петровић секрет. мин. финанс.; Драгутин (Карло) Бетан. секрет. мин. иностр. дела; Рад. Милованчевић I. рачуносп. мин. фин. за сина Милорада; Васа Ђорђевић I. књиг. мин. фин.; Ђорђе Бранковић референт рударски; Арсеније Ђокић II књигов. мин. финанс. за сина; А. Д. Ђурић столонач. мин. финанс. за децу 3 к.; А. Стојковић столоначалник мининист. финанс.; М. Ђ. Белешевић; Стеван Ђорђевић архивар мин. финанс.; Коста Н. Х. Селаковић архив. мин. финанс.; Манојло Тодоровић проток. мин. финанс.; Јован Ст. Милосављевић експед.; Станисав Јовановић изванр. експед. мин. финанс.; Коста Стефановић канцел. мин. финанс.; Коста Лекић бројач мин. финанс.; Сима Бимбић званич. мин. фин. Светозар Ђ. Вучковић експед. управе фонд. Панта Јовановић званич. мин. финанс.; М. Нешић званич. мин. финанс.; Живко М. Јовановић званич. мин. финанс.

Михаило Миленковић званич. мин. финанс.; Владимир Стојановић званич. мин. финанс.; Миканло Јвановић филозоф; Мирослав Магазиновић слушаалац реторике; Филип Миловановић учитељ коњушки за синове, Стојана и Живојина 2 к.; Милован Арсенијевић свећеник, за синове Јанићија и Светозара 2 к.; Јован Живановић учит. варварински, за сина Миленка; Милун Поповић учит. јасички, за сина Љубомира; Милисав Миловановић званич. мин. финанс. за братанце, Василија и Гргура М. Миловановића 2 к.

Скупио Коста Николић ђумрукџ. рамски. ГГ. Стојан Митровић латов скеле рамске; Димитрије Поповић тргов. из Рама; Димитрије Пајкић механиџа из Рама; Јован Милошевић трг. из Шетоње; Никола Недељковић механџ. из Рама; Коста Видуљевић земљед. из Рама; Стеван Милановић механџ. из Рама; Михаило Марковић трг. из Рама; Груја Милошевић трг. из Првова; Богосав Петровић трг. из В. Црнића; Коста Павловић трг. из В. Градишта.

Уписали се код П. С. Госпође: Цанка Протић; Марија Сретеновић; Персида Ракић; Спасенија Матић; Милица Вујовић; Јелена Алковић; Јулијана Нешић; Катарина Марковић; Маца Јоксић и Вилка Маринковић за своју кћер Лепосаву. ГГ. Хербез савјетник у пензији за своје унуке Церу и Грунцу, синове г. Јеврема Груића 2 к.; Др. Ј. Шафарик 2 к.; Ђуро Даничић; ађутант Љубомир Ивановић; Платон Симоновић 5 к.; свешт. Спиридон Нешић; Јоца Лазаревић 2 к.; Михаило Настасијевић призренац; Михаило Димитријевић ђакон; мајор Лука Милосављевић; Милан Куртовић писар тргов. суда; Богољуб Влајковић; А. Богић и Матија Бели учен. I. гим. разреда.

Скупио свештеник г. Никола Поповић проф. ГГ. председ. конзист. Станко Димитријевић; чланови: игуман Пајсије; свештеници: Георгије Георгијевић и Сима Петровић; протокол. Никола Стајевић; писари: Вучко Грудић и Јован Костић; Н. Поповић проф. за себе и брата Радојка 2 к.

Скупио г. Ђ. Пантелић, секр. III. к. у великом суду. ГГ. М. Гавриловић; Ј. Илић; Ђ. Петровић; И. Станмировић; Сретен Поповић; Н. Јовановић; А. Димшић; Јефрем Барлов члан вел. суда; Сава И. Грујовић секр.

вел. суда; Д. Голубовић члан вел. суда; Никола Х. Поповић члан вел. суда; Ђ. Пантелић; Сава Шилић предсјед. вел. суда.

Скупио поручик г. Велимир Поповић. ГГ. подполковник пеш. Богдан Прокић; подполк. штабн. Димитрија Миланковић; мајор пеш. Љубомир Ђ. Јанковић; глав. в. лекар Карл Белони; капетан артил. Никифор Јовановић; капетан пешач. Ђ. Хорватовић; капетан пешач. Марко Катанић за сина Ђоку; капет. командир војено-судски Гаврило Поповић; капет. пешач. Димитрија Андрејевић; капетан понтон. чете А. Пријева; руковод. казнач. одел. в. минист. Стеван Пешић; казначеј Живко Димитријевић; комесар војени Светозар Стефановић; помоћн. казнач. Миљивој Петровић; рачуносп. в. мин. Љубомир Тодоровић; канцелиста Милан Маршићанин; ученик основне шк. Миљивоје Миланковић; поручик Вучко Калдић; поруч. А. Нешић; поруч. Илија Николић; поруч. Миленко Матић; поруч. Таназија Ђурчић; поруч. Јован Х. Јовановић; подпоручик Јеврем Топаловић; подпоруч. А. Ристић; подпоруч. М. Томић; подпоруч. И. Цветковић; подпоруч. Илија Ђурчић; подпоруч. Василија Мвјатовић; наредн. и пис. мин. Никола Цветковић; наредн. и пис. мин. Антонија Алексић 2 к.; наредн. и пис. мин. Самуило Калајџић; наредн. и пис. мин. Драгутин Франасић; наредн. артил. Димитрије Јовановић ужичанин; поднар. и писар мин. Милан П. Стефановић; поднар. и пис. мин. Ђорђе Анђелковић; каплар и писар мин. Благоје Пискаровић; каплар и пис. мин. Светозар Недељковић; поднар. пеш. Ђорђе М. Жујовић; каплар пеш. Тодор С. Лукић; практ. мин. војен. Спасоје С. Банковић.

Скупио телеграфиста г. Радисав М. Христић. ГГ. Јован Антонијевић руковод.; Стефан Ђ. Јовановић телеграф.; Радисав М. Христић телеграф.; Н. Х. Брзак телеграф.; Коста Ј. Радовановић телеграф.; Панта Г. Матић телеграф.; Алекса В. Јанковић телеграф.; Михаил Ђикадић тргов.; Стеван Душановић трговац.

Скупио Светозар Митић слагач правит. књигопеч. ГГ. слагачи А. Пајевић; Сима Пандуровић; Никола Поповић; Коста Живковић; Светозар Савић; Венцеслав Немец; Димитрије Т. Јовановић; Мојсије Летић; Михајло Плавец; Алекса Јовановић ливац; Стојан Петровић ливац, за своју синовницу Катарину.

Скупио трговац г. Милован Божић. ГГ. Петар Р. Милушић, за сина Ристу; Јовица Барловац за кћер Милеву; Никола Н. Терзибашић, за синовца Милорада; Милија Павловић; Прокопије Јовановић; Михаил Јовановић Кијамет, за кћер Персиду; Тома А. Поповић; Ђорђе С. Нешић, калфа тргов.; Јаков Соломон Којен ученик I. разр. гимназ.; Мошо Меворак сараф; Димитрије Каракостић члан суда вар. Београда; Стојадин Филиповић члан суда вар. Беогр.; Аврам Л. Којен, за брата Јакова учен. I. раз. гимназ. Антоније Пајовић, за синове Арсенија и Владислава 2 к.; Коста С. Ивковић; Петар Ј. Живковић учен. V. раз. гимназ.; Алекса Буковала; Јован Шпартал, за сина Николу; Стефан Мирковић, за сина Светислава; Јован Марковић шапчанин, за сина Тихомиља; Стојко Масларовић; Јован Вељковић, канцелиста вел. суда; Михаил Ђ. Петровић, калфа тргов.

Скупио г. Новак Милошевић богослов IV. раз. ГГ. богослови IV. раз. Алекса Илић; Лука Јовановић; Коста Јовановић; Матеј Поповић; Настас Петровић; Петар Маринковић; Радован Трифуновић; Милош Смиљанић, свештеник. ГГ. богослови III. раз. Илија Вуковић; Митар Вујковић; Тома Поповић; Лука Станојевић. ГГ. богослови II. раз. Андрија Љубичић; Василије Трифуновић; Димитрије Костић; Максим Милетић Ђакон; Милош Поповић; Јаков Јовановић; Никола Миловановић. ГГ. богослови I. раз. Бонца Иванковић; Димитрије Катанић; Јован Петровић; Милан Јанковић.

Скупио М. Радовановић учен. VI. раз. гимназ. ГГ. К. Голубовић православ за свога учен. Драгомира Брзаковића учен. III. раз. гим. ученици VI. гим. раз. Владимир Милосављевић; Радован Трифуновић, за брата Милоша Стојановића учен. II. полугим. пожар. Сима Поповић; Х. анислав Петровић; Алекса Новаковић; Милоје Влавић, жарковац; Панта Дробњак; Александар М. Ђорђевић.

Скупио г. Тодор Стабловић, богослов I. год. ГГ. богослови IV. год. Никола Крупежевић; Лука Мајсторовић; и Матеј Максимовић, смедеревци; Јован Миловановић; Сима Илић, шапчанин; Петат Мирчетић, крагујев. из Јарушица; Сава Павловић, левчанин; Младен Поповић из Шопића; Милош Поповић из Куле окр. пожар.; Ђорђе Шакрав; Стефан Тодоровић; III.

год. Вениамин јеромонах манастира Сретењ. Филотеј манасти. благовјешт.; Рафаил јеромонах манасти. Боговађе; Максим јеродјакон; Аксентије Симић; Аџим Илић; Живко Јовановић браничевац, из Ореовице; Љубомир Поповић коларац; Милисав Дубонац, беогр.; Стефан Поповић; С. Надежду, белопогоч.; Павле Савић јасен. II. год. Лазар Богојевић из Свилачица, Ресавац; Павле Берић и Павле Васић, шапчани; Владимир Поповић, чачанин; Аврам Јовановић, крушевљанин; Живота Мишковић, пожаревљанин; I. год. Кузман Протић ваљевч. из Буковице ср. подгорс.; Васа Поповић; Јеврем Туцовић; Лука Јеремић, ужич.; Јован Милојковић, Гагић из Мађера; Јефрем Милорадовић, Ресавац; Стефан Д. Николић, костолчанин; Ђорђе Ђорђевић, Ресавац; Димитрије Босић, из Београда; Миленко Маринковић; Стефан Стефановић, из Маскара; Живоин Марковић, из Ореовице; Илија Стојковић, из Београда; Стефан Димитријевић беогр.; Станојло Драгуљевић браничевац; Милован Ђокић слатинац; Стефан Селаковић смолчанин; Живко Бранковић браничевац; Атанасије Вељковић књажевљанин и Бранко Поповић.

Уписани код Добривојевића. ГГ. проф. Јован Бошковић; С. Милковски; Настас Петровић правник; Никола Петровић калдрмаш; Ј. Шилинић правозаст.; Лука Н. Величковић; М. О. Милетић; И. Суботић; Н. Н.; Н. Н.

Г. Јефрем Ненадовић пенз. саветник 1 к.

Скупио Коста Стојановић. ГГ. Коста Стојановић, за сина Милорада; Васа Константиновић чизмар, за кћер; Тома Бугарски, за сина Стефана; Аксентије Стефановић, за сина Димитрију; Анђелко Петровић баштован из Панчева; Д. П. Ранисављевић калфа трг. из Панчева; Васа И. Николић трг. помоћник Панчева; Игњат Тапана калфа трг. из Панчева.

Скупио Благоје Јовановић, поруч. и књиговод. штаба стојеће војске. ГГ. полковн. Јован Ђорђевић; подполк. Јоца Бели-Марксовић 2 к.; поруч. Благоје Јовановић; поруч. Светозар Хаџић; подпоруч. Паја Поповић; подпоруч. Ђуро Обрадовић; наредн. Димитрије П. Симић; наредн. Петар Станковић; наредн. Антоније Милићевић; поднар. Ђорђе Н. Јанковић; полк. Радисав Николић; дјеловод. поруч. Милош Сандић; наредн. Димитрије Н. Х. Селаковић; подполк. Милосав Јоксић;

ађутант Коста Буговић; ађутант Александер Протић; наредн. Ђура Циндрић; поднар. Алекса Савић; поднар. Димитрије Мићедонски; поднар. Јеремија Петровић; поднар. Сава Петковић; наредн. Петар Јовановић; поднар. Никола Ђорђевић; каплар Петар Васиљевић; каплар Тодор Антоновић; каплар Иван Мићић; каплар Михаило Стојковић; каплар Мата М. Ђорђевић; капет. Љубомир Узун-Мирковић; подпоруч. Стеван Јанковић; подпоруч. Лазар Кнез-Јевтић; подпоруч. Младен Николић; писар и поднар. Срећко М. Јовичић; поднар. Милан Жуњић; поднар. Паун Јовановић; поднар. Димитрије Настасијевић; каплар Светолик Т. Петровић; каплар Јован Вељковић; каплар Риста Танасијевић; каплар Лазар Илић; редов Божидар Марковић; подпоруч. Влајко Јевремовић; поднар. и пис. Светозар Магдаленић; подн. Лазар Илић; подпоруч. Крсман Видосављевић; капетан Тихомиљ Николић; пис. и поднар. Стојан Николајевић.

Скуп. војнич. академ. Јосип Јаковљевић. ГГ. наредници: Јосип Јаковљевић; Петар Борисављевић; Ђурђе Лочић; Љубивој Перишић; Јован Мишковић. ГГ. поднаредници: Коста Миловановић; Радомир Путниковић; Стеван Луковић; Јован Прапорчетовић; подпоруч. коњанич. Милош Ђермановић; арх. и регистр. упр. фонд. Марко Ђорђевић; правник Арсеније Јовановић;

Скупио г. Марко Станковић. ГГ. Ђока Цаванровић, за Љубомира С. Пешића учен. II. гимназ.; Милан Буговић; Јован М. Диновић; Марко Станковић бербер, за кћер Анку.

Скупио Радисав Крсмановић. ГГ. Лука Цуца Перовић руски оставној корнет.; Михаило Лазаревић бакалин; Стеван Туркановић из Аустрије; Панта Димитријевић родом из турске из Велеза; Михаило Јосимовић трг. калфа; Милан Ј. Милићевић ерцеговац.

Скупио Раденко Драгојевић пис. војен. академ. ГГ. подпоруч. пеш. Илија Цвјетковић; подпоруч. стрел. Јован Р. Пантелић; наред. академ. Милутин Карановић; питом. ст. класе Владимир Угричић; питом. ст. класе Тодор Поповић; наредн. II. стрел. чете II. бат. Светозар Хаџи-Томић; пис. војен. минист. наредн. Теодосије Тадић; пис. I. бат. наред. Урош Поповић; пис. I. стрел. чете II. бат. Живан С. Протић; пис. 7-ме чете II. бат. Јован Б. Лубурић.

4

Скупио Јов. П. Стевановић, секр. гл. контрол. ГГ. браћа Д. Данићи учен. 4. к.; Милан Давидовић чл. глав. контр. 3. к.; М. Ј. Радивојевић I-ве кл. рачуносп. гл. контр.; Михаил Живадиновић учен. I. гим.; Тома М. Мрцајловић IV. кл. рачуносп. гл. контрол.; Ђорђе Нињић I. кл. рачуносп. гл. конт.; Ст. Константиновић V. кл. рачуносп. гл. конт.; Д. Т. Хаџић IV. класе рачуносп. гл. конт.; Младен Ж. Радојкић III. класе рачуносп. гл. конт.; Даница Д. Пешике; Стеван Јовановић IV. кл. рачуносп. гл. конт. 3. к.; Атанасије Маринковић млађи архивар гл. конт.; Т. Цвицарјанковић II. кл. рачуносп. гл. конт.; Тома Лацк. Протић IV. кл. рачуносп. гл. конт.; Јеремија Л. Аксентијевић II. кл. рачуносп. гл. конт.; Дим. Јовановић V. кл. рачуносп. гл. конт.; Јов. Богојевић IV. кл. рачуносп. гл. конт.; Риста Ј. Анастасијевић V. кл. рачуносп. гл. контроле; Павле П. Денић учен. IV. раз. осн. шк.; Јован С. Марковић архивар гл. конт.; Петар Стојановић књиговод. управе фонд.; Таса Поповић кафедрија; Максим Томић шпекулант.

Скупио г. Кир - Таса. ГГ. Никола П. Селаковић пенз предс. окр. суда за унуке, Цветка и Михаила; Велимир Карапешвић, за сина Драгољуба; Мена Зурнић тргов.; поруч. С. Петровић; Н. Ован сарајевац; Ј. Мостић пензионер; Ж. Вучковић; Манојло Антоновић трг.; Никола С. Кавачевић трг.; Николе С. Ковачевића синови; Ђорђе Рушчуклић трг.; Трифун Стојаковић босанац; Спира Нешић босанац; Павле С. Цветковић магација; Мијат Наранџић магаз.; Драго Брњош трг.; Сава Лукић магаз.; Лазар Синђелић; Максим Перовић херцегов.; Стефан Карапешвић, за сина; Димитрије С. Илић бакалџи; Ник. Ђ. Петровић секрет. камарашаје; Јован Р. Петровић магаз.; Никола Ђ. Спирић, за сестричину Милку; Милан Барбуловић мајстор; Јован Марић магаз. за синове Ђорђа Петра и Ленку; Димитрије Јовановић гвожђар босанац; Г. Нуша; Никола Константиновић шпекул.; Сима Јовановић тргов.; Сава П. Томић херцеговац; Светозар Радовановић магазицац; Коста Х. Селаковић пензионер, за сина Илију; Јован Т. Јанић магазицаја; Дамјан Николић, за синовца Михаила; Ђ. С. Окановић трговац; Илија Кулић; Сима Б. Вукић босанац; С. Протић, за сина Ђорђа; и А. Лукић.

ПРИЗРЕН.

ГГ. Младен Вукић; Христо Вукић; Матија Вукић; Сава Вукић ученик; Раде Вукић; Анта Вукић; Павле Вукић; Јевто Вукић ученик; Јово Вукић ученик; Василије Вукић; Никола Вукић; Коста Вукић; Марко Вукић; Александра Мицићева учитељка; Марко Мицић; Тома Мицић; Арса Мицић; Стојан Мицић; Лазар Мицић; Алекса Дрваровић; Стеван Дрваровић; Ристо Дрваровић ученик.

ТОПЧИДЕР.

Скупио г. Миленко Павловић, командир I. ескадрона и капет. ГГ. капет. II. кл. Миленко Павловић; подпоруч. Стеван Ружбић; подпоруч. Цветко Павловић; наредн. Коста Мићић; подофицири: Максим П. Жујевић и Зарија Видић; каплари: Срећко Пантић; Павле Николић; и Милисав Јакшић; штабс трубач Иван Манојловић; трубачи I. кл. Коста Јовановић; Филип Станковић; редови: Урош Митровић; Марко Шибалић; Милан Ристивојевић; Коста Ранковић; Коста Петровић; Стеван Радовић; Милан Љубисављевић; Недељко Илић; Љубинко Бирчанин; Спасоје Марковић; Јован Радојковић; Светозар Јеремић; Павле Ковачевић; Стојан Јовић; Јефрем Ђорђевић; Радован Видаковић.

Скупио г. Д. Минковићевић. ГГ. Мануил Николо Минковичев, за себе и за синовце Павла, Животу богослова II. кл.; Павле Карађорђевић стар. поднар.

БРАГУЈЕВАЦ.

Скупио г. Радован Пеић, професор. гимназ. ГГ. Сима Живковић проф.; Јаков Павловић свешт. и проф. за сина Борислава; Вуле С. Паштрмац проф.; Драгутин В. С. Паштрмац; Сима В. С. Паштрмац; Коста Вујић проф.; Ђорђе Ђирић директ. гим.; М. Зечевић проф.; Никола Стефановић учит.; Димитрије Ђорђевић учит.; Васа Богдановић; Станко Абдулић телегр.; Венјамин Рубрицијус суплент; Мојсило Ђурић руковат. тел. штац.; Петар Петковић телегр.; Димитрије Новковић пис. суда; Алекса Вукомановић пис. ср. груз. за супру Лепосаву; Велимир Радичевић пис. суда; Јо-

сиѣ Веселић проф.; Милан Радојевић; Михаил Остоић учен. V раз. гим.; Јован Марковић ђакон; Јефта Миливојевић поштар; Јаков Девић трг.; Љубомир Стојановић пис. суда; П. Ђелмаш началн. окр.; Милош Трпезић пис. суда; Александер Цветић офиц.; Станко Манојловић свешт.; Јова Спалајкић трговац.

Скупио г. Илија К. Чолак-Антић. ГГ. управит. арсенал. артил. капет. Велимир Стефановић; управит. лафетирања артил. капет. Никола Чупић; управ. пушк. артил. капет. Илија К. Чолак-Антић; управ. тополивн. артил. капет. Дамјан Борисављевић; казначеј артилер. управе Милисав Ђурђевић; инспект. окр. Антоније Петровић; контр. пуш. Михаил Цвеић; наредн. Лазар Мишић; наредн. Јован Катанић; наредн. Милорад Марковић; поднаредн. Танасије Аранђеловић; поднар. Петар Савчић.

Скупио г. Вуковић начелн. ср. краг. ГГ. Драгутин Тодоровић из Жировнице, предс. примир. суда обшт. доброводичке; Стефан Јовановић земљед. из села Кијева, за свог сина Леонтија ученика I. раз. школе грнчаричке; Иринеј изместник М. Грнчарице; Милисав Маринковић из Багрд. трг.; Антоније Анђелковић парох д. поточки, за сина Данила учен. I. раз. школе брзанске; Владислав Павловић пис. обшт. брзанске; Јефрем Милојковић земљед. из Д. Потока; Тодор Најдановић земљед. из Брзана; Петар Миленковић из Д. Потока, за брата Милутина; Станоје Милосављевић из Багрдана мумџија; Мата Јовановић пис. обшт. Д. Поточке; Вељко Недељковић учит. школе брзанске; Тодор Божић парох ботуњски; Јован Божић парох бадњевачки; Наум Трифуновић трг. из Крагујевца.

Скупио г. Н. Н. Н. П. ГГ. Тодор П. Туцаковић; Мијанло В. Мирковић трг.; Стеван Тренчини физикус окр. рудничк.; Петар Ковачевић лекар ср. лепеничког; Павле Ј. Вуковић; Мијанло Крстић трг.; Радосав Шилић апотекар; Аћим Прковић; Никола Остоић правозаступници; Живоин Јанићевић учен. III. раз. гим. Стојан Јевтић кафеџија, за сина Милана; Стеван Петровић дуванџија; Тодор Павловић терџија; Ђорђе Јакшић молер, Стеван Здравковић инџинир; Владисав Павловић учен. III. раз. гим.; Милосав Цветковић бакал.; Мијанло Костић шнајдер; Ђорђе М. [Филиповић дуванџија; Таса Вељковић бојација; Тодор Молеровић; Ко-

ста А. Димитријевић, трговци; Милован Петровић берберин, за сина Тодора; Јанаћко Ђомнетић, за сина Стевана; Илија Степић трг.; Светозар А. Панић, за сина Чедомиља; Таса Ракић мумџија; Антоније Ђорђевић Чолак-Антић, пис. при народ. батер.; Стеван М. Креманац, наредн. војеног одел.; Стеван Николић подофиц. грузански; Вукадин Недовић команд. гор. груз. бат.; Јован Јанићевић Пећанин, бојаџија; Јован Варјачић капет. коњ. народ. војске; Јевта Милошевић каф.; Антоније П. Живановић; Владимир Миленковић практик. нач.; Радован Маричић уставник обшт. десимировачке; Ранко Матенић, пензион. советник; Живоин Јоксимовић пенз. нач. окр.; Михаил Рашковић учен. IV. раз. гим.; Илија Капетановић предузимач грађевина; Вуле И. Мирковић трг. за кћер Милеву; Гаврил Степановић надзир. књаж. добара; Стеван Радовановић абаџ. за кћер Јелену; др. Јован Ковач; Никола Петровић, за сина Косту учен. I. раз. гим.; и за једног најбољег ђака I. раз. гим. 2 к.; Милан Михаиловић пис. суда окр. крагујев.; Живоин Протић; Светозар и Сима браћа Костић; Живоин Пољавић; Сава Петковић; Живоин Бошковић; Чедомиљ Мајсторовић и Милош Јовановић, ученици III. раз. гим. крагујевачк.; Периша Шљивић; Младен Поповић; Вуле Костић учен. II. раз. гим.; Илија Констаниневић уч. II. раз. гим.; Милош Бонић калфа бакалски; Алекса Миловановић; препишчак ср. грузанског. 62 к.

РАЧА.

Скупио Гаврил Божић, член суда обшт. вар. Раче. IГ. Коста Маршић, начелн. суда лепен.; Коста Ст. Павловић, пис. ср. лепен.; Сава Ђ. Јанковић, пис. ср. лепен.; Иван Стојановић, предс. суда обшт.; Милан Вукашиновић парох вар. Раче, за сина Антонија учен. IV. разреда; Хаџи-Павле Јовановић парох вар. Раче, за сина Косту учен. III. раз.; Ђорђе Петровић марв. трг. за унука Јосифа учен. I. раз.; Петар Милановић бивши практ. ср. лепен.; Милован Ђурчић практ. среза лепен.; Кузман Станимировић парох банички, за кћер Јелену учен. I. раз.; Радосав Радић кмет Доње Раче, за сина Ђорђа учен. II. раз.; Јован Јанковић аџија меандија, за сина Лазара; Ранко Петковић трг.; Благоје Петровић трг.; Милош Мистовић тргов.; Миладин Стојановић трг. за кћер Катицу учен. II. раз.; Петар Атанасковић пис. обшт. горњ. Раче; Радивоје Антони-

Јевнѣ сарач, за кћер Христину; Радисав Јовановић бо-
јаџија; Милован Илић абаџија; Илија Стојановић ти-
шлер, за сина Владимира; Дима Стојановић меанџија;
Ратко Јанковић доктор, за сина Живка; Василије Ђор-
ђевић земљедјелац из Доње Раче.

СМЕДЕРЕВО.

Скупио г. Лазар Р. Пејчиновић, практ. нач.
и Дамјан Стефановић полицај. ГГ. Милан Ђ. Стој-
чевић, нач. окр. смедер. 5 к.; Јован Ђорђевић казначеј;
Стојан Ковачевић писар; Љубомир Стефановић; Никола
Васиљевић трг.; Никола Ђ. Рашић трг.; Радисав Ђосић
трг. за сина Светолика; Илија Лазаревић поштар; Ди-
митрије Милетић предс. обшт. суда смедерев.; Милош
Петровић пис. у оставки, за синове Божидача и Ми-
хаила; Мата Поповић; трг. за сина Михаила; Стеван
Ј. Рашић трг.; Ђорђе Тодоровић член примирит. суда;
Илија Нешић член примир. суда, за сина Владимира;
Димитрије П. Димић дуванџија; Димитрије Димитрије-
вић бербери, Рапа; Илија Кујунџић трг. за сина Љу-
бомира; Ранко Николић трг. из Селевца; Јелена кћи г.
Стевана Лазаревића бивш. поштара; Милутин Рељић
трг. тополац; Ђорђе М. Ђорђевић тргов.; Драгољуб Ђ.
Јанчић, за сестру Роксанду; Констандин Штерић трг.
Стеван Ђорђевић трговац; Игњат М. Лукић тргов. из
Милошевца за сина Љубомира; Цветко Илић кафеџија
за синовца Алексу Кујун; Милован Милићевић балуг-
џија за сина Мику; Радован Степановић трг. мар. за
синов. Милутина и Драгутина; Ђорђе С. Остојић тргов.
Живко Цветановић кафеџ.; Светозар Јовановић клонф.
за сина Јована; Јоца Јовановић ковач за сина Косту;
Петар М. Николић за крањеницу Софију; Павле Ре-
љић абаџија из Тополе за сина Драгомира; Петар Ан-
тић тишлер; Антоније Панџић тргов. из Сипића окр.
Крагујев. Живота М. Лукић трговац из Милошевца;
Мића Д. Милићевић калфа тргов.. Милић Петровић
член суда ово-окр.

У Ж И Ц Е.

Скупио г. Сима Ч. Поповић. ГГ. Стојан Симић
начелник окр.; Влад. Васић помоћник I. кл. Јован Жи-
вић руковатељ телегр. станице. Спиридон Поповић те-
леграфиста. Димитрије Куџас окружни лекар. Милан

Николић извршитељ у пожешкоме срезу; Јеврем Новаковић писар у пожешк. срезу; Василије Стевановић писар у ариљскоме срезу; Обрад Милинковић писар II. класе у начелничеству; Коста Денић писар II. кл. у суду окр. ужичког; Живко Митровић; Антоније Петровијевић; Никола Смаић и Марко Ђорђевић, практиканти у начелн.; Јован Марковић, практ. у пожешкоме срезу.

Скупио г. С. П. Ерчевић. ГГ. Спасоје П. Ерчевић секретар суда окр. ужичког; Паулина Мацаревић супруга г. Василија Мацаревића предс. суда окр. ужичк. Ђорђе Вучковић член истог суда за синоне Петра и Драгутина; Алекса Станковић член истог суда за кћер Милеву; Мијајло М. Трифуновић член реченог суда за сина Стевана; Јован Никић рачун. истог суда. Алекса Дмитријевић II. писар; Јован Станић архивар. Милош Р. Кулић пр. Филип Рагаћ пр. истог суда; Станоје Симић начал. окр. ужичк.; Цана супруга Јована Јокановића практ. суда окр. ужичк.; Андрија Николић житељ ужички; Илија Јокановић тргов. из Ужица.

ЈАГОДИНА.

Скупио г. Стеван Николајевић руковатељ телегр. ГГ. Јован Јокановић окруж. прота; Ђвта Тодоровић пензионир. началн. окр. 4; Атанасије Величковић член суда окр. II класе; Др Милосав Павловић окр. физ. Илија Богдановић Призрен. трг. 10; Јован Косовљанин трг. 5; Настас Петровић бивш. срезки начелник; Јован Караматић тргов.; Висарион Николић трг.; Петар Црвчанин секр. суда окр. јагодин. Дмитрије Радивојевић телеграф.; Светозар Новаковић телегр.; Риста Топлицки секретар нач. окр. јагодин.; Ђорђе Гаић секр. нач. окр. алексиначког; Стеван Маленовић, Стојан Живковић јавни правозаступници; Дмитрије Димић команд. кавал. у народној војсци; Ђорђе Живковић тргов. Коста Раденковић трг.; Миленко К. Миленковић писар суда окр. јагодин; Стеван Николајевић руковат. телег.

ПОЖАРЕВАЦ.

Скуп. управитељ пожаревачке полугимназије г. Д. Тодоровић. ГГ. Костантин Јоксимовић прота пож. Илија Коцић начал. окр. пожар.; Лазар С. Марић предс.

обр. суда; Коста Цин-Марковић помоћник Началниче-
 окр. љуприског; Петар Мариновић секр. началн.; Пе-
 тар Селић секр. суда окр. пожар. Стефан Ђурђевић
 практ. суда окр. пожар.; Димитрије Тодоровић дирек.
 пол.-гимн.; Алимпије Васиљевић професор.; Мита Га-
 вриловски, Игњат Суботић супленти; Илија протић
 ђакон и катикета; Атанасије Бранковић намјестник
 омољски; Милош Томашевић парох пољаначки; Васи-
 лије Девић парох пожарев.; Савва Гаиновић адвокат;
 Недељко Ристић трг.; Љубомир Стојановић трг.; Ми-
 лош Петковић меанџија; Димитрије Ђорић, Никола
 Марковић, калфе трг.; Димитрије Протић калфа тргов.
 за брата Николу уч. II р. п. гимн. пожарев.; Данило
 Јанковић мумџија; Јован Илић калф. трговачки; Жи-
 ван Стојановић калфа казанџиски.

Ученици полу-гимназије Пожаревачке. ГГ. То-
 дор Радичевић, Милан Стојановић, Глигорије Поповић,
 Јован Савић, Димитрије Урошевић, Милан Павловић,
 Станоје Динић, Јован Стојановић; ученици IV. разре-
 да; Милан Милетић, Милица Тодоровић, Јован Меџић,
 Аксентије Радосављевић, ученици III. разреда. Јован
 Лазић; Милош Максимовић, Димитрије Павловић уч;
 II. разреда; Вучко Милосављевић; Љубомир Павловић.
 Благоје Павловић, Сава Николић ученици I. разреда,
 Стева Протић парох пожаревачки.

Скупио Сима Павловић практ. среза морав-
 ског. Читаоница пожаревачка; ГГ. Стеван Лукић сре-
 ски началник; Ђорђе Берисављевић правозаст.; Живан
 Ковачевић телеграфиста; Крста Николајевић писар су-
 да; Стеван Максимовић практ. суда; Милован Нико-
 лић практ. суда; Илија Добрњац писар срески; Петар
 Шљивић свештеник; Димитрије Николић трговиц; Ни-
 кола Станковић трг. Драгутин Ђирковић ђак; Филип
 Миленковић срески практик.; Глиша Стоићевић — По-
 церац — писар началн.; Петар Марковић учитељ.

НЕГОТИНА.

Скупно г. Милан Местанић. ГГ. Ђока Н. Де-
 вић, началн. окр. крањск.; Васа Божић помоћник; Ра-
 дован Ђурић началн. среза брзопалан.; Милош Нико-
 лајевић азнадар; Глиша Трипковић земломер окружни;
 Никола Вапа писар; Коча Ромић писар; Јон Н. Авра-
 муска практикант; Алекса Ђорђевић практ.; Стеван Ђ.

Јовановић практ. за друга Јевтимија, правника; Мијанло Стевановић практ.; Л. П. Доњић практ.; Милутин Јовановић, командир народне бат. капет.; Димитрије Крапчевић, поруч. пеш. за сина Светозара; Сава Ђорђевић подпоручик кавал. за кћер Христину; Милован Рашковић подпоручик пеш.; Наум С. Јовановић, под-офицер и писар артил. Београђанин; Никола Дијановић команд. III. батал. нар. војске; Госпођица Милева Т. Атанасијевић, кћеристе Анастасијевића рачуно-испит. глав. контроле; Господ. Мишо Миленковић председник; Станое Лацковић члан; Илија Г. Пчелар члан; Лазо Атанацковић правозаст.; Мијанло Ђорђевић рачуновод.; Јанко Богдановић архивар; Паво Ђ. Јовановић писар; Ђока Новаковић писар; Мијанло Милићевић практикант; Никодим Обрадовић практ.; Димитрије Ђ. Бранковић практ.; Димитрије М. Машић ученик; Милоје Стојановић председ. епарх. негот. конзист. протојереј за синове Светозара и Андрију 2 књиге; Д. Ж. Милојковић протојереј неготински и члан апелаторије, за сина Александра; Тома Давидовић члан конзисторије; Лаза Првуловић секретар; Ж. Стоиловић руковатељ телеграфа; Мијанло Исаковић телеграфиста, Настас М. Милетић телегр. Данило Стевановић предс. примир. суда Х. Илија Јовановић, трг. за сина Димитрија; Миленко Стевановић трг.; Живко Јаковљевић трг.; Браћа Лазаревић трг.; Дина Јовановић трг. из Радујевца; Јован Теодоровић трг. из Пристола у Влашкој; Сима Костаћијевић трг.; Јован Филиповић трг. Петар Николајевић трг.; Риста Протић магационер; Мијанло Н. Коркоћеловић за сина Петра; Јован Мишић за сина Миту; Стојан Најдановић; Јоца Димитријевић; Илија Паић; Благоје Михајловић; Вуица Пантелић, Јован М. Петровић; Јован Радуловић — Вудул — за брата Светозарн; Пера С. Милосављевић за сина Саву; Мијанло Нинић за брата Ђорђа учен. IV. разр.; Стојан Х. Станковић; Стојан Жикић; Прван Теодоровић; Ђорђе Андрић за сина Антонија; Јово Живковић терзија; Живко Витомировић терз.; Петар Раић мумџија и лепцедер; Ђоко Илијевић шустер; Димитрије Јовановић берберин. Коста Јовановић кафеџија из Прилипа; Рафаил Стојановић бакалин; Ђока Станојевић трговац.; Љубомир М. Мацић калфа трговачки; Илија Д. Савић калфа трговачки; Љубомир Коцић калфа чимарски; Светозар Јовановић калфа шустерски и Јово Ђорђевић член примирит. суда.

КЊАЖЕВАЦ.

Скупио г. Светозар С. Вучић практикант примирителног суда. ГГ. Милош Станојевић председат. примир. суда; Атанасије Шишман бив писар началнич. Милија Павловић член окружн. суда; Стеван Јовановић чл. окр. суда, за сина Димитрија; Стеван Шушкарац рачунов. суда окруж; Радосав С. Ђорђевић практ. окр. суда; Коста Стојковић старији поднаред. и писар народне војске; П. Ж. Илић и Ст. Рајковић кумпанија терзије; Љубомир Т. Павловић папуција; Ђенко Марковић дућаница; Мијаило Ј. Павловић дућаница; Коста Т. Теодоровић Јагодинац казанција за супругу Милану.

ЗАЈЕЧАР.

Скупио г. Лаза Ж. Петровић. Г-ђе: Јока К. Маринковић; Ана Ј. Пецић и за госпођицу Љубу Ристић; Јелена Сремчевић воспитатељка; гг. Василије Абжић проф.; Светозар Радовановић инженир; Нича Симић члан окр. суда; Јова Игњатовић казначеј; Атанасије Поповић професор; Марко Лукић телеграфиста; Ђуро Ј. Пантелић писар окр. суда; Стеван Величковић учитељ грњански; Милија Петровић свештеник из Болевца. Миленко Рашић свеш.; Милош Симић, Петар Вучковић, Милосав Николић трговци; Лазар Ивковић, Аранђео Танић, Милан Дугалић ученици IV. раз. полугим. Атанасије Стојановић, Василије Павловић ученици III. разр. полугим.; Маренко Ивановић уч. IV. разр. пол. Антоније Божиновић учен. III. разр. полугим.

Скупио члан општине зајечарске г. Лазар Поповић, ГГ. Радован П. Угриновић протојереј зајечарски за синове Љубомира и Милана 2; Милутин П. Микић парох зајечарски за супругу своју Русијанку; Лазар Поповић члан обшт. суда, за сина Теодора; Петар Најдановић члан обшт. суда за сина Лазара; Стојан Јотић полицај варошки; Јован Николић деловод. обшт. суда; М. Д. Рашић првфесор полугимн. Зајеч. за сина Душана; Сретен Ђуртовић писар началн. окр. црнореч.; Сара Карамарковић капетаница; Сава Поповић извршит. среза зајеч. за сина Живка; Лука А. Штитарац подпоручик; Димитрије Видојковић наредник коњанички окр, црнор.; Мијаило Радоњић поднаред. пеш.

Милан М. Василијевић; практ. нач. окр. црнер.; Живко М. Стефановић марвени трг.; Сима Милошевић угост. за сина Николу; Цока Нинић трг.) Миленко Павловић калфа лебарски из Пожаревца; Мијанло Крстић учен. I. разр. полугимн. Зајеч. и Лазар Симић пренедатељ општин. суда.

Ш А Б А Ц.

Скупио г. Васа Ковачевић предс. суда. гг. Ђорђе П. Булић судија за сина Димитрија; Никола Стојановић судија; Стеван Јоцић судија; Стева Стефановић рачуновод. суда; Никола Тривковић архивар; М. В. Николић писар суда II. класе; В. П. Стојановић писар суда II. класе; Љубомир С. Јовановић писар суда II. класе; Коста Петровић писар суда крањског; Алекса Ђ. Струнцалић практ. суда; Димитрије Ђорђевић телегр. Станоје Мишковић II. пи ар началништва; Јеремија Пет. Терзић практ. у Поцерју; Марко Марчић практ. у Мачви; Јеврем Павловић трг. и дуванц. Браћа Павловићи за сестру Љубицу; Риста Тодоровић Шапчанин.

МАЈДАН - ПЕЌ.

Скупио Јован Стефановић Сандић практикант управителства Мајдан-Пека. ГГ. Трифун Варнички поштар поште Мајдав-Печке, за кћер своју Софију; Јован Стефановић Јагодинац, практикант и скупитељ; Јозеф Седелини, управитељ окна у Мајдан-пеку; Таса Т. Павловић меандија; Алекса Стојаковић, за свога сина Ристу ученика I. разр. основ. школе; Арса Николић полицај у М.-Пеку, за сина Ђорђа; Илија Бошковић трговац; Вељко Радојковић служ. управител. М.-Пека за сина Спасу.

ГРАМАДА.

Скупио г. Коста Николајевић Ђумрукц. ГГ. Богоје Крстић надзиратељ састанка грамадског, за сина Александра, ученика III. гимназијалног разреда; Радован Аћимовић латов за ћака Драгињу; Никола Стефановић, гвардијан за жену Цају; Мика Ристић меандија грамадски; Мијајло Љотић арендатор; Стаменко

Мијанловић мутавџија; Мустафа Сали, ђумруџија грамадски; Цека Младеновић трговац из Ниша; Михаил Потровић Зумбулија; Ђока Стефановић Кукурек; Јанко Стојановић бакалин; Ранђел Петковић пандур из Нишевца; Јован Миловановић команд. II. класе народње војске.

АЛЕКСИНАЦ.

Скупио г. Матија Миловановић. ГГ. Ник. Д. Таумановић архивар суда окруж. за сина Јеврема; Милош П. Миленковић и Јован Адамовић телеграфисте; Стољко Дмитријевић писар началн. за супругу Убавку; Милосав Петровић наредник пеш.; Милоје Петровић наредн. коњан.; Матија Миловановић темнићанин; Божић Поповић, Светислав Милић и Јован Миловановић практиканти; Петар М. Тодоровић дуванџија; Јевтимије Миладиновић берберин.

Скупио г. Јован Михајловић ђумруџија суповачки. ГГ. Манојло Митровић надзир. састанка суп.; Илија С. Дмитријевић практ. за своју супругу; Станоје Г. Цонић прецен. ђумр.; Степан Ивановић практ. ђумр. Коста Живковић из Ниша; Стојан Јанковић кмет В. Дренсвачки; Риста Коџић трг. из Ниша; Дмитрије Коџић трг. из Ниша; Јов. Михајловић скупит. 5 ком.

Скупио г. Мојсило Гавриловић писар суда. ГГ. Аксентије Марковић председ. суда окр. алекс. за синове Павла и Ђорђа; Василије Поповић члан I. касе; Лазар Живкивић члан III. кл.; Дмитрије Пуић казначеј началн. окр. алекс.; Јова Живановић секретар суда окр. алекс.; Илија А. Јовановић рачуновод. суда за жену своју Ленку; Светозар М. Томић писар среза алекс.-раж.; Коста Гребенаровић писар суда II. кл. Владимир Милојковић писар суда III. кл.; Лазар Јевтовић практ. среза алекс.-ражањ. за сина Драгољуба; Панта Младеновић трг. за синове Љубомира, Дмитрија и Саву; Голуб Милојковић трг.; Живко и Живан браћа Стојадиновићи трговци; Таса Младеновић папуџија; Стојан Лукић трг.; Марко Ђорђевић практ. суда окр. алекс. Алекса Михаиловић комисионер; Живко Гилкић трг. за сина Михаила. Нестор С Павуничкић трг. Ђорђе Ј. Пержун кројач; Владимир П. Стојановић шустер; Ђока Караџић сарач.

ЛОЗНИЦА.

Уписани код Живана М. Николића практиканта началн. окр. подринског. ГГ. Коста Јанковић началн. окр. под.; А. Ристић помоћник; В. Живадиновић казначеј; Василије Николић руковат. телегр. Милош Ст. Бабић II. писар нач.; Ђура П. Чворић трг. Тома Васић практ. началн.; Риста Алексић, ст. подн.; Тома Бошковић, кројач; Панта Груић, сапунџија.

Уписани код Николе Лукићевића прак. среза јадранског. ГГ. Тешан Петровић председ. ошт. брадићске, Сима Стевановић земљ. Митар Јездић чл. общ. коренић., Јован Стевић чл. общт. клубачке, Исак Петровић кафеџ., Живко Ј. Микић молер, Микола Спримић чл. общ. јаребичке, Јоца Стевановић предс. общ. зајеч. Станко Васић — Пуђа — писар общ. ковњач. и кирб., Петар Лукић чл. общ. клуб., Антоније Проквић предс. общ. корен. Драгутин Тимоћић усен IV. разр. осн. шк., Нестор Суваџин калфа коларски.

ЛОЗНИЦА.

Скупио г. Теофил Спасојевић. 12 уписаника.

ВАЉЕВО.

Скупио г. Радомир Јовановић учитељ. ГГ. Урош Романовић пред. суда; Милован Аксентијевић член суд. Коста Борисављевић секретар судски; Живко Миливојевић секретар началн.; Петар Марковић руковат. телег.; Константин Поповић учитељ I. разр.; Андреја Ђурђевић, Добросав Ружић, Илија Ђелмаш учен. к IV, разреда; Милоје Тадић уч. I. разр.

ЛАПОВА (село окр. ср. леп.)

Ранко Јовановић кмет.

КРЧМАРИ (м. село окр. краг. среза лепен).

Марко С. Срећковић 2. кн. Симеун С. Срећковић.

ПРИЈЕЉИНА.

Ск. г. Ађим Ђокић пис. срез. морав. окр. рудн. ГГ. Петар Петровић начелн. среза Морав. окр. рудн. Ађим Ђокић писар срески; Ђока Николић писар срески; Алекса М. Николајевић практ. Михаил М. Лучић практ. Сима Петровић практ. Јеремија Радовановић председ. примир. суда обшт, мноковачке, за сина Алексу; Мелентије Дробњак комлндир I. ескадрона народ. војске; Павле Никшић земљед. из Милићеваца; Млађен Симо-вић земљед. из Коњевића.

ОБРЕНОВАЦ.

Скупио г. Владимир Остоић Служић срез пи-сар. ГГ. Петар Голубовић начелник среза посавског; Арсеније Трифуновић, пис. срез. посавс. Милош Кон-цуловић, учитељ у Обреновцу; Маринко Срећковић, парох Обреновачки; Јован Вучковић, за сестру Љубу; Живко Дабвић, Љубомир Брадић, Милош Маринковић преписчици канцеларије среске у Обреновцу; Алекса Јоксимовић, председ. обшт. суда, за сина Љубомира; Лазар Живковић, член за сина Живоина; Јефрем Здрав-ковић, кафеџија за сина Живоина; Миливој Гвоздено-вић, берберин за кћер Љубицу.

БЛАДОВО.

Скупио г. Јаков Крчадинац телегр. ГГ. Васа Стојковић, начелник среза кључког; Мијајло Симић писар среза кључког; Јаков М. Крчадинац, телегра-фиста; Љубомир Ђ, Девнић, телеграфиста; Павле Ко-стић поштар; Симо А. Добровојевић, учитељ текиски; Томо Буртић, трговац; Милош Ђорђевић, трговац из Турне; Вељко Павловић, трговац из Зајечвра; Јелена С. Радојчић, ћерка арендатора гарди.

Б У П Р И Ј А.

Скупио г. Груица Гавриловић писар суда окр. Ђуприског. ГГ. Стојан Обрадовић председник суда; Станоје Илић судија; Андреја Јовановић судија; Мића Вукомановић управ. апсанс. завед. 2 к.; Јоца Стефано-

вић рачунов.; Александер Бановић секретар; Мијајло Јоановић, казначеј; Аврам Ивић подпоручик чете понтоњерске; Ива Богдановић писар; Благоје Симић писар; Мијајло Стојановић, практикант; Живко Аранђеловић, прак.; Аврам Првуловић учит.; Никола Симић гостионичар; Антоније Пеливановић; Живко Маринковић слуга из Параћина; М. Димигријевић поштар; Јевта Павловић учитељ; Милош Секулић учитељ; Јован Станојевић трговац; Алекса Петковић трг.; Миша Тодоровић механиџа; Стеван Штрбић општински судија; Милан Павловић калфа тргов.

КИЈЕВ. (у Русији.)

ГГ. Петар Вукић трг. род. из Призрена 5 књ.; Цвјетко Вукић ученик кијевске гимн. 2; Јован Мицић, Призренац 5; Стојан Ипекчић, Призренац 4; Живко Стојковић, Призренац 4; Павле Јовановић из Милановца српског 2; Јован Дрваровић, Призренац 2; Гаврило Шћербаков, Рус 1; Јован Пичера, студент кијевске академније, родом из Мостара 2 ком.

ЈАМИНА (у Срему.)

Г-ца: Анка Николавића из Моровића; гг. Д. Јеврић помоћник парохије Јаминске; Паво Цвенић, тргов. из Јамине, за кћер Миросаву; Никола Атанасијевић, трг. из Јамине, за кћер Катицу; Јован Богдановић, трг. из Јамине, за сина Богдана; Славуј Живановић, учит. Јамински за кћер Стану; Кузман Пожгић цкр. надшумар у Јамини; Цвија Живанић, цкр. шумар, за сина Душана; Тома Леманћ, цкр. шумар; Љубомир Драгојловић, опанчар из Јамине, за сина Николу; Петар Савић, трг. из Рачиноваца; Васа Молдован, ћурчија из Јамине, за сина Јована.

ВРДНИК (у Срему.)

Скупила г-ца Милица Стојадиновић. Из Ирига: ГГ. Мојсило Моловић парох и Сава Стојшић прволет. богослов. Из Кленка: г. Александер Јанковић парох. Из Врдника: г. Стеван Моловић администратор парохије; г-ца Милица Стојадиновићева.

11

БИОГРАД (доцније послати.)

Из минист. правде: ГГ. Рајко Лешјанин минист. оравде, Милан Петронијевић помоћник, Радивој Милојковић началн., Димитрије Маринковић, Димитрије Радовић, Димитрије Поповић рачуновод., Илија Хранисављевић протоколиста, Томче Ећ. Костић I. писар, Милан Вељковић I. писар, Панта Савић II. писар.

Уписани у читал. беогр. ГГ. Јован Мостић зван. за синове Илију и Ђоку 2 књ., М. А. Симић, А. Васојевић, Ђорђе Аћимовић трговац, Јован Кумануди, Михаило Јовановић рачуновод. тргов. суда.

Скупио г. Мијаило Јовановић трг. ГГ. Милан М. Обреновић 2 књиге; Александер Константиновић рођен Обреновић 2 књ., Лазар Обреновић, Таса Банковић трг. Никола С. Николић трг., Јован Банћ трг., Коста Лазаревић трг., Ђура С. Милошевић, Димитрије Јовановић трг. Јован Тасован, Ерцеговац, пантер.

Полугимназија беогр. Мат. Сав. Карамарковић професор. Ученици IV. разр.: Коста Христић, Јован Илић, Гавра Поповић, Коста Јосифовић, Јован Воиноввић Димитрије Славујеввић, Јосиф Маленић, Драгутин Тадић, Андреја Димитријевић, Аћим Вујовић, Димитрије Миланковић, Максим Пауновић.

Скупио г. Иван Ивановић учен. V. р. гимн. Груница Ивановић I. кл. рачуновспит. гл. контр. за себе и за своју фамилију 10 књ. Илија Маргетић I. казнач. минист. финансије 10 књ. Коста Јовановић секретар мин. унут. дела; Тодор Бојовић помоћник мин. унутр. дела 4 књиге.

Г. Д. Павловић чиновник у министарству грађевине.

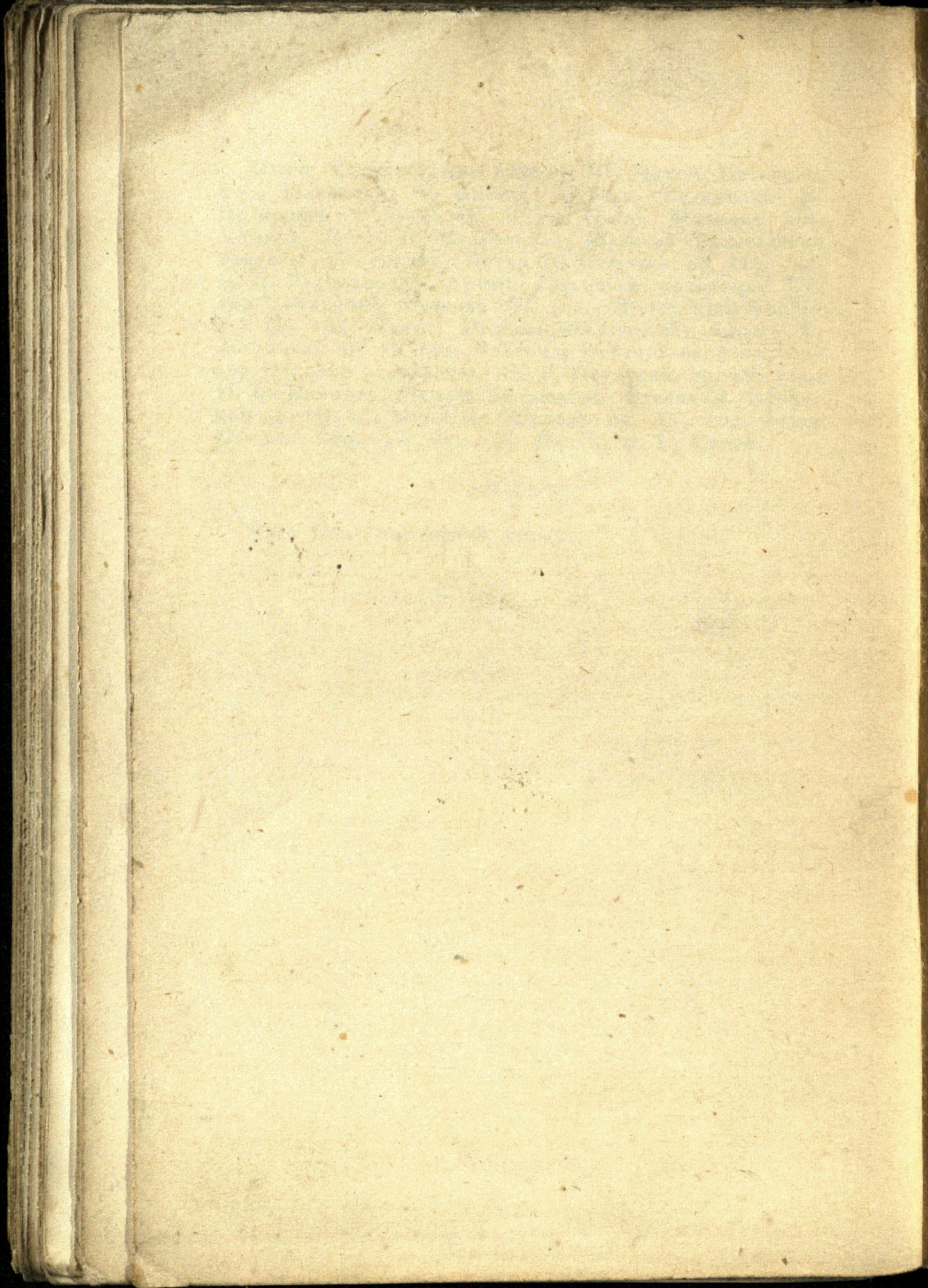
Скупио г. Ж. Поповић филозоф. фак. ГГ. Ђорђе Миловановић, саветн.; Јосиф Мијовић, адв.; Илија Милијић, Љубомир Бирговић, Милош Петровић, Михаило Божић, Михаило Павловић, Михаило Спиридуновић и Светозар Милосављевић, филозофи I. год. Ђорђе Ђорђевић, правник IV. год, Алекса Поповић, Коста Димитријевић, Михаило Марковић и Петар Поповић, правници II. год. Алекса Лаудановић, Владимир Карић, Јанићије Манојловић, Лука Станојевић, Михаило Дамњановић и Сима Лозанић, правници I. године.

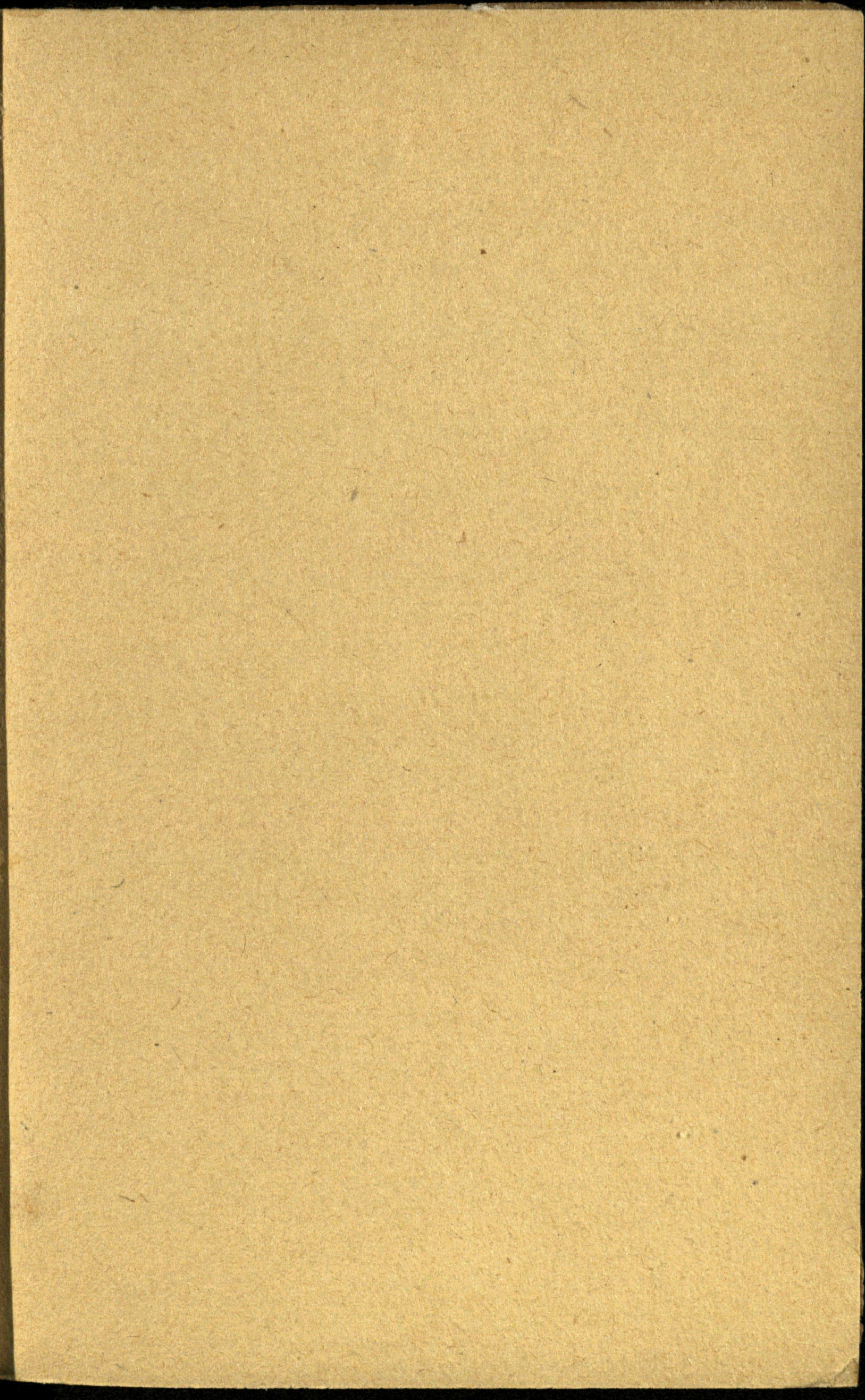
Скуп. Чика велике школе. ГГ. Михаил Петковић,
Ђор. Павловић; Н. Крстић; Стеван Тодоровић; К.
Бранковић; С. Николић; Марко Цојић, Милован Ми-
јатовић, Петар Н. Миленковић, Милисав Радивојевић
правници IV. године; Петар П. Поповић пр. III, год.
Ђ. П. Радовановић, Арсен. Јовановић правници, Пе-
тар Новаковић техничар III. год.; Константин Ђорђе-
вић III. год. техник.; Радисав Милошевић; Алекса Т.
Јовановић пр. II. год. Светомир Николић филозоф; Ла-
зар Николић надзиратељ; С. Т. Петковић пр. IV. год.;
П. Ђ. Ивковић; Милош Милошевић; Стеван И. Ђорђе-
вић пр. III. г.; Милутин Шкекић пр. IV. год. Јован
Стевчић прав. IV. год.; Ж. Воцић; Ђ. Ђ. Симић.

СОПОТ.

Таса Поп-Стефановић, пандур.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р19 СРГ 555.1

Цијена 10 гр. чарш.

НАШТАМПАНА 15. МАЈА.